

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	07.05.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2020
Avaldamismärge:	RT I, 06.05.2020, 46

Välismaalaste seadus¹

Vastu võetud 09.12.2009

[RT I 2010, 3, 4](#)

jõustumine 01.10.2010

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
09.06.2010	RT I 2010, 34, 184	01.10.2010
09.06.2010	RT I 2010, 41, 240	01.09.2010
25.11.2010	RT I, 09.12.2010, 1	01.01.2011
17.02.2011	RT I, 09.03.2011, 3	19.06.2011
17.02.2011	RT I, 21.03.2011, 2	01.01.2012 Kehtetu [RT I, 29.06.2012, 2]
23.02.2011	RT I, 23.03.2011, 2	02.04.2011, osaliselt 05.04.2011
16.06.2011	RT I, 30.06.2011, 1	01.07.2011, osaliselt 20.07.2011
08.12.2011	RT I, 22.12.2011, 3	23.12.2011 Kehtetu [RT I, 29.06.2012, 2]
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012
06.06.2012	RT I, 29.06.2012, 2	09.07.2012, osaliselt 01.01.2013
07.06.2012	RT I, 29.06.2012, 5	01.07.2012, osaliselt 01.01.2015
28.03.2013	RT I, 18.04.2013, 2	28.04.2013
13.06.2013	RT I, 02.07.2013, 3	01.09.2013, osaliselt 12.07.2013, 01.01.2014 ja 01.01.2015
12.06.2013	RT I, 03.07.2013, 2	01.10.2013
11.12.2013	RT I, 23.12.2013, 1	01.01.2014, osaliselt 01.01.2020
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014, osaliselt 23.03.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
18.02.2015	RT I, 19.03.2015, 2	29.03.2015
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 1	02.04.2015, osaliselt 01.08.2015 ja 01.01.2016
26.11.2015	RT I, 17.12.2015, 3	27.12.2015, osaliselt 01.01.2016
16.03.2016	RT I, 06.04.2016, 1	01.05.2016
14.12.2016	RT I, 03.01.2017, 2	17.01.2017

14.12.2016	RT I, 03.01.2017, 1	18.01.2017, osaliselt 01.02.2017, 01.04.2017 ja 01.10.2017
14.06.2017	RT I, 26.06.2017, 69	06.07.2017
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 3	01.01.2018
02.05.2018	RT I, 17.05.2018, 1	23.05.2018
13.06.2018	RT I, 29.06.2018, 4	15.07.2018, osaliselt 15.08.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
20.02.2019	RT I, 19.03.2019, 11	01.01.2020
20.02.2019	RT I, 19.03.2019, 12	01.09.2019
21.06.2019	RT I, 27.06.2019, 1	21.06.2019 - Riigikohtu üldkogu otsus tunnistas välismaalaste seaduse põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see välistab tähtajalise elamisloa andmise välismaalasele Eesti Vabariigi kodanikust samast soost registreeritud elukaaslase juurde Eestisse elama asumiseks.
20.04.2020	RT I, 06.05.2020, 1	07.05.2020
20.04.2021	RT I, 21.04.2021, 30	20.04.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistas välismaalaste seaduse § 100.10 lõike 1, § 100.13 lõike 2 ja § 100.18 põhiseadusevastaseks ja kehtetuks osas, milles need välistavad viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise vaidlustamiseks kaebuse esitamise halduskohtule.
28.09.2021	RT I, 29.09.2021, 1	28.09.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistas välismaalaste seaduse põhiseadusega vastuolus olevaks osas, milles see ei võimalda anda välismaalasele tähtajalist elamisluba elama asumiseks Eestis elamisloa alusel elava samast soost registreeritud elukaaslase juurde.

1. peatükk ÜLDOSA

1. jagu Üldsätted

1. jaotis Seaduse reguleerimisala

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib välismaalaste Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise aluseid ning vastutust käesolevas seaduses sätestatud kohustuste rikkumise eest.

(2) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanike ning nende perekonnaliikmete Eestis ajutise viibimise ja elamise õiguslikud alused sätestab Euroopa Liidu kodaniku seadus.

(3) Rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saanute Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise õiguslikud alused sätestab välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus.

(4) Välisriikide diplomaatiliste esinduste ja konsulaarasutuste töötajate ja nende perekonnaliikmete Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise õiguslikud alused sätestavad välislepingud ja muud rahvusvahelise õiguse aktid.

(5) Rahvusvahelise sõjalise koostöö raames Eestisse saabuva välismaalase Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise õiguslikud alused sätestab riigikaitseadus.
[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 2. Seaduse kohaldamine

(1) Käesolevat seadust ei kohaldata Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Sveitsi Konföderatsiooni kodanike ning nende perekonnaliikmete suhtes, kellel on Eestis viibimis- või elamisõigus Euroopa Liidu kodaniku seaduse tähenduses.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Välisriikide diplomaatiliste esinduste ja konsulaarasutuste töötajate ja nende perekonnaliikmete Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise seaduslike aluste menetlusele kohaldatakse 2. peatüki 1. ja 2. jaos sätestatud.

(4) Käesoleva seaduse sätteid kohaldatakse Eesti Vabariigile siduvas välislepingus toodud erisusi arvestades.

2. jaotis Mõisted

§ 3. Välismaalane

Välismaalane käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes ei ole Eesti kodanik.

§ 4. Alaealine laps

Alaealine laps käesoleva seaduse tähenduses on alla 18-aastane isik. Alaealiseks lapseks käesoleva seaduse tähenduses ei loeta isikut, kes on abielus, elab eraldi perekonnas või elab iseseisvat elu.

§ 5. Alaline elanik

Alaline elanik käesoleva seaduse tähenduses on Eestis elav Eesti kodanik või Eestis elav välismaalane, kellel on pikaajalise elaniku elamisluba või alaline elamisõigus.

§ 6. Eestis püsiv elamine

Välismaalase püsiv Eestis elamine käesoleva seaduse tähenduses on välismaalase Eestis viibimine Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 7. Eestis ajutine viibimine

Eestis ajutine viibimine käesoleva seaduse tähenduses on välismaalase Eestis viibimine ilma Eesti elamisloata või elamisõigusega.

§ 8. Eestis töötamine

Eestis töötamine käesoleva seaduse tähenduses on mis tahes tegevus Eestis töölepingu või muu lepingu alusel, samuti muu tegevus teise isiku heaks, mille puhul võib eeldada tulu või muu varalise hüve saamist, sõltumata tegevuse aluseks oleva lepingu liigist, vormist või lepingu sõlminud teise poole asukohast või elukohast, kui välisleping või seadus ei sätesta teisiti.

§ 9. Legaalne sissetulek

(1) Legaalne sissetulek käesoleva seaduse tähenduses on seaduslikult teenitud töötasu, vanemahüvitis, töötuskindlustushüvitis, seaduslikust äritegevusest või omandist saadav tulu, pension, stipendium, elatis, välisriigi makstav toetus, samuti legaalset sissetulekut omavate perekonnaliikmete tagatud ülalpidamine, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.
[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

- (2) Perekonnaliikme tagatud ülalpidamiseks loetakse:
- 1) vanema poolt alaealise lapse ülalpidamist;
 - 2) vanema poolt täisealise lapse ülalpidamist, kui laps ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema;
 - 3) vanema või vanavanema poolt täiskoormusega õppiva täisealise lapse või lapselapse ülalpidamist; [RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]
 - 4) abikaasa poolt ülalpidamist;
 - 5) täisealise lapse või lapselapse poolt vanema või vanavanema ülalpidamist, kui vanem või vanavanem ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema ja
 - 6) eestkostja poolt eestkostetava ülalpidamist.

3. jaotis

Välismaalase õiguslik seisund Eestis

§ 10. Välismaalase õigused

(1) Eestis viibivale välismaalasele tagatakse Eesti kodanikuga võrdsed õigused ja vabadused, kui põhiseaduses, käesolevas seaduses, muus seaduses või Eestile siduvas välislepingus ei ole sätestatud teisiti.

(2) Välismaalasele tagatakse rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud normidest ja rahvusvahelistest tavadest tulenevad õigused ja vabadused.

§ 11. Välismaalase kohustused

Eestis ajutiselt viibiv või Eestis elav välismaalane on kohustatud järgima Eesti põhiseaduslikku korda ja Eesti õigusakte, austama põhiseaduslikke väärtusi ja printsiipe, vabadusel, õiglusel ja õigusel tuginevat riiki ning Eesti ühiskonna korraldust, eesti keelt ja kultuuri.

[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

2. jagu

Menetluse üldsätted

§ 12. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud viisamenetlusele ei kohaldata haldusmenetluse seaduse sätteid, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

§ 13. Menetluse eesmärk

(1) Välismaalase Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestis töötamise ja Eestist lahkumise kohustamise menetluste eesmärk on tagada, et välismaalaste Eestisse saabumine, Eestis ajutine viibimine, Eestis elamine ja Eestist lahkumine oleks kooskõlas avalike huvidega ning vastaks avaliku korra ja riigi julgeoleku kaitse vajadusele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärk ei välista muude asjaolude või kaalutluste arvestamist menetluses.

§ 14. Menetluses tähtsust omavad asjaolud

(1) Menetluses võetakse arvesse välismaalase asjassepuutuvaid õigusi, mille kasutamiseks välismaalane peab enda hinnangul Eestisse saabuma, ajutiselt Eestis viibima, Eestis elama või Eestis töötama.

(2) Avaliku korra ja riigi julgeoleku kaitseks võib ohu ennetamise kaalutlustel haldusakti andmisel või toimingute sooritamisel arvesse võtta menetluse läbiviimise ajal ebaselgeid asjaolusid.

§ 15. Tähtsust omavate asjaolude tõendamine

(1) Välismaalase Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestis töötamise ja Eestist lahkumise kohustamise menetlustes tulevikus aset leida võivate asjaolude hindamisel ja tõendamisel ning välismaalasega seotud ohtude ennetamisel eeldatakse, et asjaolu saabumine on tõenäoline, kui selle saabumine ei ole ilmselgelt välistatud.

(2) Haldusakti andmisel või toimingute sooritamisel arvestatakse menetluses tähtsust omavate asjaolude tõendamise võimalikkust ja nende tulevikus muutumise tõenäosust.

(3) Kui toiming sooritati või haldusakt anti tulevikus aset leida võivaid asjaolusid arvestades, ei mõjuta asjaolu saabumine või mittesaabumine toimingu või haldusakti õiguspärasust.

§ 16. Haldusorgani ametnike pädevus

Käesolevast seadusest tulenevate toimingute sooritamiseks ja haldusaktide andmiseks haldusorgani nimel määrab haldusorgani juht haldusorganisiseselt selleks pädevad ametnikud, kui seaduses või määruses ei ole sätestatud teisiti.

§ 17. Haldusmenetluste võime

Vähemalt 15-aastane alaealine võib teha käesolevast seadusest tulenevaid menetlustoiminguid ja osaleda menetluses iseseisvalt, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

§ 18. Kaasaaitamiskohustus

(1) Välismaalane ja muu asjassepuutuv isik on kohustatud igati kaasa aitama välismaalase Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestis töötamise ja Eestist lahkumise korraldamise menetlustes tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamisele.

(2) Kaasaaitamiskohustus on ka välismaalase esindajal.

§ 19. Tõendamiskohustus

(1) Välismaalane ja muu asjassepuutuv isik on kohustatud tõendama välismaalase Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestis töötamise ja Eestist lahkumise korraldamise menetlustes Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise ja Eestis töötamise seadusliku aluse andmisel, omamisel, pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel tähtsust omavaid asjaolusid.

(2) Välismaalase ja muu asjassepuutuva isiku tõendamiskohustus hõlmab kirjalike ja suuliste seletuste andmise kohustust ning tõendite esitamise kohustust.

§ 20. Teavitamiskohustus

(1) Välismaalasel ja muul asjassepuutuval isikul on kohustus teavitada haldusorganit välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise seadusliku aluse andmisel, omamisel, pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel tähtsust omavate asjaolude muutumisest ja äralangemisest.

(2) Teavitamiskohustus hõlmab muu hulgas välismaalase ja muu asjassepuutuva isiku kohustust teavitada haldusorganit menetluse läbiviimise ajal menetluse läbiviimist puudutada võivate asjaolude, sealhulgas oma kontaktandmete või esindaja muutumisest.

§ 21. Menetlustoimingutel osalemise kohustus

(1) Välismaalane ja muu asjassepuutuv isik on kohustatud menetlustoimingute läbiviimiseks ilmuma haldusorgani kutsel isiklikult haldusorgani asukohta.

(2) Välismaalane ja muu asjassepuutuv isik on kohustatud osalema menetlustoimingute läbiviimisel.

(3) Menetlustoimingutel osalemise kohustuse täitmata jätmise korral jäetakse soodustav haldusakt andmata või taotletud toiming sooritamata.

§ 22. Toimingute sooritamine isiklikult

(1) Kui menetlustoiminguid tuleb seadusest või menetlustoimingu olemusest tulenevalt sooritada isiklikult, on isik kohustatud isiklikult ilmuma haldusorgani asukohta.

(2) Kui Eestis viibiva isiku tervises seisund püsivalt ei võimalda tal pädeva haldusorgani asukohta isiklikult ilmuda ja isiklik ilmumine on nõutav, võib pädev haldusorgan võimaluse korral tuvastada isiku, kontrollida isikusamasust, võtta isikult biomeetrilisi andmeid ja teha muid menetlustoiminguid tema elukohas või viibimiskohas Eestis.

(3) Kui menetlustoiminguid tuleb seadusest või menetlustoimingu olemusest tulenevalt sooritada isiklikult, ei tohi menetlusosaline kasutada menetlustoimingu sooritamiseks esindajat, sooritada menetlustoimingut posti teel ega elektrooniliselt.

§ 23. Toimingute sooritamine esindaja kaudu

(1) Käesolevast seadusest tulenevaid menetlustoiminguid võib isik sooritada esindaja kaudu, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Kui käesolevast seadusest tulenevaid menetlustoiminguid sooritatakse esindaja kaudu, siis tuvastab haldusorgan esindaja isiku või kontrollib tema isikusamasust.

(3) Kui käesolevast seadusest tulenevaid menetlustoiminguid sooritatakse esindaja kaudu, on esindaja kohustatud esindusõigust tõendama ja haldusorgan tuvastab tema esindusõiguse.

(4) Haldusorgan võib isikult nõuda menetlustoimingute isiklikku sooritamist ka siis, kui esindaja kasutamine on lubatud.

§ 24. Isiku tuvastamine ja isikusamasuse kontrollimine

(1) Käesolevast seadusest tulenevate menetlustoimingute sooritamisel on haldusorgan kohustatud tuvastama isiku või kontrollima isiku isikusamasust.

(2) Isik on kohustatud võimaldama oma isiku tuvastamist ja isikusamasuse kontrollimist.

(3) Kui välismaalase või muu asjassepuutuva isiku isikut ei ole võimalik tuvastada või tema isikusamasust kontrollida, jäetakse soodustav haldusakt andmata või taotletud toiming sooritamata.

§ 25. Isiku tuvastamine isikut tõendava dokumendi alusel

(1) Isik on kohustatud haldusorgani nõudmisel esitama isiku tuvastamiseks ja isikusamasuse kontrollimiseks isikut tõendava dokumendi.

(2) Isik tuvastatakse ja tema isikusamasust kontrollitakse isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud dokumendi alusel või välisriigi reisidokumendi alusel.

(3) Kui alla 15-aastasele välismaalasele ei ole välja antud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumenti, siis tuvastatakse tema isik seadusliku esindaja ütluste ja muude tõendite alusel.

(4) Kui välismaalasel ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumenti, siis vajaduse korral tuvastatakse tema isik või kontrollitakse isikusamasust muude tõendite alusel.

§ 26. Isiku tuvastamine biomeetriliste andmete põhjal

(1) Isiku tuvastamiseks ja isikusamasuse kontrollimiseks võib välismaalasel ning muult asjassepuutuvalt isikult võtta biomeetrilisi andmeid ja neid töödelda.

(2) Isik on kohustatud haldusorgani nõudmisel võimaldama biomeetriliste andmete võtmist.

§ 27. Isiku tuvastamine DNA-andmete põhjal

(1) Isiku tuvastamiseks ja isikusamasuse kontrollimiseks võib välismaalasel võtta DNA-proovi ja vastavaid andmeid töödelda, kui teisiti ei ole võimalik välismaalase isikut tuvastada või tema isikusamasust kontrollida.

(2) Alaealiselt DNA-proovi võtmise otsustamisel arvestatakse eelkõige alaealise õiguste ja huvidega.

(3) Isik on kohustatud haldusorgani nõudmisel võimaldama DNA-proovi võtmist.

§ 28. Isiku tuvastamine muude tõendite põhjal

Haldusorgan võib isiku tuvastada või isikusamasust kontrollida käesolevas seaduses nimetatata muude haldusorganile teadaolevate andmete põhjal, sealhulgas varasemalt isiku suhtes läbiviidud menetlustes kogutud või andmekogudes töödeldavate andmete põhjal.

§ 29. Taotluses esitatavad andmed ja lisatavad tõendid

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(1) Käesolevast seadusest tulenevate haldusaktide andmise ja toimingute sooritamise taotlemiseks peab isik esitama taotluse.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Isik peab taotluses esitama kõik taotluses ettenähtud andmed.

(3) Isik peab taotlusele lisama kõik ettenähtud tõendid.

(4) Isik võib esitada taotluse ja sellele lisatud tõendid eesti, vene või inglise keeles, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 30. Välisriigis väljaantud dokument

(1) Välisriigis väljaantud muukeelne dokument peab olema tõlgitud eesti, vene või inglise keelde ning tõlge peab olema vandetõlgi tehtud.

[RT I, 23.12.2013, 1- jõust. 01.01.2020]

(2) Välisriigis väljaantud dokument peab olema legaliseeritud või kinnitatud apostilliga, kui välisleping ei sätesta teisiti.

§ 31. Täiendavate andmete ja tõendite esitamine

(1) Isik on kohustatud haldusorgani nõudmisel esitama täiendavaid või täpsustavaid andmeid või tõendeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta.

(2) Kui isik ei esita haldusorganile nõutud tõendeid või andmeid ja haldusorganil ei ole võimalik neid saada mõistliku pingutusega või mõistliku aja jooksul, võib haldusorgan jätta taotluse läbi vaatamata või toimingu sooritamata.

§ 31¹. Andmete kogumine jälitustoiminguga ja päring sideettevõtjale

(1) Kriminaalmenetluse seadustiku § 126²lõikes 1 nimetatud pädev asutus võib isiku kirjalikul nõusolekul koguda tema kohta andmeid või tõendeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta kriminaalmenetluse seadustiku § 126³lõikes 1 nimetatud jälitustoiminguga ning päringuga sideettevõtjale elektroonilise side seaduse § 111¹lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete kohta, kui see on vajalik haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks.

(2) Isikut teavitatakse tema suhtes jälitustoimingu tegemisest pärast haldusakti andmist või toimingu sooritamist ning talle tutvustatakse toiminguga kogutud andmeid tema soovil.

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

§ 32. Taotluse ja tõendi allkirjastamine

(1) Taotluse ja esitatava tõendi allkirjastab isik isiklikult.

(2) Alla 15-aastase alaealise või piiratud teovõimega isiku taotluse ja esitatava tõendi allkirjastab tema seaduslik esindaja.

(3) Taotluse allkirjastamisega kinnitab isik, et ta ei ole esitanud taotluses valeandmeid ega lisanud taotlusele võltsitud tõendeid.

(4) Taotluse allkirjastamisega kinnitab isik, et ta on teadlik temaga seonduvalt töödeldavate isikuandmete koosseisust, andmete töötlemise eesmärgist, ulatusest, viisist ja kolmandatele isikutele edastamise lubatavusest.

(5) Haldusorgan võib nõuda isikult esitatud tõendi või selle koopia allkirjastamist. Tõendi või selle koopia allkirjastamisega kinnitab isik, et esitatud tõend on originaaldokument, see ei sisalda valeandmeid ja seda ei ole võltsitud. Dokumendi koopia allkirjastamisega kinnitab isik, et koopia vastab originaaldokumendile.

(6) Kui isik ei ole võimeline taotlust või tõendit allkirjastama, teeb haldusorgan taotlusele või tõendile märke allkirja puudumise ja selle põhjuse kohta. See on samaväärne taotluse või tõendi allkirjastamisega.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka menetluse algatamiseks esitatud avaldustele ja menetluse käigus esitatud avaldustele.

§ 33. Menetlustähtaeg

(1) Käesolevast seadusest tulenevate menetluste läbiviimise tähtajad sätestatakse käesoleva seaduse alusel antavate määrustega.

(2) Kui menetluse läbiviimise tähtaega ei ole määrusega sätestatud, määrab menetluse läbiviimise tähtaja haldusorgan.

(3) Määrusega kehtestatav ega haldusorgani määratav menetlustähtaeg ei tohi ületada kuut kuud.

§ 34. Menetlustähtaja pikendamine

(1) Haldusorgan võib menetlustähtaega pikendada, kui menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamine või tõendite kogumine ei ole võimalik sätestatud menetlustähtaja jooksul.

(2) Menetlustähtaja igakordsel pikendamisel ei tohi haldusorgani määratav uus menetlustähtaeg ületada esialgset menetlustähtaega.

§ 35. Menetlustähtaja ennistamine

(1) Kui toimingute sooritamise tähtaeg on mööda lastud mõjuval põhjusel, võib haldusorgan omal algatusel või isiku taotlusel tähtaja ennistada, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Menetlustähtaja ennistamise põhjendatud avaldus tuleb esitada viivitamata pärast menetlustoimingute sooritamist takistava asjaolu äralangemist.

(3) Menetlustähtaja ennistamise avalduse esitamine ega menetlustähtaja ennistamine ei muuda välismaalase Eestis viibimist seaduslikuks, kui välismaalasel puudub seaduslik alus Eestis ajutiseks viibimiseks või elamiseks.

§ 36. Teavitamine

(1) Käesoleva seaduse alusel antud haldusaktidest ja sooritatud toimingutest teavitatakse isikut, kui teavitamine on ette nähtud käesoleva seaduse või selle alusel antud määrusega.

(2) Isikut teavitatakse taotluses või avalduses näidatud kontaktandmete kohaselt või Eestis registreeritud elukoha aadressi kohaselt, kui isik ei ole avaldanud soovi saada teavet teistsuguste kontaktandmete või elukohaandmete kohaselt.

(3) Käesoleva seaduse alusel antud soodustavast haldusaktist või taotletud toimingute sooritamise teavitatakse isikut haldusorgani veebilehe kaudu isikuandmeid avaldamata, e-posti teel või muul sobival viisil.

(4) Koormava haldusakti võib isikule kätte toimetada posti teel või haldusorgani asukohas.

(5) Kui isik kasutab menetluse läbiviimisel esindajat, loetakse käesolevas paragrahvis sätestatud haldusorgani poolt isiku teavitamise kohustus täidetuks esindaja teavitamisega.

§ 37. Haldusakti kättetoimetamine posti teel

(1) Käesoleva seaduse alusel antud koormava haldusakti võib isikule kätte toimetada posti teel tähtkirjaga.

(2) Kui haldusakti kättetoimetamine käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil ei õnnestunud, võib haldusorgan avaldada haldusakti aadressaadi isikuandmed ja haldusakti resolutiivosa haldusorgani veebilehel. Haldusakti resolutiivosa haldusorgani veebilehel avaldamisega loetakse haldusakt isikule kättetoimetatuks ja jõustunuks.

§ 38. Haldusakti kättetoimetamine haldusorgani asukohas

(1) Haldusorgan võib isikule määrata tähtpäeva või tähtaja, millal isik on kohustatud isiklikult ilmuma haldusorgani asukohta haldusakti kättesaamiseks.

(2) Kui isik mõjuva põhjuseta ei ilmu määratud tähtpäeval või määratud tähtaja jooksul haldusorgani asukohta, võib haldusorgan avaldada haldusakti aadressaadi isikuandmed ja haldusakti resolutiivosa haldusorgani veebilehel. Haldusakti resolutiivosa haldusorgani veebilehel avaldamisega loetakse haldusakt isikule kättetoimetatuks ja jõustunuks.

§ 39. Menetlusdokumentide teatavaks tegemine

(1) Välismaalase Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestis töötamise ja Eestist lahkumise kohustamise menetlustes võib menetlusdokumendi, sealhulgas kutse haldusorgani asukohta ilmumiseks, edastada isikule haldusorgani veebilehe kaudu isikuandmeid avaldamata, e-posti teel, posti teel, haldusorgani asukohas või muul sobival viisil. Menetlusdokumendi edastamise viisi valib haldusorgan.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil, mis haldusorgani hinnangul pidi kõige suurema tõenäosusega tagama menetlusdokumendi kättetoimetamise, ei õnnestunud isikule menetlusdokumendi kätte toimetada, võib haldusorgan avaldada menetlusosalise isikuandmed ja menetlusdokumendi sisu haldusorgani veebilehel. Menetlusdokumendi, sealhulgas kutse sisu haldusorgani veebilehel avaldamisega loetakse menetlusdokument isikule kättetoimetatuks.

§ 40. Haldusakti kättetoimetamine, kui isiku asukoht ei ole teada

(1) Kui isiku asukoht ei ole haldusorganile teada ja haldusorganil ei ole mõistliku aja jooksul või mõistliku pingutusega õnnestunud isiku asukohta välja selgitada, võib haldusakti adressaadi isikuandmed ja nii soodustava kui ka koormava haldusakti resolutiivosa või menetlusdokumendi, sealhulgas kutse sisu avaldada haldusorgani veebilehel.

(2) Haldusakti resolutiivosa või menetlusdokumendi sisu avaldamisega haldusorgani veebilehel loetakse haldusakt isikule kättetoimetatuks ja jõustunuks ning menetlusdokument kättetoimetatuks.

§ 40¹. Haldusakti põhjendamise erisus

Käesoleva seaduse alusel antud haldusakti aluseks olevaid põhjendusi, sealhulgas menetluses kogutud andmeid ja tõendeid, ei avalikustata, sealhulgas andmesubjektile, ulatuses, mis on vastuolus käesoleva seaduse § 279³ lõikes 1 sätestatud eesmärkidega.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 41. Riigilõiv

(1) Riigilõivu tasutakse riigilõivuseaduses sätestatud määras järgmiste toimingute sooritamise ja haldusaktide andmise taotluste läbivaatamise eest:

1) elamisloa taotluse, elamisloa pikendamise taotluse ja elamisloa taastamise taotluse läbivaatamine;

2) [kehtetu -RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

3) [kehtetu -RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

4) viisataotluse ja viibimisaja pikendamise taotluse läbivaatamine;

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

5) lühiajalise töötamise registreerimine;

6) viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamise käigus tehtud otsuse peale esitatud avalduse läbivaatamine;

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

7) tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tuleneva Eestis viibimise õiguse pikaajalise viisana vormistamise taotluse läbivaatamine.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Taotluse läbi vaatamata jätmisel riigilõivu ei tagastata.

§ 42. Menetlusdokumentide säilitamine

Isiku taotlust, avaldust, tõendit, protokollit, andmeid kutse saatmise ja dokumendi kättetoimetamise kohta ning muid menetlusdokumente säilitatakse Euroopa Liidu õigusaktides, arhiiviseaduses ja selle alusel antud määrustes ettenähtud korras.

§ 42¹. Teise haldusorgani ja isiku arvamus

(1) Kui käesolevas seaduses sätestatud menetluse läbiviimisel on haldusorganil vaja teise haldusorgani, füüsilise või juriidilise isiku arvamust, võib haldusorgan vajalikku arvamust küsida.

(2) Kui teine haldusorgan, füüsiline või juriidiline isik ei ole oma arvamust määratud tähtaja jooksul andnud ega tähtaega pikendanud, viib haldusorgan menetluse läbi teise haldusorgani, füüsilise või juriidilise isiku arvamuseeta.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

2. peatükk EESTIS AJUTINE VIIBIMINE JA LÜHIAJALINE TÖÖTAMINE

1. jagu Eestis ajutine viibimine

1. jaotis

Eestisse saabumise ja Eestis ajutise viibimise alused

§ 43. Seaduslikud alused Eestisse saabumiseks ja Eestis ajutiseks viibimiseks

(1) Eestisse saabumiseks ja Eestis ajutiseks viibimiseks peab välismaalasel olema seaduslik alus. Välismaalase Eestis ajutise viibimise seaduslikud alused on:

- 1) Eesti pädeva asutuse antud viisa;
- 2) Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud viisa, kui viisa tingimused ei välista Eestis viibimise õigust;
- 3) välislepingust vahetult tulenev õigus Eestis viibida;
- 4) Vabariigi Valitsuse otsusest viisanõudest loobumise kohta tulenev õigus Eestis viibida;
- 5) vahetult seadusest, kohtulahendist või haldusaktist tulenev õigus või kohustus Eestis viibida;
- 6) Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud elamisluba;
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]
- 7) Välisministeeriumi antud diplomaatiline isikutunnistus välisriigi diplomaatilise esinduse ja konsulaarasutuse ning rahvusvahelise organisatsiooni esinduse Eestisse akrediteeritud personalile, nende perekonnaliikmetele ja erapersonalile;
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]
- 8) tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tulenev õigus Eestis viibida;
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]
- 9) Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (ELT L 157, 27.05.2014, lk 1–22) alusel antud ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisluba (edaspidi *ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisluba*);
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]
- 10) Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetusprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.05.2016, lk 21–57) alusel väljaantud pikaajaline viisa või elamisluba teadlasele teadustöö tegemiseks või üliõpilasele õppimiseks.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(2) Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud pikaajaline viisa on välismaalase Eestis viibimise seaduslik alus vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 265/2010, millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 562/2006 seoses isikute liikumisega pikaajalise viisa alusel (ELT L 85, 31.03.2010, lk 1–4).
[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

(3) Eestis kinnipidamisasutuses viibiva kinnipeetava, vahistatu ja arestialuse Eestis viibimise seaduslik alus on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud seaduslik alus ja neil ei pea kinnipidamisasutuses viibimise ajal olema Eestis viibimiseks muud käesolevas seaduses ega muus seaduses sätestatud seaduslikku alust.

(3¹) Haldusakti või kohtulahendiga pandud kohustus Eestist lahkuda ei ole välismaalase Eestis ajutise viibimise seaduslik alus käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 5 tähenduses.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3²) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor võib hädaolukorras või eriolukorras anda Eestis viibivale välismaalasele, kelle tagasipöördumine päritoluriiki on takistatud, seadusliku aluse Eestis viibimiseks käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 5 tähenduses.
[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 8 sätestatud alus on välismaalase Eestis viibimise seaduslik alus järgneva 90 päeva jooksul elamisloa kehtivusaja lõppemise päevast arvates, kui välismaalase tähtajalise elamisloa kehtivusaeg lõppes tähtaja saabumisel.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 8 sätestatud alus on välismaalase Eestis viibimise seaduslik alus järgneva 270 päeva jooksul käesoleva seaduse § 118 punkti 3 või § 181 lõike 1 punkti 6 alusel antud tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemise päevast arvates, kui välismaalase elamisloa kehtivusaeg lõppes tähtaja saabumisel.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(6) Ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisluba on seaduslikuks aluseks Eestis viibimiseks ettevõtjasisese üleviimise raames tehtava töö eesmärgil ning liikumisel transiidina teise Euroopa Liidu liikmesriiki ettevõtjasisese üleviimise eesmärgil.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 44. Eestis ajutise viibimise tähtajad

(1) Välismaalane võib Eestis viibida viisaga kindlaks määratud tingimustel.

(2) Kui välisriigiga on sõlmitud leping viisavaba liikumise kohta või välisriigi kodanike suhtes on viisanõudest loobutud, võib selle välisriigi kodanik Schengeni konventsiooni liikmesriikides, sealhulgas Eestis, viibida kokku kuni 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, kui välisleping ei sätesta teisiti.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

(3) Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud elamisloa alusel võib Eestis viibida kuni 90 kalendripäeva 180 päeva jooksul.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

(3¹) Teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisloa alusel võib Eestis viibida ettevõtjasisese üleviimise eesmärgil selle elamisloa kehtivusaja jooksul.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(3²) Käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 10 nimetatud Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud pikaajalise viisa või elamisloaga on lubatud viibida Eestis õppimise eesmärgil kuni 360 päeva, kui välismaalane on vastu võetud rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(3³) Käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 10 nimetatud Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud pikaajalise viisa või elamisloaga on lubatud viibida Eestis teadustegevuse eesmärgil selle viisa või elamisloa kehtivusaja jooksul, kui välismaalase lühiajaline töötamine on registreeritud Politsei- ja Piirivalveametis.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(3⁴) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3³ nimetatud tingimustel Eestis viibivale välismaalasele on Euroopa Liidu liikmesriigi pädev asutus andnud pikaajalise viisa või elamisloa teadustegevuseks, võib tema perekonnaliige Eestis ajutiselt viibida selle viisa või elamisloa kehtivusaja jooksul.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(4) Välismaalast laevapere liikme võib transiitreisijana lubada Eestisse, kui Eestisse saabumise eesmärk on Eesti sadamas asuval laeval laevapere liikmena töötamise alustamine või töötamise lõpetamine või tööle asumine teisele Eesti sadamas asuvale laevale või välislepingus ettenähtud juhtudel siirdumine laevale teises riigis või päritoluriiki tagasipöördumine.

§ 45. Tervisekindlustusleping

(1) Eestis ajutiselt viibival ja viibimisaja pikendamist taotleval välismaalasel peab olema tervisekindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise Eestis viibimise ajal.

(2) Tervisekindlustuslepingut ei pea välismaalasel olema:

- 1) kui ta on ravikindlustuse seaduse kohaselt kohustusliku ravikindlustusega kindlustatud isik;
- 2) kui tal on kindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise samas ulatuses ravikindlustatud isikuga;
- 3) välislepingus sätestatud juhul või
- 4) kui tema haigusest või vigastusest tingitud kulud tasub muu riik või rahvusvaheline organisatsioon.

§ 45¹. Kutsuja kohustused

Õppeasutusel, kuhu välismaalane käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 10 nimetatud Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud pikaajalise viisa või elamisloa alusel Eestis õppima asus, on käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

2. jaotis

Eestis ajutise viibimise aja pikendamine

§ 46. Viibimisaja pikendamise tingimused

(1) Eestis ajutise viibimise seadusliku alusega lubatud viibimisaega (edaspidi käesolevas jaos *viibimisaeg*) üldjuhul ei pikendata.

(2) Erandina võib viibimisaega pikendada kuni 90 päeva, kui on ilmnenud asjaolu, mis ei olnud välismaalasele enne Eestisse saabumist teada, või uus asjaolu, mis tekkis pärast välismaalase Eestisse saabumist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaoluna, mis eeldab välismaalase jätkuvat Eestis ajutist viibimist või takistab tema Eestist lahkumist, käsitatakse vähemalt ühte järgmistest põhjustest:

- 1) vääramatu jõud (*force majeure*);
- 2) humaanne põhjus;
- 3) mõjuv ametialane põhjus ja
- 4) mõjuv isiklik põhjus.

(4) Vahetult seadusest, kohtulahendist või haldusaktist tulenevat õigust või kohustust Eestis viibida käesoleva seaduse alusel ei pikendata.

§ 47. Viibimisaja pikendamise taotluse õiguslik mõju

Kui välismaalane on taotlenud viibimisaja pikendamist ajutise viibimisaja jooksul, on tema Eestis viibimine seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 48. Viibimisaja pikendamisest keeldumine

(1) Viibimisaja pikendamisest keeldutakse, kui:

- 1) välismaalase suhtes esineb viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise aluseks olev asjaolu;
- 2) viibimisaja pikendamise taotlus ei ole esitatud tähtaegselt;
- 3) viibimisaja pikendamise taotlemisel on esitatud valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta või võltsitud dokumente;
- 4) välismaalane ei esita haldusorgani nõudmisel ja määratud tähtajaks andmeid ja tõendeid;
- 5) on kahtlus, et välismaalase viibimisaja pikendamise eesmärk ei vasta tegelikule Eestis jätkuva viibimise eesmärgile;
- 6) välismaalase viibimisaja pikendamise taotlus ei ole põhjendatud;
- 7) välismaalase usaldusväärsuses on põhjust kahelda;
- 8) välismaalase reisidokument ei vasta kehtestatud nõuetele;
- 9) välismaalasel puudub kehtiv reisidokument või
- 10) esinevad muud viibimisaja pikendamist välistavad asjaolud.

(2) Kui välismaalase Eestis ajutise viibimise seaduslik alus on Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud elamisloa, ei tohi viibimisaja pikendamisel viibimisaja kehtivusaeg üldjuhul ületada tema elamisloa kehtivusaega.

§ 49. Viibimisaja pikendamisest keeldumise põhjendamine

(1) Viibimisaja pikendamisest keeldumise korral teavitatakse välismaalast keeldumise õiguslikust alusest.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Viibimisaja pikendamisest keeldumise põhjust ega sellega seonduvat teavet ei avaldata välismaalasele ega muule isikule.

§ 50. Viibimisaja pikendamise otsustamise pädevus

(1) Viibimisaja pikendamise või pikendamisest keeldumise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Välisriigi diplomaatilise esinduse ja konsulaarasutuse ning rahvusvahelise organisatsiooni esinduse Eestisse akrediteeritud personalile, nende perekonnaliikmetele ja erapersonalile antud diplomaatilise isikutunnistusega lubatud viibimisaja pikendamise või pikendamisest keeldumise otsustab Välisministeerium.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

3. jaotis

Eestis ajutise viibimise aja ennetähtaegne lõpetamine

§ 51. Viibimisaja ennetähtaegne lõpetamine

(1) Viibimisaja ennetähtaegne lõpetamine on välismaalase Eestis ajutise viibimise seadusliku alusega, välja arvatud käesoleva seaduse alusel antud viisiga, lubatud Eestis viibimise aja lühendamine.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(2) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel lühendatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud seadusliku alusega lubatud viibimisaega ühekordselt.

(3) Viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada igal ajal enne välismaalase Eestisse saabumist, piiripunktis või välismaalase Eestis viibimise ajal.

§ 52. Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise alused

- (1) Viibimisaeg lõpetatakse ennetähtaegselt, kui esineb vähemalt üks järgmistest alustest:
- 1) välismaalasel puudub kehtiv reisidokument;
 - 2) välismaalase reisidokument või selles sisalduvad kanded on võltsitud;
 - 3) on alust arvata, et välismaalase väidetav Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile saabumise eesmärk ei vasta tegelikule eesmärgile;
 - 4) välismaalane on 180-päevase ajavahemiku jooksul juba viibinud Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil 90 päeva;
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]
 - 5) välismaalasel puuduvad piisavad elatusvahendid, arvestades riigis viibimise kestust ja olemust, või päritoluriiki või transiidiriiki naasmiseks vajalikud vahendid;
 - 6) välismaalase suhtes kehtib Eesti kohaldatud sissesõidukeeld või Schengeni konventsiooni liikmesriigi kohaldatud ja Schengeni konventsiooni kohaselt Schengeni infosüsteemi kantud Schengeni sissesõidukeeld ja
 - 7) välismaalane võib kujutada ohtu Euroopa Liidu mis tahes liikmesriigi avalikule korrale, riigi julgeolekule, rahvusvahelistele suhetele või rahva tervisele;
 - 8) välismaalane esitab selleks isikliku sooviavalduse;
[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]
 - 9) välismaalase Eestis viibimise peamine eesmärk on töötamine ja tema tööleping või muu leping või tegevus, mille puhul võib eeldada tulu või muu varalise hüve saamist, lõpeb või on lõppenud.
[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(2) Alus arvata, et välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile saabumise väidetav eesmärk ei vasta tegelikule eesmärgile käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 mõistes, on eeldõige, kui:

- 1) on kahtlus, et välismaalane ei lahku seadusliku aluse lõppedes Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt;
- 2) on kahtlus, et välismaalane võib rikkuda Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil ajutise viibimise tingimusi;
- 3) on põhjust kahelda välismaalase usaldusväärsuses või
- 4) välismaalane ei vasta Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil ajutise viibimise tingimusele.

(3) Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise alusena kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud alust eeldõige, kui:

- 1) välismaalasel puuduvad nõutavad piisavad rahalised vahendid tema Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil viibimise ja sealt lahkumise kulude kandmiseks või tema majutuse tagamiseks või
- 2) välismaalase tervisekindlustusleping lõpeb enne lubatud viibimisaja lõppemist.

(4) Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise alusena kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 7 nimetatud alust eeldõige, kui:

- 1) välismaalast on karistatud süüteo eest või
- 2) välismaalase suhtes esineb mõni sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu.

(5) Viibimisajaga ei lõpetata ennetähtaegselt, kui välismaalase Eestis ajutine viibimine on vajalik humaansetel kaalutlustel, riiklikest huvidest lähtuvalt või rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

§ 53. Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise põhjendamine

(1) Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise korral teavitatakse välismaalast lõpetamise õiguslikust alusest.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise põhjust ega sellega seonduvat teavet ei avaldata välismaalasele ega muule isikule.

§ 54. Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise õiguslikud tagajärjed

(1) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel enne välismaalase Eestisse saabumist või piiripunktis välismaalast Eestisse ei lubata ja ta saadetakse tagasi riigipiiri seaduses sätestatud korras.

(2) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel on välismaalane kohustatud viivitamata Eestist lahkuma. Lahkumiskohustus võidakse viivitamata täita väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

§ 55. Viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise pädevus

Viibimisaja lõpetab ennetähtaegselt Välisministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet.

2. jagu

Viisa

1. jaotis Viisa liigid

§ 56. Viisa

Viisa on välismaalasele antav luba Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile, Eestisse või lennujaama transiiditsooni sisenemiseks ja Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil, Eestis või lennujaama transiiditsoonis ajutiseks viibimiseks vastavalt viisaga määratud tingimustele, kui seadus ei sätesta teisiti.

§ 57. Viisa liigid

Viisa liigid on:

- 1) lennujaama transiidiviisa;
- 2) lühiajaline viisa ja
- 3) pikaajaline viisa.

§ 58. Lennujaama transiidiviisa

Lennujaama transiidiviisa võib välismaalasele anda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.09.2009, lk 1–58) (edaspidi *viisaeeskiri*), sätestatud alustel.

§ 59. Lühiajaline viisa

Lühiajalise viisa võib välismaalasele anda viisaeeskirjas sätestatud alustel.

§ 60. Pikaajaline viisa

(1) Pikaajalise viisa võib anda välismaalasele ühe- või mitmekordseks ajutiseks Eestis viibimiseks.

(2) Pikaajalise viisa võib anda kehtivusajaga kuni 12 kuud.
[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

(3) Pikaajalise viisa võib anda kuni 365-päevase viibimisajaga kaheteistkümne järjestikuse kuu jooksul, kui välisleping ei sätesta teisiti.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(4) [Kehtetu -RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(5) [Kehtetu - RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(6) Välismaalase kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ei tohi ületada 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul, kui välisleping ei sätesta teisiti.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(7) Käesoleva paragrahvi lõiget 6 ei kohaldata välismaalase suhtes, kelle lühiajaline töötamine on registreeritud käesoleva seaduse § 106 lõike 10 alusel, kui välismaalane on eelnevalt riigis viibinud pikaajalise viisa alusel muul eesmärgil kui hooajatöö.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

2. jaotis Viisa andmine ja andmisest keeldumine

1. alljaotis Viisa andmine

§ 61. Viisaga kindlaks määratavad tingimused

(1) Viisaga määratakse kindlaks järgmised tingimused:

1) kehtivusaeg – ajavahemik, mille jooksul viisa kehtib ühe-, kahe- või mitmekordseks Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile, Eestisse või lennujaama transiiditsooni sisenemiseks, seal viibimiseks ja sealt lahkumiseks;

- 2) viibimisaeg – päevade arv, mille kestel võib välismaalane viisa kehtivusajal Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil, Eestis või lennujaama transiiditsoonis viibida;
- 3) kordsus – viisa kehtivusaja jooksul välismaalasele Schengeni liikmesriikide territooriumile, Eestisse või lennujaama transiiditsooni sisenemiste lubatud arv ja
- 4) territoriaalne kehtivus – ühe või mitme Schengeni konventsiooni liikmesriigi territoorium või lennujaama transiiditsoon, kus välismaalane võib viibida tingimusel, et viisaruumi sisenetakse ja sealt lahkutakse territoriaalse kehtivusega määratud riigi territooriumi kaudu.

(2) Välismaalane on kohustatud Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile, Eestisse või lennujaama transiiditsooni saabumise, seal viibimise ja sealt lahkumise puhul järgima viisaga määratud tingimusi.

§ 62. Viisa andmise tingimused

(1) Lennujaama transiidiviisa ja lühiajalise viisa võib välismaalasele anda viisaeeskirjas sätestatud tingimustel.

(2) Pikaajalise viisa võib anda välismaalasele, kui:

- 1) tal on kehtiv reisidokument;
- 2) on tõendatud tema kavandatava Eestis viibimise eesmärk ja põhjus ning need on kooskõlas välismaalase Eestis ajutist viibimist reguleerivates õigusaktides sätestatuga;
- 3) on tõendatud, et tema majutus- ja viibimiskulud on Eestis viibimise ajal kaetud;
- 4) ta tõendab kavatsust lahkuda Eestist hiljemalt viibimisaja lõppemisel;
- 5) on tõendatud, et tema kulud tagasipöördumiseks oma päritolumaale või Eestist lahkumiseks mõnda teise riiki, kuhu tal on õiguslik alus siseneda, on kaetud, ja
- 6) tal on kehtiv tervisekindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise viisa kehtivusajal, mitmekordse viisa puhul esimese kavandatud viibimisaja lõppemiseni.

(3) Tervisekindlustuslepingut ei pea pikaajalise viisa puhul olema, kui välismaalane on ravikindlustuse seaduse kohaselt kohustusliku ravikindlustusega kindlustatud isik või välismaalase ravikulud tasub muu riik või rahvusvaheline organisatsioon või välislepingus sätestatud juhul.

§ 62¹. Viisa andmine seoses välismaalase lühiajalise Eestis töötamisega

(1) Kui välismaalane taotleb viisat lühiajaliseks Eestis töötamiseks, peab tema lühiajaline Eestis töötamine olema eelnevalt Politsei- ja Piirivalveametis registreeritud.

(2) Kui välismaalasele antakse viisa lühiajaliseks Eestis töötamiseks, siis võib välismaalase abikaasale, alaealise lapsele ja täisealise lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel kui nimetatud välismaalasele.

(2¹) Kui välismaalane viibib ja töötab Eestis käesoleva seaduse § 44 lõikes 3³ nimetatud tingimustel, võib välismaalase abikaasale, alaealise lapsele ja täisealise lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa välismaalase Eestis viibimise ajaks, arvestades viisa andmise tingimusi.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(3) Kui välismaalase lühiajaline Eestis töötamine on registreeritud ja tal on ajutiseks Eestis viibimiseks seaduslik alus, siis võib välismaalase abikaasale, alaealise lapsele ja täisealise lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda lühiajalise või pikaajalise viisa.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

§ 62². Viisa andmine seoses välismaalase Eestisse õppima asumisega

(1) Eestisse õppima asumiseks võib välismaalasele anda lühiajalise või pikaajalise viisa.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(2) Seoses Eestisse õppima asumisega võib viisa anda välismaalasele, kes on õppeasutusse vastu võetud.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(3) Kui välismaalasele, kes on vastu võetud õppeasutuse neljanda või viienda taseme kutseõppesse, rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse, antakse viisa seoses Eestis õppima asumisega, võib välismaalase abikaasale, alaealise lapsele ja täisealise lapsele, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel kui nimetatud välismaalasele.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(4) Kui välismaalane on vastu võetud õppeasutuse neljanda või viienda taseme kutseõppesse, rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse ja tal on Eestis viibimiseks seaduslik alus, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda lühiajalise või pikaajalise viisa.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(5) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 62³. Pikaajalise viisa taotluse õiguslik mõju

Kui välismaalane on taotlenud pikaajalist viisat käesoleva seaduse §-s 91¹ sätestatud korras, on tema Eestis viibimine seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 62⁴. Viisa andmine seoses iduettevõtlusega

(1) Viisa iduettevõtlusega tegelemiseks võib anda, kui välismaalase Eestis viibimine on seotud iduettevõtte loomise või selle arendamisega Eestis. Iduettevõtlusega tegelemiseks võib välismaalasele anda lühiajalise või pikaajalise viisa.

(2) Iduettevõtte käesoleva seaduse tähenduses on tegevust alustav Eestis registreeritud äriühingule kuuluv majandusüksus, mille eesmärk on sellise suure globaalse kasvupotentsiaaliga, innovaatilise ning korratava ärimudeli väljatootamine ja käivitamine, mis aitab oluliselt kaasa Eesti ettevõtluskeskkonna arengule.

(3) Kui välismaalasele antakse viisa iduettevõtlusega tegelemiseks, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel nagu nimetatud välismaalasele.

(4) Kui välismaalasele antakse viisa iduettevõtlusega tegelemiseks, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda lühiajalise või pikaajalise viisa.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 63. Viisa andmine piiripunktis

(1) Üldjuhul piiripunktis viisat ei anta.

(2) Piiripunktis võib anda lühiajalise viisa viisaeeskirjas sätestatud alustel ja tingimustel.

(3) Lennujaama transiidiviisat ja pikaajalist viisat piiripunktis ei anta.

§ 64. Teave viisa andmise kohta

Viisa andmise asjaolusid ega nendega seonduvat teavet ei avaldata välismaalasele ega muule isikule.

§ 64¹. Kutsuja kohustused

Õppeasutusel, kuhu õppima asumiseks välismaalasele viisa anti, on käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

2. alljaotis Viisa andmisest keeldumine

§ 65. Viisa andmisest keeldumise alused

(1) Lühiajalise viisa ja lennujaama transiidiviisa andmisest keeldutakse viisaeeskirjas sätestatud alustel.

(2) Pikaajalise viisa andmisest keeldutakse, kui esineb vähemalt üks järgmistest alustest:

1) välismaalasel puudub kehtiv reisidokument;

2) välismaalase reisidokument või selles sisalduvad kanded on võltsitud;

3) on alust arvata, et välismaalase väidetav reisieesmärk ei vasta tegelikule eesmärgile;

4) välismaalasel puuduvad piisavad elatusvahendid, arvestades Eestis viibimise kestust ja olemust, või päritoluriiki või transiidiriiki naasmiseks vajalikud vahendid;

5) välismaalase suhtes kehtib Eesti poolt kohaldatud sissesõidukeeld või Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluva liikmesriigi poolt kohaldatud ja Schengeni konventsiooni kohaselt Schengeni infosüsteemi kantud Schengeni sissesõidukeeld;

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

- 6) välismaalane võib kujutada ohtu avalikule korrale, riigi julgeolekule, rahvusvahelistele suhetele või rahva tervisele ja
- 7) on põhjendatud alus kahelda välismaalase esitatud täiendavate dokumentide ehtsuses või nende sisu õigsuses, tema avalduste usaldusväärsuses või tema kavatsuses lahkuda Eestist enne pikaajalise viisa kehtivusaja lõppu.

§ 66. Viisa andmisest keeldumise põhjendamine

(1) Viisa andmisest keeldumise korral teavitatakse välismaalast keeldumise õiguslikust alusest.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Välismaalasele ega muule isikule ei avaldata viisa andmisest keeldumise põhjust ega sellega seonduvat teavet.

3. jaotis

Viisaga määratud viibimisaja pikendamine ja pikendamisest keeldumine

§ 67. Viisaga määratud viibimisaja pikendamise tingimused

(1) Viisaga määratud viibimisaega (edaspidi käesolevas jaos *viibimisaeg*) üldjuhul ei pikendata.

(2) Lühiajalise viisaga ja lennujaama transiidiviisaga määratud viibimisaega pikendatakse viisaeeskirjas sätestatud alustel.

(3) Erandina võib pikaajalise viisaga määratud viibimisaega pikendada kuni 90 päeva, kui on ilmnunud asjaolu, mis ei olnud enne viisa alusel Eestisse saabumist välismaalasele teada, või uus asjaolu, mis tekkis pärast viisa andmist ja välismaalase Eestisse saabumist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud asjaoluna, mis eeldab välismaalase jätkuvat Eestis ajutist viibimist või takistab tema Eestist lahkumist, käsitatakse vähemalt ühte järgmistest põhjustest:

- 1) vääramatu jõud (*force majeure*);
- 2) humaanne põhjus;
- 3) mõjuv ametialane põhjus ja
- 4) mõjuv isiklik põhjus.

(4¹) Pikaajalise viisaga määratud viibimisaega pikendatakse lühiajaliseks Eestis töötamiseks tingimusel, et välismaalase kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ei ületa 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(4²) Pikaajalise viisaga määratud viibimisaega pikendatakse iduettevõtlusega tegelemiseks tingimusel, et välismaalase kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ei ületa 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(4³) Kui välismaalase viisaga määratud viibimisaega pikendatakse käesoleva paragrahvi lõike 4² alusel, võib pikendada välismaalase abikaasa, alaealise lapse ja täisealise lapse, kes ei ole terviseseisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, pikaajalise viisaga määratud viibimisaega samadel tingimustel nagu nimetatud välismaalasel.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(5) Viisaga määratud viibimisaja pikendamisel kauemaks kui viisa kehtivusaeg, pikeneb viisa kehtivusaeg viisaga määratud viibimisaja lõppemiseni.

§ 68. Tervisekindlustusleping

(1) Viibimisaja pikendamist taotleval välismaalasel peab olema tervisekindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise Eestis ajutise viibimise ajal.

(2) Tervisekindlustuslepingut ei pea välismaalasel olema:

- 1) kui ta on ravikindlustuse seaduse kohaselt kohustusliku ravikindlustusega kindlustatud isik;
- 2) kui tal on kindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise samas ulatuses ravikindlustatud isikuga;
- 3) välislepingus sätestatud juhul või
- 4) kui tema haigusest või vigastusest tingitud kulud tasub muu riik või rahvusvaheline organisatsioon.

§ 68¹. Viibimisaja pikendamine seoses välismaalase lühiajalise Eestis töötamisega

(1) Kui välismaalane taotleb viisaga määratud viibimisaja pikendamist käesoleva seaduse § 67 lõike 4¹alusel, peab tema lühiajaline Eestis töötamine olema eelnevalt Politsei- ja Piirivalveametis registreeritud.

(2) Kui välismaalase viibimisaega pikendatakse käesoleva seaduse § 67 lõike 4¹alusel, võib pikendada välismaalase abikaasa, alaealise lapse ja täisealise lapse, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, pikaajalise viisaga määratud viibimisaega samadel tingimustel nagu nimetatud välismaalasel.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 69. Viibimisaja pikendamise taotluse õiguslik mõju

Kui välismaalane on taotlenud viibimisaja pikendamist viisa kehtivusajal, on tema Eestis viibimine seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 70. Viibimisaja pikendamisest keeldumine

Viibimisaja pikendamisest keeldutakse, kui:

- 1) välismaalase suhtes esineb viisa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu;
- 2) viibimisaja pikendamise taotlus ei ole esitatud tähtaegselt;
- 3) viibimisaja pikendamise taotlemisel on esitatud valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta või võltsitud dokumente;
- 4) välismaalane ei esita haldusorgani nõudmisel ja määratud tähtajaks andmeid ja tõendeid;
- 5) on kahtlus, et välismaalase viibimisaja pikendamise eesmärk ei vasta tegelikule Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil või Eestis jätkuva viibimise eesmärgile;
- 6) välismaalase viibimisaja pikendamise taotlus ei ole põhjendatud;
- 7) välismaalase usaldusväärsuses on põhjust kahelda;
- 8) välismaalase reisidokument ei vasta kehtestatud nõuetele;
- 9) välismaalasel puudub kehtiv reisidokument või
- 10) esinevad muud viibimisaja pikendamist välistavad asjaolud.

§ 71. Viibimisaja pikendamisest keeldumise põhjendamine

(1) Viibimisaja pikendamisest keeldumise korral teavitatakse välismaalast keeldumise õiguslikust alusest.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Viibimisaja pikendamisest keeldumise põhjust ega sellega seonduvat teavet ei avaldata välismaalasele ega muule isikule.

4. jaotis Viisa kehtivus

1. alljaotis Viisa kehtivuse lõppemine

§ 72. Ühekordse viisa kehtivuse lõppemine

(1) Ühekordse lühiajalise viisa ja lennujaama transiidiviisa kehtivus lõpeb:

- 1) viisa kehtivusaja lõppemisel;
- 2) viibimisaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;
- 3) välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt või lennujaama transiiditsoonist lahkumisel;
- 4) viisa tühistamisel või
- 5) viisa kehtetuks tunnistamisel.

(2) Ühekordse pikaajalise viisa kehtivus lõpeb:

- 1) viisa kehtivusaja lõppemisel;
- 2) viibimisaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;
- 3) välismaalase Eestist lahkumisel;
- 4) viisa tühistamisel;
- 5) viisa kehtetuks tunnistamisel;
- 6) Eesti pädeva asutuse poolt elamisloa andmisel.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 73. Mitmekordse viisa kehtivuse lõppemine

(1) Mitmekordse lühiajalise viisa ja lennujaama transiidiviisa kehtivus lõpeb:

- 1) viisa kehtivusaja lõppemisel;
- 2) välismaalasele viisaga lubatud Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile või lennujaama transiiditsooni sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;
- 3) välismaalasele viisaga lubatud Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile või lennujaama transiiditsooni sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaja lõppemisel, kui välismaalane ei lahku Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt või lennujaama transiiditsoonist varem;
- 4) välismaalasele viisaga lubatud Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile või lennujaama transiiditsooni sisenemiste arvu täitumisest arvates välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt või lennujaama transiiditsoonist lahkumisel, kui viibimisaeg või kehtivusaeg ei lõpe varem;
- 5) viisa tühistamisel või
- 6) viisa kehtetuks tunnistamisel.

(2) Mitmekordse pikaajalise viisa kehtivus lõpeb:

- 1) viisa kehtivusaja lõppemisel;
 - 2) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;
 - 3) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaja lõppemisel, kui välismaalane ei lahku Eestist varem;
 - 4) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates välismaalase Eestist lahkumisel, kui viibimisaeg või viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;
 - 5) viisa tühistamisel;
 - 6) viisa kehtetuks tunnistamisel;
 - 7) Eesti pädeva asutuse poolt elamisloa andmisel.
- [RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 74. Välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt, Eestist ja lennujaama transiiditsoonist lahkumise kohustus

Hiljemalt viisa kehtivuse lõppemise ajaks on välismaalane kohustatud Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt, Eestist või lennujaama transiiditsoonist lahkuma.

2. alljaotis

Viisa tühistamine ja kehtetuks tunnistamine

§ 75. Viisa tühistamine ja kehtetuks tunnistamine

Viisa tühistamine ja viisa kehtetuks tunnistamine viisaeeskirja mõistes on viisa kehtetuks tunnistamine haldusmenetluse seaduse mõistes.

§ 76. Viisa tühistamine

(1) Viisa tühistamine viisaeeskirja ja käesoleva seaduse mõistes on viisa kehtetuks tunnistamine tagasiulatuvalt algusest peale.

(2) Viisa tühistatakse, kui ilmneb, et selle andmise ajal ei olnud viisa andmise tingimused täidetud.

§ 77. Viisa kehtetuks tunnistamine

(1) Viisa kehtetuks tunnistamine viisaeeskirja ja käesoleva seaduse mõistes on viisa kehtetuks tunnistamine edasiulatuvalt otsuse tegemise hetkest alates.

(2) Viisa tunnistatakse kehtetuks, kui ilmneb, et selle andmiseks vajalikud tingimused ei ole enam täidetud.

§ 78. Viisa tühistamise ja kehtetuks tunnistamise alused

(1) Lühiajaline viisa ja lennujaama transiidiviisa tühistatakse ja tunnistatakse kehtetuks viisaeeskirjas sätestatud alustel.

(2) Pikaajaline viisa tühistatakse ja tunnistatakse kehtetuks, kui esineb vähemalt üks järgmistest alustest:

- 1) välismaalasel puudub kehtiv reisidokument;
- 2) välismaalase reisidokument või selles sisalduvad kanded on võltsitud;
- 3) on alust arvata, et välismaalase väidetav reisieesmärk ei vasta tegelikule eesmärgile;

4) välismaalasel puuduvad piisavad elatusvahendid, arvestades Eestis viibimise kestust ja olemust, või päritoluriiki või transiidiriiki naasmiseks vajalikud vahendid;

5) välismaalase suhtes kehtib Eesti poolt kohaldatud sissesõidukeeld või Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluva liikmesriigi poolt kohaldatud ja Schengeni konventsiooni kohaselt Schengeni infosüsteemi kantud Schengeni sissesõidukeeld;

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

6) välismaalane võib kujutada ohtu avalikule korrale, riigi julgeolekule, rahvusvahelistele suhetele või rahva tervisele ja

7) on põhjendatud alus kahelda välismaalase esitatud täiendavate dokumentide ehtsuses või nende sisu õigsuses, tema avalduste usaldusväärsuses või tema kavatsuses lahkuda Eestist enne pikaajalise viisa kehtivusaja lõppu;

8) välismaalane on esitanud selleks taotluse;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

9) välismaalase Eestis viibimise peamine eesmärk on töötamine ja tema tööleping või muu leping või tegevus, mille puhul võib eeldada tulu või muu varalise hüve saamist, lõpeb või on lõppenud.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

§ 79. Viisa tühistamise ja kehtetuks tunnistamise põhjendamine

(1) Viisa tühistamise ja kehtetuks tunnistamise korral teavitatakse välismaalast tühistamise ja kehtetuks tunnistamise õiguslikust alusest.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Viisa tühistamise ja kehtetuks tunnistamise põhjust ega sellega seotud asjaolusid ei avaldata välismaalasele ega muule isikule.

§ 80. Välismaalase lahkumiskohustus

(1) Viisa tühistamise või kehtetuks tunnistamise korral on Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil viibiv välismaalane kohustatud viivitamata Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt lahkuma, kui välismaalasel puudub riigis ajutiseks viibimiseks või elamiseks seaduslik alus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lahkumiskohustus võidakse viivitamata sundtäita väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

5. jaotis Viisamenetlus

1. alljaotis Pädevus

§ 81. Eesti välisesinduses viisa andmise pädevus

Viisa andmise või andmisest keeldumise Eesti välisesinduses otsustab konsulaarametnik.

§ 82. Viisa andmise kooskõlastamine

(1) Konsulaarametnik on kohustatud viisa andmise kooskõlastama valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutustega.

(1¹) Politsei- ja Piirivalveamet on kohustatud kooskõlastama Eestis viisa andmise valdkonna eest vastutava ministri määratud asutusega.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Kui valdkonna eest vastutava ministri määratud asutus ei kooskõlasta viisa andmist, peab konsulaarametnik või Politsei- ja Piirivalveamet viisa andmisel oma otsust viisaregistris põhjendama.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(3) Teavet viisa andmise kooskõlastamise kohta ei avaldata välismaalasele ega muule isikule.

(4) Viisa andmise kooskõlastamine korraldatakse viisaregistri kaudu.

(5) Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud juhul kooskõlastatakse viisa andmine Schengeni konventsiooni liikmesriikidega.

§ 82¹. Eestis viisa andmise pädevus

Viisa andmise või andmisest keeldumise Eestis otsustab Politsei- ja Piirivalveamet.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 83. Piiripunktis viisa andmise pädevus

Piiripunktis erandina viisa andmise või andmisest keeldumise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet.

§ 84. Viibimisaja pikendamise pädevus

Viibimisaja pikendamise või pikendamisest keeldumise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet.

§ 85. Viisa tühistamise pädevus

(1) Viisa tühistamise otsustab Välisministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet.

(2) Eesti riigipiirile, transiiditsooni või ajutisele kontrolljoonele saabunud välismaalase viisa tühistamise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet.

§ 86. Viisa kehtetuks tunnistamise pädevus

Viisa tunnistab kehtetuks Välisministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet.

§ 87. Viisanõudest loobumise pädevus

Vabariigi Valitsus võib otsustada viisanõudest loobumise kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.03.2001, lk 1–7).

§ 88. Esindamisega seotud kokkulepete sõlmimise pädevus

Vabariigi Valitsus võib välisriikidega sõlmida viisaküsimustes Eesti Vabariigi esindamisega seotud kokkuleppeid.

2. alljaotis Taotlemine

§ 89. Viisa taotlemine

(1) Välismaalane esitab viisa saamiseks viisataotluse.

(2) Vähemalt 15-aastane alaliselt välisriigis elav alaealine võib esitada viisataotluse iseseisvalt. Viisataotluse iseseisval esitamisel võib haldusorgan nõuda seadusliku esindaja notariaalselt kinnitatud nõusolekut.

§ 90. Viisa taotlemine Eesti välisesinduses

(1) Lühiajalise viisa ja lennujaama transiidiviisa taotlemisele Eesti välisesinduses kohaldatakse viisaeeskirjas sätestatud.

(2) Välismaalane esitab pikaajalise viisa taotlemiseks viisataotluse Eesti välisesindusele isiklikult.

(3) Välismaalane võib pikaajalise viisa taotluse Eesti välisesindusele esitada posti teel või esindaja kaudu, kui selles riigis, kus välismaalane püsivalt viibib, puudub Eesti välisesindus või välismaalasel ei ole mõjuval põhjusel võimalik esitada viisataotlust Eesti välisesindusele isiklikult ning tema viimase viisa taotlemisel võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktide 5–7 alusel kehtestatud nõuetele.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(4) Kui välismaalast ei pea daktüloskopeerima, võib pikaajalise viisa taotluse Eesti välisesindusele esitada asukohariigi valitsusasutuse, kohaliku omavalitsuse asutuse, välisesinduse või rahvusvahelise organisatsiooni kuller. Nimetatud juhul ei pea kuller välismaalase esindamise õigust tõendama.

§ 91. Viisa taotlemine Schengeni konventsiooni liikmesriigi välisesinduses

(1) Välismaalane võib esitada lühiajalise viisa ja lennujaama transiidiviisa taotlemiseks viisataotluse Schengeni konventsiooni liikmesriigi välisesindusele, kui Vabariigi Valitsus on selle riigiga sõlminud viisaküsimustes Eesti Vabariigi esindamise kokkuleppe.

(2) Lühiajalise viisa ja lennujaama transiidiviisa taotluse esitamise suhtes Schengeni konventsiooni liikmesriigi välisesindusele kohaldatakse viisaeeskirjas sätestatud.

§ 91¹. Viisa taotlemine Politsei- ja Piirivalveametis

(1) Politsei- ja Piirivalveametis võib pikaajalist viisat taotleda välismaalane, kes viibib Eestis seaduslikult käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktides 1–4 ja 6–9 nimetatud alusel.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1¹) Politsei- ja Piirivalveametis võib pikaajalist viisat taotleda välismaalane, kelle Eestis viibimise seaduslik alus anti hädaolukorras või eriolukorras käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 5 nimetatud alusel, pärast hädaolukorra või eriolukorra lõppu.
[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(2) Pikaajalise viisa taotlemiseks Politsei- ja Piirivalveametis peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse.

(3) Välismaalane võib pikaajalise viisa taotluse Politsei- ja Piirivalveametile esitada esindaja kaudu, kui välismaalase terviseseisund ei võimalda tal pikaajalise viisa taotlemiseks isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse pöörduda ning tema viimase viisa taotlemisel võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktide 5–7 alusel kehtestatud nõuetele.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 92. Viisa taotlemine piiripunktis

Lühiajalise viisa taotlemisele piiripunktis kohaldatakse viisaeeskirjas sätestatud.

§ 93. Viibimisaja pikendamise taotlemine

(1) Viibimisaja pikendamise taotlemiseks tuleb esitada viibimisaja pikendamise taotlus.

(2) Viibimisaja pikendamise taotlemiseks peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse.

(3) Välismaalase isiklik ilmumine Politsei- ja Piirivalveametisse ei ole nõutav, kui välismaalase terviseseisund ei võimalda tal viibimisaja pikendamise taotlemiseks isiklikult pöörduda Politsei- ja Piirivalveametisse. Välismaalane peab tõendama, et tema terviseseisund ei võimalda isiklikult ilmuda.

(4) Kui välismaalase isiklik ilmumine Politsei- ja Piirivalveametisse ei ole nõutav, võib viibimisaja pikendamise taotluse esitada esindaja kaudu.

(5) Viibimisaja pikendamise taotluse esitamisel välismaalane daktüloskopeeritakse. Välismaalast ei pea daktüloskopeerima, kui teda on varem viisa andmise või viibimisaja pikendamise taotlemisel daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktide 5–7 alusel kehtestatud nõuetele.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 94. Viibimisaja pikendamise taotluse esitamise tähtaeg

[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 95. Viisataotluse menetlemise erisused

(1) Käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud ei kohaldata viisataotlusele lisatavate tõendite suhtes.

(2) Käesoleva seaduse § 41 lõiget 2 ei kohaldata viisataotluse läbivaatamise eest tasutava riigilõivu suhtes.

§ 96. Viisataotluse menetlemisega seotud ülesannete üleandmine eraõiguslikule isikule

(1) Välisministeerium võib viisataotluse menetlemisega seotud ülesanded halduslepingu alusel üle anda eraõiguslikule isikule, kes vastab viisaeeskirjas sätestatud välisele teenuseosutajale esitatavatele nõuetele.

(2) Pikaajalise viisa menetluse korral ei või üle anda käesoleva seaduse §-des 81, 82, 85 ja 86, § 90 lõikes 3, § 97 lõikes 2 ega käesoleva jaotise 4. ja 5. alljaotises sätestatud ülesandeid.

(3) Lühiajalise viisa menetluse korral võib üle anda need ülesanded, mille välisele teenuseosutajale üleandmine on lubatud viisaeeskirjas.

(4) Viisataotluse vastuvõtmise, biomeetriliste andmete võtmise ja viisataotluse vastuse väljastamisega seotud ülesande täitmise eest võib võtta tasu. Tasu maksmise kohustus on viisataotlejal.

(5) Tasu suurus lepitakse Välisministeeriumiga sõlmitavas halduslepingus kokku vähemalt üheks aastaks. Tasu kokkuleppimisel võetakse arvesse põhjendatud kulud, mis on seotud viisataotluse menetlemise ja dokumentide edastamise korraldamisega, ning mõistlik ärikasum.

(6) Järelevalvet halduslepingu täitmise üle teostab Välisministeerium.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

3. alljaotis Menetlus

§ 97. Viisataotluse läbi vaatamata jätmine

- (1) Lühiajalise viisa ja lennujaama transiidiviisa taotlus jäetakse läbi vaatamata viisaeeskirjas sätestatud alustel.
- (2) Pikaajalise viisa taotlus jäetakse läbi vaatamata, kui välismaalane loobub taotlusest või esinevad muud haldusmenetluse seaduses sätestatud taotluse läbi vaatamata jätmise alused.

§ 98. Viisa andmise vormistamine

- (1) Viisa andmine vormistatakse viisakleebise kandmisega välismaalase reisidokumendi või reisidokumendi vahelehele.
- (2) Viisa andmine vormistatakse reisidokumendi vahelehele juhul, kui Eesti seda reisidokumendi ei tunnusta.

§ 99. Viibimisaja pikendamise vormistamine

- (1) Viibimisaja pikendamine vormistatakse viisakleebise kandmisega välismaalase reisidokumendi või reisidokumendi vahelehele.
- (2) Viibimisaja pikendamine vormistatakse reisidokumendi vahelehele juhul, kui Eesti seda reisidokumendi ei tunnusta.
- (3) Viibimisaja pikendamise vormistamiseks peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult haldusorgani asukohta.

§ 99¹. Tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tuleneva viibimisõiguse vormistamine

- (1) Tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tuleneva õiguse Eestis viibida võib vormistada pikaajalise viisana.
- (2) Tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tuleneva viibimisõiguse vormistamiseks peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 100. [Kehtetu -RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

4. alljaotis Vaidlustamine

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

§ 100¹. Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamine

(1) Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuses (edaspidi käesolevas alljaotises *otsus*) teavitatakse välismaalast otsuse vaidlustamise võimalusest, kohast, tähtajast ja korrast.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1¹) Välismaalane võib esitada avalduse otsuse uuesti läbivaatamiseks (edaspidi käesolevas alljaotises *avaldus*) 30 päeva jooksul otsuse teatavaks tegemise päevast arvates.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Avalduse esitamise tähtaega ei ennistata.

§ 100². Avalduse esitanud välismaalase õiguslik seisund

Avalduse esitamine ei ole aluseks välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile saabumiseks, jätkuvaks Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil viibimiseks ega lükka välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt lahkumise kohustuse täitmist edasi.

§ 100³. Nõuded avaldusele

- (1) Avaldus esitatakse isiklikult, posti teel või esindaja kaudu.
- (2) Avaldus esitatakse kirjalikult.

§ 100⁴. Avalduse esitamise koht

- (1) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise ja viisa kehtetuks tunnistamise otsus on tehtud Eesti välisesinduses, esitatakse avaldus Eesti välisesindusele, kui välislepinguga ei ole sätestatud teisiti.
- (2) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsus on tehtud piiripunktis, esitatakse avaldus Politsei- ja Piirivalveametile.
- (3) Kui välismaalane viibib viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse tegemise ajal Eestis, esitatakse avaldus otsuse teinud haldusorganile.
- (4) Viibimisaja pikendamisest keeldumise otsuse peale esitatakse avaldus Politsei- ja Piirivalveametile.

§ 100⁵. Avalduse läbivaatamise pädevus

- (1) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse tegi Eesti välisesindus, vaatab avalduse läbi ja teeb vajaduse korral uue otsuse Eesti välisesindus.
- (2) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse tegi Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet, vaatab avalduse läbi ja teeb vajaduse korral uue otsuse vastavalt Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet.
- (3) Viibimisaja pikendamisest keeldumise otsuse peale esitatud avalduse vaatab läbi ja teeb vajaduse korral uue otsuse Politsei- ja Piirivalveamet.
- (4) Kui viisa andmisest keeldumise otsuse peale esitatud avalduse läbivaatamise käigus ilmneb, et välismaalasele viisa andmist ei ole kooskõlastanud valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus, edastab Eesti välisesindus viisataotluse uuesti kooskõlastamiseks Siseministeeriumi valitsemisala asutustele.

§ 100⁶. Avalduse läbivaatamise menetlus

- (1) Avalduse läbivaatamise käigus kontrollib pädev haldusorgan viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse õiguspärasust ja otstarbekust.
- (2) Kui avalduse läbivaatamise käigus ilmneb, et välismaalasele viisa andmist ei ole kooskõlastanud valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus, edastab Eesti välisesindus viisataotluse uuesti kooskõlastamiseks Siseministeeriumi valitsemisala asutustele.
- (3) Välismaalase poolt esitatud avaldus vaadatakse läbi ja vajaduse korral tehakse uus otsus 15 päeva jooksul avalduse esitamise päevast arvates.

§ 100⁷. Avalduse alusel tehtud otsus

Haldusorgan võib:

- 1) avalduse rahuldada ja tunnistada viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse kehtetuks ning teha uue otsuse;
- 2) jätta avalduse rahuldamata ja viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse muutmata.

§ 100⁸. Avalduse alusel tehtud otsuse põhjendamine

- (1) Avalduse alusel tehtud otsust ei põhjendata.
- (2) Välismaalasele ega muule isikule ei avaldata otsuse aluseks olevaid asjaolusid, otsuse tegemise põhjust ega sellega seonduvat teavet.

§ 100⁹. Avalduse alusel tehtud otsuse teatavaks tegemine

Avalduse alusel tehtud otsus tehakse välismaalasele teatavaks tema poolt avalduses näidatud kontaktandmete kohaselt.

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

5. alljaotis Vaidlustamise käigus tehtud otsuse edasikaebamine

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

§ 100¹⁰. Vaidlustamise käigus tehtud otsuse edasikaebamine

(1) Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamise käigus tehtud otsuse peale võib välismaalane esitada avalduse viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse teistkordseks läbivaatamiseks (edaspidi käesolevas alljaotises *avaldus*) 30 päeva jooksul käesoleva seaduse §-s 100¹ nimetatud avalduse alusel tehtud otsuse teatavaks tegemise päevast arvates.

[RT I, 21.04.2021, 30- jõust. 20.04.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistab välismaalaste seaduse § 100.10 lõike 1, § 100.13 lõike 2 ja § 100.18 põhiseadusevastaseks ja kehtetuks osas, milles need välistavad viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise vaidlustamiseks kaebuse esitamise halduskohtule.]

(2) Avalduse esitamise tähtaega ei ennistata.

§ 100¹¹. Avalduse esitanud välismaalase õiguslik seisund

Avalduse esitamine ei ole aluseks välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumile saabumiseks, jätkuvaks Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil viibimiseks ega lühka välismaalase Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumilt lahkumise kohustuse täitmist edasi.

§ 100¹². Nõuded avaldusele

(1) Avaldus esitatakse isiklikult, posti teel või esindaja kaudu.

(2) Avaldus esitatakse kirjalikult.

§ 100¹³. Avalduse esitamise koht

(1) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse tegi Eesti välisesindus, esitatakse avaldus Välisministeeriumile.

(2) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse tegi Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet, esitatakse avaldus Siseministeeriumile.

[RT I, 21.04.2021, 30- jõust. 20.04.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistab välismaalaste seaduse § 100.10 lõike 1, § 100.13 lõike 2 ja § 100.18 põhiseadusevastaseks ja kehtetuks osas, milles need välistavad viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise vaidlustamiseks kaebuse esitamise halduskohtule.]

§ 100¹⁴. Avalduse läbivaatamise pädevus ja menetlus

(1) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise või viisa kehtetuks tunnistamise otsuse tegi Eesti välisesindus, vaatab otsuse teistkordselt läbi Välisministeerium.

(2) Kui viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse tegi Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet, vaatab otsuse teistkordselt läbi Siseministeerium.

(3) Kui viisa andmisest keeldumise otsuse teistkordsel läbivaatamisel ilmneb, et välismaalasele viisa andmist ei ole kooskõlastanud valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus, kaasab Välisministeerium menetluse Siseministeeriumi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul kontrollib Siseministeerium avalduse läbivaatamise menetluse käigus Siseministeeriumi valitsemisala asutuse tegevuse õiguspärasust ja otstarbekust viisa andmise

kooskõlastamise menetluse läbiviimisel ning edastab oma seisukoha Välisministeeriumile. Siseministeeriumi seisukoht Siseministeeriumi valitsemisala asutuse tegevuse õiguspärasuse ja otstarbekuse hindamisel on lõplik.

(5) Viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsus vaadatakse teistkordselt läbi ja vajaduse korral tehakse uus otsus 15 päeva jooksul avalduse esitamise päevast arvates.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud seisukoha edastab Siseministeerium Välisministeeriumile seitsme päeva jooksul Välisministeeriumi poolt menetlusse kaasamise päevast arvates.

§ 100¹⁵. Avalduse alusel tehtud otsus

Haldusorgan võib:

- 1) avalduse rahuldada ja tunnistada viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse kehtetuks ning teha uue otsuse;
- 2) jätta avalduse rahuldamata ja viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise või viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse muutmata.

§ 100¹⁶. Avalduse alusel tehtud otsuse põhjendamine

(1) Avalduse alusel tehtud otsust ei põhjendata.

(2) Välismaalasele ega muule isikule ei avaldata otsuse aluseks olevaid asjaolusid, otsuse tegemise põhjust ega sellega seonduvat teavet.

§ 100¹⁷. Avalduse alusel tehtud otsuse teatavaks tegemine

Avalduse alusel tehtud otsus tehakse välismaalasele teatavaks tema poolt avalduses näidatud kontaktandmete kohaselt.

§ 100¹⁸. Avalduse alusel tehtud otsuse vaidlustamine

Avalduse alusel tehtud otsuse peale ei saa esitada uut avaldust ega kaebust halduskohtule.

[RT I, 21.04.2021, 30- jõust. 20.04.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistab välismaalaste seaduse § 100.10 lõike 1, § 100.13 lõike 2 ja § 100.18 põhiseadusevastaseks ja kehtetuks osas, milles need välistavad viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise vaidlustamiseks kaebuse esitamise halduskohtule.]

§ 100¹⁹. Viisa andmisest keeldumise otsuse vaidlustamise erisus

Kui välismaalane on vaidlustanud viisa andmisest keeldumise otsuse ja ta esitab uue viisataotluse Eesti välisesindusele, jäetakse tema hilisem viisataotlus läbi vaatamata kuni esialgse viisataotluse suhtes lõpliku otsuse tegemiseni.

[RT I, 23.03.2011, 2- jõust. 05.04.2011]

6. jaotis

Viisaasjade korraldamine

§ 101. Viisamenetluse korraldamine

(1) Valdkonna eest vastutav minister kooskõlastatult Välisministeeriumiga kehtestab määrusega:

- 1) pikaajalise viisa andmise ja viibimisaja pikendamise taotlemisel esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate tõendite loetelu ja esitamise nõuded;
- 2) viisa andmise ja andmisest keeldumise, viibimisaja pikendamise ja pikendamisest keeldumise, viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise ning viisa tühistamise ja kehtetuks tunnistamise tähtajad;
- 3) viisa andmise otsustamisel kooskõlastuse andmise korra ja tähtajad;
- 4) viisa taotlemiseks ja omamiseks nõutavate kulude kandmiseks piisavate rahaliste vahendite määra ja tervisekindlustuslepingu kindlustussumma määra;
- 5) viisa andmist või viibimisaja pikendamist taotleva välismaalase daktüloskopeerimise korra;
- 6) vanuse alampiiri, millest nooremat isikut pikaajalise viisa menetlustes ei daktüloskopeerita;
- 7) muude isikute või isikute kategooriate, keda pikaajalise viisa menetlustes ei daktüloskopeerita, loetelu ja
- 8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikide vahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.08.2008, lk 60–81), alusel asutatud viisainfosüsteemis VIS andmete töötlemiseks pädevate asutuste loetelu;
- 9) viisa andmisest keeldumise, viisa tühistamise, viisa kehtetuks tunnistamise, viibimisaja pikendamisest keeldumise ja viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise otsuse vaidlustamiseks esitatava avalduse vormi, avalduses esitatavate andmete ja avaldusele lisatavate tõendite loetelu.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

- 1) Euroopa Liidu liikmesriigis elavate ning kooliekskursioonil osalevate kolmandate riikide kodakondsusega õpilaste nimekirja vormi ning selle täitmise korra ja kasutamise juhendi;
- 2) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

- 1) viibimisaja pikendamise taotluse vormi ja selle täitmise nõuded ning taotluse esitamise tähtajad;
- 2) viisa andmise kooskõlastamiseks pädevate asutuste loetelu;
- 3) viisakleebise andmeväljale „MÄRKUSED” kantavate riigisiseste märgete loetelu;
- 4) tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tuleneva Eestis viibimise õiguse pikaajalise viisana vormistamise taotluse täitmise nõuded ning taotlemisel esitatavate andmete, mis on vajalikud isikusamasuse tuvastamiseks ja otsuse tegemiseks, loetelu ja nende esitamise nõuded;
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]
- 5) viisa taotlemisel iduettevõtte määratlusele vastavuse hindamise tingimused ja korra, selleks esitatavate andmete ja tõendite loetelu ning nende esitamise nõuded.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(4) Valdkonna eest vastutav ministervõib kehtestada määrusega Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse poolt antud ühtse viisa alase teabevahetuse korraldamiseks pädevate asutuste loetelu.

(5) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega pikaajalise viisa taotluse vormi ja täitmise nõuded ning taotluse esitamise tähtajad.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 102. Viisaregister

(1) Viisaregistri asutab Vabariigi Valitsus ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Viisaregistri pidamise eesmärk on tagada avalik kord ja riigi julgeolek välismaalaste Eestis ajutise viibimise seaduslike aluste ja tingimuste andmete töötlemise kaudu.

(3) Andmekogu pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses ja määruses sätestatud ülesannete täitmise käigus viisataotluste, viibimisaja pikendamise taotluste, viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise, viisade tühistamise, viisade kehtetuks tunnistamise ja viisade kooskõlastamisel saadud andmeid ning vastavate menetluste käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute andmeid.

(4) Eraõiguslikes ja avalik-õiguslikes suhetes võib andmekogu andmed käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud menetlustes antud haldusaktide ja sooritatud toimingute kohta võtta aluseks andmetena välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise seadusliku aluse olemasolu ning Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise tingimuste kohta.

(5) Andmekogus töödeldavad andmed ei ole avalikud, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(6) Politsei- ja Piirivalveamet võib avalikul veebilehel võimaldada kontrollida viisa kehtivust, avaldamata seejuures välismaalase isikuandmeid.

(7) Viisaregister on seotud Euroopa Liidu ühtse viisainfosüsteemiga vastavalt Euroopa Liidu õigusaktides sätestatule.

(8) Andmekogu vastutav töötleja on Politsei- ja Piirivalveamet ning volitatud töötleja määratakse andmekogu põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(9) Andmekogusse kantavate andmete koosseis ja nende säilitamise tähtaeg määratakse andmekogu põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 103. Ühtse viisa alase teabevahetuse korraldamine

Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud ühtse viisa alast teabevahetust korraldavad vastavalt pädevusele Siseministeerium või valdkonna eest vastutava ministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus ja Välisministeerium.

3. jagu

Eestis ajutiselt viibiva välismaalase Eestis töötamine

1. jaotis

Eestis ajutiselt viibiva välismaalase Eestis töötamise lubatavus

§ 104. Eestis ajutiselt viibiva välismaalase Eestis töötamise õiguslikud alused

(1) Eestis ajutiselt viibiv välismaalane võib Eestis töötada, kui tema Eestis töötamine on registreeritud või kui tema Eestis töötamise õigus tuleneb vahetult seadusest või Riigikogu ratifitseeritud välislepingust.

(2) Eestis ajutiselt viibival välismaalasel on keelatud Eestis töötada, kui välismaalane ei ole töötamist registreerinud, välja arvatud välislepingus või seaduses ettenähtud juhtudel.

(3) Välismaalasel, kes viibib Eestis seadusliku aluseta, sealhulgas kellele on haldusaktiga või kohtulahendiga pandud kohustus Eestist lahkuda, on keelatud Eestis töötada.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

§ 105. Seadusest tulenev õigus Eestis töötada

(1) Välismaalasel, kes on kinnipidamisasutuses viibiv kinnipeetav, vahistatu või arestialune, on lubatud Eestis töötada kinnipidamisasutuses viibimise ajal.

(2) Välismaalasel, kes on vedurimeeskonna liige või vedurit või rongi teenindava personali liige või autojuht, kes toimetab sõitjaid või veoseid kohale riigipiiri ületades, või lennumeeskonna liige, on lubatud Eestis töötada, kui tal puudub Eestis elukoht ning tema tööandjal puudub Eestis tegevuskoht ning tal on Eestis ajutiseks viibimiseks seaduslik alus.

(3) Eestis ajutiseks viibimiseks seaduslikku alust omav välismaalane võib Eestis viibida Eestis registrisse kantud juriidilise isiku või välismaa äriühingu filiaali juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil tema ajutise viibimisaja kestuse jooksul.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(4) Ilma töötamiseks antava elamisloata võib Eestis töötada välismaalane:

1) [kehtetu -RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

2) kes on Välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanik ja kellel on Eestis viibimiseks seaduslik alus;
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

3) kellel on Eestis viibimiseks seaduslik alus, kelle töötamine on ajutise iseloomuga ning kelle töötamise kestus ei ületa viit päeva 30-päevase perioodi jooksul;
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

4) kellel on tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tulenev õigus Eestis viibida;
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

5) kellel on käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 10 nimetatud Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud pikaajaline viisa või elamisluba õppimiseks, tingimusel et tema Eestis töötamine ei takista õppimist;
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

6) kellel on Eestis viibimiseks käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktides 1–4 ja 6–8 nimetatud seaduslik alus ning kes on vastu võetud õppeasutuse neljanda või viienda taseme kutseõppesse, rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppesse, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevasse õppesse või magistri- või doktoriõppesse, tingimusel et tema Eestis töötamine ei takista õppimist.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

2. jaotis

Lühiajaline Eestis töötamine

§ 106. Lühiajalise Eestis töötamise registreerimine

(1) Lühiajaliselt võib Eestis töötada välismaalane, kellel on seaduslik alus Eestis ajutiseks viibimiseks ning kelle töötamine on enne tööle asumist registreeritud Politsei- ja Piirivalveametis.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(¹) Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise võib registreerida, kui:

1) välismaalasel on töökoha täitmiseks nõutav kvalifikatsioon, haridus, tervises seisund ja töökogemus ning vajalikud erialaoskused ja teadmised;

2) tööandja on Eestis registreeritud.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(²) Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise nõuded peavad olema välismaalase lühiajalise Eestis töötamise jooksul jätkuvalt täidetud.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1³) Lühiajaline Eestis töötamine on lubatud kuni 365 päeva 455 järjestikuse päeva jooksul, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(1⁴) Käesoleva paragrahvi lõiget 1³ ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- 1) töötamine õpetajana Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 2) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 3) töötamine tippspetsialistina, kui välismaalasel on selles valdkonnas töötamiseks erialane ettevalmistus;

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

- 4) töötamine iduettevõttes.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(1⁵) Lühiajaline Eestis töötamine hooajatöötajana on lubatud kuni 270 päeva 365 järjestikuse päeva jooksul.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(1⁶) Kui see on majanduse ja tööturu vajadusi arvestades põhjendatud, võib **Vabariigi Valitsushädaolukorras** või eriolukorras kehtestada määrusega käesoleva paragrahvi lõikes 1³ sätestatud välismaalase lühiajalise töötamise ajast pikema aja, kuid mitte pikema kui 730 päeva 913 järjestikuse päeva jooksul.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(2) Ilma elamisloata töötamiseks võib välislepingus sätestatud tingimustel Eestis töötada välismaalane, kellel on seaduslik alus Eestis ajutiseks viibimiseks ja kelle töötamine on enne tööle asumist registreeritud Politsei- ja Piirivalveametis.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(3) Tippspetsialist käesoleva paragrahvi lõike 1⁴ punkti 3 tähenduses on mis tahes valdkonnas erialast ettevalmistust omav välismaalane, kellele Eestis registreeritud tööandja kohustub maksma erialase töö eest tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalga ja koefitsiendi 2 korrutisega.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1⁴ punktis 3 nimetatud alusel võib lühiajalise töötamise registreerida, kui äriühing, kuhu välismaalane tööle asub, on olnud Eestis registreeritud vähemalt 12 kuud ning lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud tingimustele on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

1) äriühingul on vähemalt 65 000 eurot sissemakstud omakapitali, mille eest on Eestis soetatud ja põhivarana arvele võetud kinnisvara, masinaid või seadmeid või mille eest on tehtud investeering teise Eesti äriregistrisse kantud äriühingusse, millel on tegelik majandustegevus Eestis, või investeerimisfondide seaduse alusel loodud või asutatud investeerimisfondi;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) äriühingu müügitulu on vähemalt 200 000 eurot aastas;

3) äriühingus töötavate isikute eest igakuiselt Eestis makstud sotsiaalmaks on vähemalt võrdne viiekordse Eesti aasta keskmise brutokuupalga suuruse tasu korral Eestis igakuiselt makstava sotsiaalmaksuga.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1⁴ punktis 3 nimetatud alusel võib lühiajalise töötamise registreerida, kui äriühing, kuhu välismaalane tööle asub, on olnud Eestis registreeritud vähem kui 12 kuud ja alustab tegevust riigi või erainvesteeringu toel, olles saanud investeeringu või laenu riigilt või Finantsinspektsiooni tegevusloaga erafondivalitsejalt või toetuse mõnest riiklikust toetusmeetmest.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(6) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(7) Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise võib registreerida ka juhul, kui tegemist on renditööga kasutajaettevõtja juures töölepingu seaduse § 6 lõike 5 tähenduses, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 13 nimetatud alusel.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(8) Renditöö võib registreerida lühiajalise töötamisena, kui Eestis registreeritud tööandja tegutseb renditöö vahendajana ning tööandjal on deposiidis vahendid vähemalt kümne protsendi ulatuses töötasufondist.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(9) Deposiidikonto peab olema avatud Eestis registreeritud krediidasutuses krediidasutuste seaduse tähenduses ning deposiidis peab olema vahendeid käesoleva paragrahvi lõikes 8 kehtestatud määras kogu lühiajalise töötamise aja jooksul.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(10) Välismaalase lühiajalise töötamise hooajatöötajana võib registreerida, kui:

- 1) välismaalane asub tööle käesoleva seaduse § 110 lõike 3 alusel kehtestatud määras loetletud hooajast sõltuval tegevusalal;
- 2) tööandja on enne lühiajalise töötamise registreerimise taotluse esitamist sõlminud välismaalasega tähtajalise töölepingu või teinud tööpakkumise, millega väljendab tahet olla sõlmitava lepinguga õiguslikult seotud ja kohustub välismaalase tööle võtma sõlmitud lepingus või tehtud tööpakkumises kindlaks määratud tingimustel;
- 3) välismaalase majutus Eestis viibimise ajal on tagatud õigusaktides kehtestatud nõuetele vastavas eluruumis või majutusettevõttes.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(11) Hooajatöötaja käesoleva seaduse tähenduses on välismaalane, kelle alaline või peamine elukoht on kolmandas riigis ning kes viibib Eestis käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 1, 2 või 4 nimetatud alusel ning teeb hooajatööd Eestis registreeritud tööandjaga sõlmitud tähtajalise töölepingu alusel.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(12) Kui hooajatöötaja majutus on korraldatud tööandja poolt või kaudu, ei tohi majutuse maksumus olla ülemäära suur ega ebaproportsionaalne võrreldes välismaalase ühe kuu töötasuga ning majutuse maksumust ei tohi välismaalase töötasust maha arvata.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(13) Teise Euroopa Liidu liikmesriigi ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisloaga on lühiajaline Eestis töötamine ettevõtjasisese üleviimise eesmärgil lubatud juhtivtöötaja, spetsialisti või praktikandina elamisloa kehtivusaja jooksul.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(14) Välismaalase lühiajalise töötamise ettevõtjasiseselt üleviidud töötajana käesoleva paragrahvi lõikes 13 nimetatud juhul võib registreerida, kui:

- 1) vastuvõttev üksus kuulub väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki asuva äriühinguga samasse kontserni või on äriühingu filiaal;
- 2) välismaalane saabub Eestisse ettevõtjasisese üleviimise eesmärgil;
- 3) ettevõtjasiseselt üleviidud töötajal on väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki paikneva äriühinguga tööleping, mille alusel vastuvõttev üksus kohustub isiku tööle võtma töölepingus kindlaks määratud tingimustel.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(15) Lühiajalise töötamise praktika eesmärgil võib registreerida, kui:

- 1) välismaalane omandab kõrgharidust või on omandanud kõrghariduse kahe aasta jooksul enne lühiajalise töötamise registreerimise taotluse esitamist;
- 2) praktika võimaldaja ja praktikandi vahel on sõlmitud leping;
- 3) praktika on seotud omandatud või omandatava haridusega.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(16) Lühiajalise töötamise kutseõppe praktika eesmärgil võib registreerida välisriigis asuva õppeasutuse suunamisel, kui praktika on õppeprogrammi osa.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(17) Tööandja on kohustatud välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise, kui välismaalase Eestis töötamine on seotud teises Schengeni konventsiooni liikmesriigis registreeritud ettevõtte asumisega Eestisse seoses teenuste osutamisega ning välismaalasel on selle liikmesriigi pädeva asutuse antud viisa või elamisluba ja tal on nimetatud liikmesriigis töötamise õigus.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

(18) Välismaalase teenuse osutamise eesmärgil lühiajalise Eestis töötamise registreerimisel ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

§ 106¹. Lapsehoidja-koduabilisena Eestis tegutsemine

(1) Eestis ajutiselt viibiva välismaalase lühiajalise töötamise lapsehoidja-koduabilisena võib registreerida, kui tal on leping Eestis püsivalt elava vastuvõtva perekonna abistamiseks seoses lapse hoidmise ja majapidamistöödega.

(2) Lapsehoidja-koduabilisena käesoleva seaduse tähenduses käsitatakse välismaalast, kes elab Eestis vastuvõtva perekonna juures, et parandada oma keeleoskust ja teadmisi Eestist ning kes vastutasuna hoiab lapsi ja võib perekonda abistada kergetes majapidamistöödes.

(3) Lapsehoidja-koduabilise kohustuste maht ei tohi ületada 25 tundi nädalas ja üks päev nädalas peab olema kohustustest vaba.

(4) Vastuvõttev perekond võib maksta lapsehoidja-koduabilisele tasu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu täitmise eest.

(5) Kui välismaalase faktiline tegevus ei vasta lapsehoidja-koduabilisena tegutsemise sisule ja eesmärgile, on vastuvõttev perekond ja välismaalane kohustatud lähtuma neist õiguslikest alustest, millele tegevus sisult vastab.

(6) Vastuvõtva perekonna suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 106 lõike 1¹ punktis 2 sätestatud tööandja Eestis registreerimise nõuet.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 106². Kutsuja kohustused

(1) Käesoleva seaduse § 106 lõikes 15 sätestatud praktika eesmärgil lühiajalise töötamise korral on praktika võimaldajal käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kutsuja kohustused lõpevad, kui välismaalasele antakse elamisluba muul alusel või 180 päeva pärast praktikandiga sõlmitud lepingu lõppemist.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 107. Välismaalasele makstava töötasu suurus

(1) Tööandja on kohustatud maksma välismaalasele, kelle lühiajaline Eestis töötamine on registreeritud, tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalgaga.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1¹) Tööandja on kohustatud maksma käesoleva seaduse § 106 lõike 1⁴ punktis 3 nimetatud juhul välismaalasele, kelle lühiajaline Eestis töötamine on registreeritud, tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalga ja koefitsiendi 2 korrutisega.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tasu maksmise nõuet ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- 1) töötamine etendusasutuses loominguilise töötajana etendusasutuse seaduse tähenduses;
- 2) töötamine õpetajana Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 3) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 4) erialane tegevus sportlase, treeneri, spordikohtuniku või sporditöötajana vastava spordialaliidu kutsel;
- 5) töötamine praktika eesmärgil;

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

6) töötamine noorteprojekti või -programmi raames, kui noorteprojekti või -programmi tunnustab Haridus- ja Teadusministeerium;

7) välisriigi diplomaatilise esinduse teenindamine Välisministeeriumi loal;

8) välismaalase, kes on vaimulik, nunn või munk, kutsub Eestisse usuline ühendus ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga;

9) välismaalasel on välislepingust tulenev õigus töötada Eestis ilma selleks eraldi luba omamata;

10) välismaalane on lähetatud töötaja Eestisse lähetatud töötaja töötingimuste seaduse tähenduses;

11) töötamine hooajatöötajana;

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

12) töötamine iduettevõttes;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

13) töötamine lapsehoidja-koduabilisena;

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

14) töötamine teenuse osutamise eesmärgil käesoleva seaduse § 106 lõikes 17 nimetatud juhul.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

(2) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2¹) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(3) Välismaalasele makstava tasu suurus peab kuni lühiajalise töötamise lõpuni vastama lühiajalise töötamise registreerimise taotlemise ajal Statistikaameti viimati avaldatud andmetele.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(4) Maksu- ja Tolliamet esitab Politsei- ja Piirivalveameti päringu peale andmed välismaalasele makstud tasu kohta.

§ 107¹. Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise õiguslik tähendus

(1) Välismaalane võib Eestis tööle asuda alates samast kalendripäevast, kui tööandja on välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerinud Politsei- ja Piirivalveametis, järgmistel juhtudel:

1) käesoleva seaduse § 106 lõigetes 1⁴, 13 ja 17 nimetatud juhul;

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

2) töötamine hooajatöötajana käesoleva seaduse § 106 lõikes 10 sätestatud tingimusel, kui välismaalane on viimase viie aasta jooksul töötanud Eestis hooajatöötajana ja tema lühiajalise töötamise registreerimist ei ole käesoleva seaduse §-s 109 sätestatu kohaselt kehtetuks tunnistatud.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata juhtudel võib välismaalane Eestis tööle asuda alates sellest kalendripäevast, kui Politsei- ja Piirivalveamet on teinud otsuse registreerida välismaalase lühiajaline töötamine.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 108. Lühiajalise Eestis töötamise registreerimisest keeldumine

(1) Välismaalase Eestis töötamise registreerimisest keeldutakse, kui:

1) vähemalt üks tingimus, mis on lühiajalise töötamise registreerimiseks nõutav, ei ole täidetud;

2) välismaalasele makstav tasu ei vasta käesolevas seaduses sätestatud tingimustele;

3) välismaalase suhtes kehtib sissesõidukeeld;

4) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

5) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

6) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

7) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

8) on kahtlus, et välismaalase Eestis töötamise eesmärk ei vasta tegelikule eesmärgile, või

9) välismaalane, tööandja, kasutajaettevõtja või vastuvõttev üksus on esitanud valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta, on kasutanud pettust või on esitanud võltsitud dokumente.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1¹) Välismaalase Eestis töötamise registreerimisest võib keelduda, kui:

1) välismaalane, tema tööandja või kasutajaettevõtja on rikkunud käesolevat seadust ja tema karistus nimetatud rikkumise eest ei ole kustunud;

2) tööandjal või kasutajaettevõtjal on maksuvõlgnevusi ja need ei ole ajatatud;

3) tööandja või kasutajaettevõtja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või likvideerimine, välja on kuulutatud ettevõtte pankrot või tööandjal või kasutajaettevõtjal puudub tegelik majandustegevus;

4) juriidilisest isikust tööandja või kasutajaettevõtja juhtorgani liikme, täisühingu osaniku või usaldusühingu täisosaniku või füüsilisest isikust tööandja või kasutajaettevõtja suhtes on kehtestatud ärikeeld;

5) välismaalase, tema tööandja või kasutajaettevõtja usaldusvärsuses on põhjust kahelda.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Kui välismaalase Eestis töötamine on registreeritud käesoleva seaduse § 107¹ lõike 1 kohaselt ning käesoleva seaduse § 106 lõikes 1⁴, 13 või 17 või § 107¹ lõike 1 punktis 2 nimetatud tingimus lühiajalise Eestis töötamise registreerimiseks ei ole täidetud, tunnistab Politsei- ja Piirivalveamet lühiajalise Eestis töötamise registreerimisest keeldumise asemel välismaalase lühiajalise töötamise registreerimise kehtetuks käesoleva seaduse §-s 109 sätestatu kohaselt.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

§ 109. Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise kehtetuks tunnistamine

(1) Välismaalase Eestis töötamise registreerimine tunnistatakse kehtetuks, kui ilmneb käesoleva seaduse § 108 lõikes 1 nimetatud Eestis töötamise registreerimisest keeldumise aluseks olev asjaolu.

(2) Välismaalase Eestis töötamise registreerimise võib kehtetuks tunnistada, kui ilmneb käesoleva seaduse § 108 lõikes 1¹ nimetatud Eestis töötamise registreerimisest keeldumise aluseks olev asjaolu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 2 ei kohaldata, kui välismaalane töötab Eestis käesoleva seaduse § 106 lõike 13 alusel.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(4) Käesoleva seaduse § 108 lõike 1 punktides 2, 3 ja 8 ning lõikes 1¹ nimetatud Eestis töötamise registreerimisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid ei kohaldata, kui välismaalane töötab Eestis käesoleva seaduse § 106 lõike 17 alusel.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

§ 109¹. Lühiajalise Eestis töötamise registreeringu lõppemine

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(1) Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreering lõpeb, kui tema ajutine viibimisalus lõpeb, talle antakse elamisluba, keeldutakse talle viisat andmast ja tal puudub muu seaduslik alus riigis viibimiseks või kui tööandja registreerib tema töötamise lõpetamise töötamise registris.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata välismaalase taotluse läbivaatamise ajal, kui välismaalane taotleb käesoleva seaduse § 67 lõike 4¹ või 4²alusel viibimisaja pikendamist või § 91¹alusel pikaajalist viisat.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 110. Lühiajalise Eestis töötamise asjade korraldamine

(1) [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab määrusega lühiajalise Eestis töötamise registreerimise korra, tähtajad, taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate tõendite loetelu.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(1¹) Käesoleva seaduse § 106 lõikes 5 nimetatud erafondivalitsejale esitatavad nõuded või erafondivalitsejate loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(1²) [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab määrusega lühiajalise töötamise registreerimisel iduettevõtte määratlusele vastavuse hindamise tingimused ja korra ning selleks esitatavate andmete ja tõendite loetelu ning nende esitamise nõuded.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Lühiajaliseks Eestis töötamiseks antav viisa vormistatakse lühiajalise või pikaajalise viisana.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(3) Hooajatööle esitatavad nõuded ja hooajast sõltuvate tegevusalade loetelu kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 111. Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu

(1) Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu asutab Vabariigi Valitsus ja andmekogu põhimääruse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu pidamise eesmärk on tagada avalik kord ja riigi julgeolek välismaalaste lühiajalise Eestis töötamise seaduslike aluste ja tingimuste andmete töötlemise kaudu.

(3) Andmekogu pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses ja määruses sätestatud ülesannete täitmise käigus lühiajaliselt Eestis töötavate välismaalaste ja nende esitatud lühiajalise Eestis töötamise registreerimise taotluste ja lühiajalise töötamise registreerimise kehtetuks tunnistamise menetluste käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute andmeid.

(4) Eraõiguslikes ja avalik-õiguslikes suhetes võib andmekogu andmed käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud menetlustes antud haldusaktide ja sooritatud toimingute kohta võtta aluseks andmetena välismaalase Eestis töötamise seadusliku aluse olemasolu ja Eestis töötamise tingimuste kohta.

(4¹) Andmekogu vastutav töötleja on Politsei- ja Piirivalveamet ning volitatud töötleja määratakse andmekogu põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4²) Andmekogusse kantavate andmete koosseis ja nende säilitamise tähtaeg määratakse andmekogu põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5) Andmekogus töödeldavad andmed ei ole avalikud, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(6) Politsei- ja Piirivalveamet võib avalikul veebilehel võimaldada kontrollida lühiajalise Eestis töötamise registreerimist, avaldamata seejuures välismaalase isikuandmeid.

§ 111¹. Sunniraha Eestis töötamise registreerimise kohustuse täitmata jätmise eest

(1) Kui tööandja ei ole käesoleva seaduse § 106 lõikes 17 nimetatud juhul välismaalase lühiajalist töötamist registreerinud, võib Politsei- ja Piirivalveamet määrata registreerimiseks uue tähtaja ja teha hoiatuse, et lühiajalise töötamise registreerimata jätmise korral võidakse rakendada sunniraha.

(2) Kui tööandja ei ole talle haldusaktiga pandud kohustust hoiatuses märgitud tähtpäevaks täitnud, peab ta tasuma hoiatuses märgitud sunniraha. Politsei- ja Piirivalveamet esitab kohustatud isikule sunniraha tasumise nõude korraldusega, määrab selle tasumise tähtpäeva ning teeb hoiatuse, et sunniraha tähtjaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(3) Lühiajalise töötamise registreerimise täitmisele sundimiseks ei tohi sunniraha kokku ületada 3300 eurot, sealjuures ei tohi see esimesel korral ületada 1300 eurot ja teisel korral 2000 eurot.

(4) Politsei- ja Piirivalveamet võib esitada välisriigile sunnirahast teavitamise taotluse, kui tööandja ei ole täitnud sunniraha tasumise nõuet, selle täitmine ei ole Eestis võimalik ning nõude vaidlustamise tähtaeg on möödunud.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.08.2018]

3. peatükk EESTIS ELAMINE JA TÖÖTAMINE

1. jagu Tähtajaline elamisluba

1. jaotis Tähtajalise elamisloa andmine ja andmisest keeldumine

1. alljaotis Tähtajalise elamisloa andmine

§ 112. Tähtajaline elamisluba

Tähtajaline elamisluba on välismaalasele antav luba Eestisse elama asumiseks ja Eestis elamiseks vastavalt käesolevas seaduses sätestatud ja elamisloaga kindlaks määratud tingimustele.

§ 113. Sisserände piirarv

(1) Eestisse elama asuvate välismaalaste arv on piiratud sisserände piirarvuga.

(2) Aastane sisserände piirarv on Eestisse sisserändavate välismaalaste piirarv, mis ei tohi ületada aastas 0,1 protsenti Eesti alalisest elanikkonnast.

§ 114. Sisserände piirarvu kehtestamise pädevus

(1) Sisserände piirarvu kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(2) Sisserände piirarvu raames võib valdkonna eest vastutav minister määrusega kehtestada piirarvu jagunemise elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi, samuti ajalise jaotuse aasta piires.

§ 115. Sisserände piirarvu täitumise arvutamine

Sisserände piirarvu täitumise arvutamisel ei arvestata järgmisi isikuid:

1) eestlane;

2) Eesti kodaniku, eestlase ja Eestis elamisloa alusel elava välismaalase abikaasa, kellele antakse elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

3) Eesti kodaniku, eestlase ja Eestis elamisloa alusel elava välismaalase alaealine ja täisealine laps, vanem ja vanavanem ning eestkostetav, kellele antakse elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

4) välismaalane, kellele antakse elamisluba õppimiseks;

5) välismaalane, kellele antakse elamisluba töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil tingimusel, et tal on selleks erialane ettevalmistus, või õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

6) välismaalane, kellele antakse elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks;

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

7) välismaalane, kellele elamisloa andmine on põhjendatud ega kahjusta Eesti riigi huve ja kes asus Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ega ole pärast nimetatud tähtaega lahkunud elama mõnda teise riiki;

8) Ameerika Ühendriikide kodanik;

9) Jaapani kodanik;

10) välismaalane, kellele on elamisluba antud, arvestades sisserände piirarvu täitumist, ja kes ei ole pärast seda lahkunud elama mõnda teise riiki;

11) välismaalane, kellele on antud elamisluba õppimiseks, kui ta taotleb elamisluba mis tahes alusel;

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

12) välismaalane, kellele on antud elamisluba käesoleva paragrahvi punktis 2 või 3 nimetatud alusel, kui ta taotleb elamisluba mis tahes alusel;

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

13) välismaalane, kellele antakse elamisluba püsivalt Eestisse elama asumiseks;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

14) välismaalane, kellele antakse elamisluba töötamiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia erialasel ametikohal;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

15) välismaalane, kellele antakse elamisluba töötamiseks iduettevõttes;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

16) välismaalane, kellele antakse elamisluba ettevõtluseks seoses iduettevõtlusega;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

17) välismaalane, kellele antakse tähtajaline elamisluba ettevõtluseks suurinvestorina;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

18) välismaalane, kellele antakse käesoleva seaduse § 181 lõike 2 punkti 3 alusel tähtajaline elamisluba töötamiseks tippspetsialistina.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 116. Tähtajalise elamisloa andmise nõuded

(1) Välismaalasele võib anda tähtajalise elamisloa, kui elamisloa andmise tingimused on täidetud ega esine asjaolusid, mis tooksid kaasa elamisloa andmisest keeldumise.

(2) Tähtajalise elamisloa andmise nõuded peavad elamisloa kehtivusaja jooksul olema jätkuvalt täidetud.

§ 117. Tähtajalise elamisloa andmise tingimused

(1) Välismaalasele tähtajalise elamisloa andmise üldtingimused on järgmised:

1) Eesti tähtajalise elamisloa taotlemise eesmärk on põhjendatud;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) tegelik elukoht Eestis;

3) piisav legaalne sissetulek, mis võimaldaks välismaalase ja tema perekonnaliikmete toimetuleku Eestis, ja

4) käesoleva seaduse §-s 120 sätestatud nõuetele vastav ravikulukindlustuse leping, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Tähtajalise elamisloa andmise üldtingimused peavad olema täidetud mis tahes alusel elamisloa andmiseks.

(3) Täiendavad tingimused vastaval alusel tähtajalise elamisloa andmiseks on sätestatud käesolevas seaduses eraldi.

(4) Kui vastaval alusel tähtajalise elamisloa andmiseks ei ole mõne tähtajalise elamisloa andmise üldtingimuse täitmine nõutav, on see sätestatud käesolevas seaduses eraldi.

§ 118. Tähtajalise elamisloa andmise alused

Tähtajalise elamisloa võib anda välismaalasele:

1) elama asumiseks abikaasa juurde;

2) elama asumiseks lähedase sugulase juurde;

3) õppimiseks;

4) töötamiseks;

5) ettevõtluseks;

6) [kehtetu -RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

6¹) kriminaalmenetluses osalemiseks;

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

6²) kaaluka riikliku huvi korral;

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

7) välislepingu alusel või

8) [kehtetu -RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

9) püsivalt Eestisse elama asumiseks.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 119. Tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramine

(1) Tähtajaline elamisluba antakse kehtivusajaga kuni viis aastat.

(2) Tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramisel arvestatakse elamisloa andmise aluseks olevate asjaolude või muude asjas tähtsust omavate asjaolude tõendatust ja muutumise võimalikkust antava elamisloa kehtivusajal.

§ 120. Kindlustuskaitse

(1) Välismaalane, kes taotleb elamisluba või elab Eestis, on kohustatud sõlmima järgmistele tingimustele vastava ravikulukindlustuse lepingu (edaspidi *leping*):

1) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) kindlustusjuhtumiks on lepingu alusel kindlustatud välismaalasega (edaspidi käesolevas paragrahvis *kindlustatud isik*) kindlustusperioodil toimunud ootamatu ja ettenägematu haigestumine või õnnetus;

3) kindlustusandja on kohustatud kindlustatud isikule hüvitama kindlustussumma ulatuses haiguse või õnnetuse tagajärjel tekkinud meditsiiniliselt vajalikud ravikulud ning ambulatoorsete uuringute kulud, mida tehakse kindlustusjuhtumi tuvastamiseks ja ravi määramiseks;

4) kindlustussumma aastase kindlustusperioodi kohta on vähemalt 6000 eurot;

5) kui pooled on kokku leppinud võlaõigusseaduse § 558 lõike 1 tähenduses ooteajas, ei või see olla pikem kui kaks kuud;

6) leping jõustub elamisloa andmisest arvates ja lõpeb elamisloa kehtivusaja lõppemisega, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti;

7) kindlustuskaitse kehtib Eestis.

(2) Välismaalasel peab olema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud leping kogu elamisloa kehtivuse ajal.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud leping ei pea katma kahju, mis:

1) on seotud enne lepingu jõustumist diagnoositud kroonilise või kaasasündinud haigusega, välja arvatud selle erakorraline ägenemine;

2) on seotud raseduse, sünnitamise ja sellega seotud raviteenuste, hambaraviteenuste või haigekassa tervishoiuteenuste loetellu mittekantud tervishoiuteenuste kasutamisega;

3) tuleneb liiklusõnnetusest ja mille hüvitab liikluskindlustuse kindlustusandja;

4) on ravikulukindlustuse lepinguid sõlmivate kindlustusandjate kindlustustingimuste kohaselt tavaliselt välistatud rahvusvahelise kindlustus- ja edasikindlustuspraktika tõttu.

(4) Kui kindlustatud isik muutub kindlustusperioodi jooksul ravikindlustuse seaduse alusel kindlustatuks või kindlustatuga võrdsustatud isikuks, ei ole kindlustusandjal lepingu täitmise kohustust ulatuses, milles kindlustatud isikul on õigus ravikindlustushüvitisele ravikindlustuse seaduse alusel.

(5) Kui kindlustatud isik muutub kindlustusperioodi jooksul ravikindlustuse seaduse alusel kindlustatuks või kindlustatuga võrdsustatud isikuks, on pooltel õigus leping üles öelda ravikindlustuse seaduse alusel kindlustuskaitse tekkimisest arvates.

(6) Lepingule kohaldatakse võlaõigusseaduse 27. peatükis ravikulukindlustuse lepingu kohta sätestatud, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti. Elamisloa kehtivuse ajal ei kohaldata lepingule võlaõigusseaduse §-s 559, § 561 lõikes 1 ja §-s 562 sätestatud.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohustusliku kindlustuse nõude täidab muu isiku poolt sõlmitud ravikindlustuse või kollektiivse ravikindlustuse leping, milles välismaalane on märgitud kindlustatud isikuks ja mille järgne ravikulukindlustuse kindlustuskaitse vastab käesolevas paragrahvis sätestatule.

(8) Kui ravikindlustuse esemeks on lisaks ravikulukindlustusele muu ravikindlustuse liik, siis seda osa lepingust ei käsitata kohustusliku kindlustusena kindlustustegevuse seaduse tähenduses ning sellele ei kohaldata käesolevas paragrahvis sätestatud.

(9) Välismaalasel ei ole käesolevas paragrahvis sätestatud lepingu sõlmimise kohustust välislepingus sätestatud juhul või juhul, kui ta on ravikindlustuse seaduse kohaselt kohustusliku ravikindlustusega kindlustatud isik.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 121. Elukoha registreerimine rahvastikuregistris

(1) Välismaalane on kohustatud registreerima elukoha rahvastikuregistri seaduses ettenähtud korras ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumise päevast arvates.

(2) Välismaalane, kes elab elamisloa andmise ajal Eestis, on kohustatud elukoha registreerima rahvastikuregistri seaduses ettenähtud korras ühe kuu jooksul elamisloa andmise otsusest teavitamise päevast arvates.

(3) Välismaalasel peab olema Eestis registreeritud elukoht kogu elamisloa kehtivusaja vältel.

(4) Registreeritud elukoha nõuet ei kohaldata välismaalasele vanglas kinnipidamise või hoolekandeesutuses viibimise ajal. Välismaalane on kohustatud registreerima elukoha ühe kuu jooksul pärast vanglast vabanemist või hoolekandeesutusest lahkumist.

§ 121¹. Välismaalase suunamine osalema kohanemisprogrammis

Politsei- ja Piirivalveamet suunab välismaalase, kellele on antud elamisluba või kelle elamisluba on pikendatud, osalema kohanemisprogrammis.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

2. alljaotis

Tähtajalise elamisloa andmisest keeldumine

§ 122. Tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise aluste kohaldamine

(1) Tähtajalise elamisloa andmisest keeldutakse käesolevas alljaotises toodud alustel.

(2) Täiendavad alused tähtajalise elamisloa andmisest keeldumiseks, lisaks käesolevas jaotises sätestatud tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise alustele, on sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.

(3) Kui tähtajalise elamisloa andmisest ei keelduta mõnel käesolevas alljaotises sätestatud alusel, on see sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.

§ 123. Tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise üldalused

Tähtajalise elamisloa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) tähtajalise elamisloa andmise alus on ära langenud;
- 2) välismaalane ei vasta tähtajalise elamisloa andmise tingimustele;
- 3) tähtajalise elamisloa taotlus ei ole põhjendatud;
- 4) taotluse suhtes otsuse tegemise ajaks on sisserände piirarv täitunud või
- 5) isik on võtnud kohustuse Eesti Vabariigist lahkuda, saanud rahvusvahelise abiprogrammi kaudu elamislinna välismaal või saanud Eestist lahkumiseks toetust;
- 6) seda näeb ette rahvusvahelist sanktsiooni või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestav õigusakt.

[RT I, 19.03.2019, 11- jõust. 01.01.2020]

§ 124. Tähtajalise elamisloa andmisest keeldumine avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamise ning rahva tervise kaitse kaalutlustel

(1) Tähtajalise elamisloa andmisest võib keelduda, kui:

- 1) on alust arvata, et välismaalase Eestisse saabumine või Eestis viibimine võib ohustada avalikku korda;
- 2) välismaalase suhtes esineb mõni sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
- 3) on alust arvata, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada kõlblust või teiste isikute õigusi või huve;
- 4) on alust arvata, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada rahva tervist;
- 5) välismaalast on karistatud süüteo eest;
- 6) välismaalane on rikkunud välismaalaste Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestist lahkumise, Eestis töötamise või riigipiiri või ajutise kontrolljoone ületamise tingimusi;
- 6¹) välismaalane on rikkunud välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 11 lõikes 1 või §-

s 74¹ kehtestatud kohustust;

[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

7) on alust arvata, et välismaalase tähtajalise elamisloa taotlemise tegelik eesmärk ei vasta väidetud eesmärgile;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

- 8) on alust arvata, et välismaalane ei lahku viibimisaluse lõppedes Eestist, või
- 9) välismaalasel on tema Eestis viibimise või Eestist lahkumise kulud tasumata.

(2) Tähtajalise elamisloa andmisest keeldutakse, kui:

1) välismaalane on esitanud võltsitud dokumente või valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta, sealhulgas oma varasema tegevuse kohta, viisa, elamisloa või tööloa taotlemisel või elamisloa või tööloa pikendamise taotlemisel või Eesti kodakondsuse või Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi taotlemisel;

2) välismaalane on rikkunud käesoleva seaduse §-s 11 kehtestatud kohustust;

[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

3) välismaalase tegevus on olnud suunatud või on suunatud või on põhjendatud alus arvata, et see on olnud või on suunatud Eesti riigi ja tema julgeoleku vastu;

- 4) välismaalane on õhutanud või õhutab või on põhjendatud alus arvata, et ta on õhutanud või õhutab või võib õhutada rahvuslikku, rassilist, usulist või poliitilist vihkamist või vägivalda;
- 5) välismaalane on teeninud kaardisõjaväelasena välisriigi relvajõududes, sealt reservi arvatud või erru läinud;
- 6) välismaalane on välisriigi relvajõududes tegevteenistuses või lepingulises teenistuses;
- 7) välismaalane on toime pannud kuriteo, mille eest talle on mõistetud vangistus kestusega üle ühe aasta, ja tema karistatus ei ole kustunud;
- 8) välismaalast on karistatud Eestis riigivastase tahtliku kuriteo eest ja tema karistatus ei ole kustunud;
- 9) välismaalast on kriminaalkorras korduvalt karistatud tahtlike kuritegude eest;
- 10) välismaalase kohta on andmeid või on põhjendatud alus arvata, et ta kuulub kuritegelikku ühendusse või on seotud narkootikumide, psühhotroopsete ainete või isikute ebaseadusliku toimetamisega üle riigipiiri või ajutise kontrolljoone või kuulub terroristlikku ühendusse või ta on toime pannud või on põhjendatud alus arvata, et ta võib toime panna terrorikuriteo, või ta on seotud terrorikuriteo rahastamise või toetamisega või rahapesuga;
- 11) välismaalane töötab või on põhjendatud alus arvata, et ta töötab välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses, või ta on olnud või on põhjendatud alus arvata, et ta on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses ning tema vanus, auaste või muud asjaolud ei välista tema kutsumist teenistusse välisriigi julgeoleku- või relvajõududesse või teistesse relvastatud formeeringutesse;
- 12) välismaalane on saanud või on põhjendatud alus arvata, et ta on saanud eriväljaõppe või eriettevalmistuse dessantoperatsioonideks või diversiooni või sabotaaži alal või muu eriväljaõppe, mille käigus omandatud teadmisi ja oskusi saab vahetult rakendada illegaalsete relvaformeeringute ülesehitamisel või väljaõppel;
- 13) välismaalane on osalenud või on põhjendatud alus arvata, et ta on osalenud karistusoperatsioonides tsiviilelanikkonna vastu või
- 14) välismaalase puhul on põhjendatud alus arvata, et ta on toime pannud inimsusevastaseid kuritegusid või sõjakuritegusid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 6 ja 9–14 nimetatud asjaolusid käsitletakse ohuna riigi julgeolekule. See ei välista muude asjaolude käsitlemist ohuna riigi julgeolekule.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatu ei välista muude asjaolude käsitlemist ohuna avalikule korrale.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punkte 5, 6 ja 11 ei kohaldata NATO liikmesriigi kodaniku suhtes.

§ 125. Tähtajalise elamisloa andmine erandina

(1) Kui välismaalase suhtes ei esine muid käesoleva seaduse §-s 124 nimetatud ohu tõttu avalikule korrale ja riigi julgeolekule elamisloa andmisest keeldumise aluseid, võib erandina anda tähtajalise elamisloa, kui:

- 1) välismaalane on esitanud võltsitud dokumente või valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta, sealhulgas oma varasema tegevuse kohta, viisa, elamisloa või tööloa taotlemisel, elamisloa või tööloa pikendamise taotlemisel, Eesti kodakondsuse või Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi taotlemisel;
- 2) välismaalane on toime pannud kuriteo, mille eest talle on mõistetud vangistus kestusega üle ühe aasta, ja tema karistatus ei ole kustunud;
- 3) välismaalast on karistatud Eestis riigivastase tahtliku kuriteo eest ja tema karistatus ei ole kustunud;
- 4) välismaalast on kriminaalkorras korduvalt karistatud tahtlike kuritegude eest;
- 5) välismaalane on teeninud kaardisõjaväelasena välisriigi relvajõududes, sealt reservi arvatud või erru läinud;
- 6) välismaalane on välisriigi relvajõudude tegevteenistuses või
- 7) välismaalane on olnud või on põhjendatud alus arvata, et ta on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses ning tema vanus, auaste või muud asjaolud välistavad tema kutsumist teenistusse välisriigi julgeoleku- või relvajõududesse või teistesse relvastatud formeeringutesse.

(1¹) Kui välismaalane on võtnud kohustuse Eesti Vabariigist lahkuda, saanud rahvusvahelise abiprogrammi kaudu elamispinna välismaal või saanud Eestist lahkumiseks toetust, võib talle erandina anda tähtajalise elamisloa, kui ta taotleb seda elama asumiseks lähedase sugulase juurde käesoleva seaduse § 150 lõike 1 punktis 3 sätestatud alusel.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(2) Kui välismaalasele antakse tähtajaline elamisluba erandina, võib ka tema abikaasale ja alaealisele lapsele anda tähtajalise elamisloa erandina.

§ 126. Tähtajalise elamisloa andmisest keeldumine sissesõidukeelu tõttu

(1) Tähtajalise elamisloa andmisest keeldutakse, kui välismaalase suhtes kehtib sissesõidukeeld.

(2) Tähtajalise elamisloa andmisest keeldutakse, kui Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluv liikmesriik kohaldab välismaalase suhtes Schengeni sissesõidukeeldu ning see on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1987/2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4–23), kohaselt kantud Schengeni infosüsteemi.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

(3) Erandina võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud välismaalasele anda tähtajalise elamisloa, kui välismaalase Eestisse saabumine või Eestis elamine on vajalik humaansetel kaalutlustel või rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

§ 127. Välismaalase perekonnaliikmele tähtajalise elamisloa andmisest keeldumine

Kui keeldutakse välismaalasele tähtajalise elamisloa andmisest, keeldutakse üldjuhul elamisloa andmisest ka tema abikaasale ja alaealisele lapsele.

2. jaotis Tähtajalise elamisloa pikendamine ja pikendamisest keeldumine

§ 128. Tähtajalise elamisloa pikendamise nõuded

Tähtajalist elamisluba võib pikendada, kui elamisloa pikendamise tingimused on täidetud ega esine elamisloa pikendamisest keeldumise alust.

§ 129. Tähtajalise elamisloa pikendamise tingimused

- (1) Tähtajalise elamisloa pikendamise nõuded peavad olema täidetud mis tahes alusel tähtajalise elamisloa pikendamiseks.
- (2) Tähtajalise elamisloa pikendamiseks peavad tähtajalise elamisloa andmise tingimused olema jätkuvalt täidetud, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.
- (3) Tähtajalise elamisloa pikendamise tingimuseks on Eesti elukoha registreerimine rahvastikuregistris.
- (4) Täiendavad tingimused tähtajalise elamisloa pikendamiseks on sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.
- (5) Kui vastaval alusel tähtajalise elamisloa pikendamiseks ei ole mõne tähtajalise elamisloa pikendamise üldtingimuse täitmine nõutav, on see sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.

§ 130. Välismaalase riigis viibimine taotluse menetlemise ajal

Kui välismaalane on elamisloa kehtivusajal või käesoleva seaduse § 43 lõigetes 4 ja 5 sätestatud tähtaja jooksul taotlenud elamisloa pikendamist, uut tähtajalist elamisluba või pikaajalise elaniku elamisluba, on tema Eestis viibimine seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 131. Tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise alused

- (1) Tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise alustena kohaldatakse tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise aluseid, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.
- (2) Täiendavad alused tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumiseks on sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.
- (3) Kui tähtajalise elamisloa pikendamisest ei keelduta mõnel käesolevas jaotises sätestatud tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise alusel, on see sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.

§ 132. Tähtajalise elamisloa pikendamise tähtaeg

- (1) Tähtajalist elamisluba võib pikendada kuni kümneks aastaks korraga.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]
- (2) Pikendatava tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramisel arvestatakse elamisloa pikendamise aluseks olevate asjaolude või muude asjas tähtsust omavate asjaolude tõendatust ja muutumise võimalikkust pikendatava elamisloa kehtivusajal.

3. jaotis Tähtajalise elamisloa kehtivus

§ 133. Tähtajalise elamisloa kehtivus

Tähtajaline elamisluba kehtib kuni elamisloa kehtivusaja lõppemiseni või elamisloa kehtetuks tunnistamiseni.

§ 134. Tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemine

Tähtajalise elamisloa kehtivusaeg lõpeb:

- 1) tähtaja saabumisel;
- 2) välismaalasele Eesti kodakondsuse andmisel või selle taastamisel;
- 3) välismaalase surma või surnuks tunnistamise korral;
- 4) pikaajalise elaniku elamisloa saamisel või uue tähtajalise elamisloa saamisel või
- 5) välismaalasele Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodakondsuse andmisel või selle taastamisel.

§ 135. Tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise üldalused

(1) Tähtajalise elamisloa võib kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) välismaalane ei ole seaduses sätestatud tähtajaks registreerinud rahvastikuregistris oma elukohta Eestis;
- 2) välismaalasel puudub tegelik elukoht Eestis;
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- 3) välismaalasel puudub käesoleva seaduse §-s 120 sätestatud kindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise elamisloa kehtivuse ajal või
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- 4) välismaalane ei kasuta elamisluba eesmärgipäraselt.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) välismaalasele elamisloa andmise või pikendamise tingimuseks olev asjaolu ei ole täidetud;
- 2) välismaalase suhtes esineb elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise alus;
- 3) välismaalase tegevus kujutab ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule;
- 4) elamisloa andmise tingimused ei ole tähtajalise elamisloa kehtivusaja jooksul täidetud;
- 5) välismaalane esitab selleks isikliku sooviavalduse.
- 6) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamiseks pädev haldusorgan võib tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise menetluse käigus määrata välismaalasele tähtaja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Kui välismaalane kõrvaldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud puuduse haldusorgani määratud tähtaja jooksul, siis tähtajalist elamisluba kehtetuks ei tunnistata.

§ 136. Tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise aluste kohaldamine

(1) Tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks vastavalt käesolevas jaotises toodud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise alustele.

(2) Täiendavad alused tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamiseks on sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.

(3) Kui mõnda käesolevas jaotises sätestatud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise alust ei kohaldata vastaval alusel antud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamisel, on see sätestatud käesolevas seaduses eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.

4. jaotis

Tähtajalise elamisloa andmise alused

1. alljaotis

Tähtajaline elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde

§ 137. Välismaalase abikaasa

(1) Tähtajalise elamisloa võib anda välismaalasele elama asumiseks Eestis elava Eesti kodanikust või eesti rahvusest abikaasa juurde või elamisloa alusel Eestis elava välismaalasest abikaasa juurde.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Eesti kodanikust või eesti rahvusest abikaasa suhtes, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, ei kohaldata eelnevat Eestis elamise nõuet, kui perekond asub koos Eestisse elama.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3¹) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(4) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(5) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 138. Perekonnaelule esitatavad nõuded

(1) Elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde võib anda, kui abikaasade vahel on olemas tihe majanduslik side ja psühholoogiline sõltuvus, perekond on püsiv ja abielu ei ole fiktiivne.

(2) Abielu on fiktiivne, kui see on sõlmitud eesmärgiga elamisluba saada ning isikute vahel puudub tegelik perekonnaelu.

§ 139. Perekonna legaalse sissetuleku nõue

Kui välismaalane taotleb elama asumist Eestis elava abikaasa juurde, peab tema abikaasal olema püsiv legaalne sissetulek, mis tagab perekonna ülalpidamise Eestis, või peab abikaasade ühine püsiv legaalne sissetulek tagama perekonna ülalpidamise Eestis.

§ 140. Perekonna registreeritud elukohta ja tegeliku eluruumi nõue

(1) Kui välismaalane taotleb elama asumist Eestis elava abikaasa juurde, peab perekonnal olema registreeritud elukoht ja tegelik eluruum Eestis.

(2) Abikaasa juurde elama asumiseks tähtajalise elamisloa andmise tingimusena ei kohaldata registreeritud elukohta ja tegeliku eluruumi olemasolu nõuet, kui abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud elamisloa ettevõtluseks või ühel järgmistest juhtudest elamisloa töötamiseks:

- 1) töötamine etendusasutuses loominguilise töötajana etendusasutuse seaduse tähenduses;
- 2) töötamine õpetajana Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 3) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- 4) erialane tegevus sportlasena, treenerina, spordikohtunikuna või sporditöötajana vastava spordialaliidu kutsel;
- 5) töötamine Eestis registreeritud juriidilise isiku juhtorgani liikmena juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmiseks;
- 6) töötamine eksperdi, nõustaja või konsultandina, kui välismaalasel on vastavas valdkonnas töötamiseks vajalik erialane ettevalmistus;
- 7) töötamine seadmete paigaldaja või oskustöölisena, kui välismaalasel on vastavas valdkonnas töötamiseks vajalik erialane ettevalmistus;
- 8) töötamine käesoleva seaduse § 181 lõike 2 punkti 3 alusel tippspetsialistina, kui välismaalasel on selles valdkonnas töötamiseks erialane ettevalmistus;
- 9) töötamine iduettevõttes.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Abikaasa juurde elama asumiseks tähtajalise elamisloa andmise tingimusena ei kohaldata registreeritud elukohta ja tegeliku eluruumi olemasolu nõuet, kui abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud elamisloa õppimiseks bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes või magistri- või doktoriõppes või kui abikaasa on saanud elamisloa õppimiseks rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes või neljanda või viienda taseme kutseõppes rahvusvahelise koostööprogrammi raames või riikidevahelise lepingu või õppeasutuse väliskoostöölepingu alusel või kui talle on määratud Eesti riigi rahastatav või rahvusvaheliselt tunnustatud stipendium.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 140¹. Erisus elamisloa andmise ja pikendamise tingimustest

Kui välismaalane taotleb elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav tähtajaline elamisluba, ei kohaldata elamisloa andmise ja pikendamise tingimusena käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud tegeliku elukohta ning §-s 121 ja § 129 lõikes 3 nimetatud elukohta rahvastikuregistris registreerimise nõuet.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 141. Erisus tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise alustest

Kui välismaalane taotleb tähtajalist elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, ei kohaldata elamisloa andmisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada kõlblust või teiste isikute õigusi või huve.

§ 142. Abikaasa juurde elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa taotluse põhjendamatus

(1) Elamisloa taotluse elama asumiseks Eestis kodanikust abikaasa juurde võib lugeda põhjendamatuks juhul, kui Eestis elaval abikaasal on võimalik elama asuda oma abikaasa kodakondsusjärgsesse riiki või asukohariiki või abikaasadel on võimalik elama asuda mõnda teise riiki.

(2) Elamisloa taotlus elama asumiseks Eestis elava välismaalase abikaasa juurde loetakse põhjendamatuks, kui elamisluba taotleb välismaalane ja abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, ei tõenda, et neil ei ole võimalik elama asuda ühisesse kodakondsusjärgsesse riiki ega elamisluba taotleva välismaalase kodakondsusjärgsesse riiki või asukohariiki.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 toodu ei välista elamisloa taotluse põhjendamatuks lugemist muudel asjaoludel.

§ 143. Abikaasa juurde elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

(1) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(2) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(2¹) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(2²) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(3) Kui elamisluba antakse elama asumiseks tähtajalise elamisloa alusel Eestis elava abikaasa juurde, ei tohi välismaalasele antava elamisloa kehtivusaeg ületada abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, elamisloa kehtivusaega.

§ 143¹. Abikaasa juurde elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramine

(1) Abikaasa juurde elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaja määramisel võetakse arvesse välismaalase ja abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, abielu kestust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu ei välista elamisloa kehtivusaja määramisel muude asjas tähtsust omavate asjaolude arvesse võtmist.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 144. Abikaasa juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise täiendavad alused

Abikaasa juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldutakse, kui:

- 1) elamisloa andmise alus või põhjus on ära langenud;
- 2) abielu on lõppenud;
- 3) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- 4) abikaasa või perekonna legaalne sissetulek ei taga perekonna ülalpidamist Eestis;
- 5) perekonnal puudub registreeritud elukoht Eestis või
- 6) perekonnal puudub tegelik eluruum Eestis.

§ 145. Erisus tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise alustest

(1) Kui välismaalasel on tähtajaline elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, ei kohaldata elamisloa pikendamisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada kõlblust või teiste isikute õigusi või huve.

(2) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav elamisluba, ei kohaldata elamisloa pikendamisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 146. Abikaasa juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise täiendavad alused

(1) Abikaasa juurde elama asumiseks antud tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) elamisloa andmise alus või põhjus on ära langenud;
- 2) abielu on lõppenud;
- 3) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- 4) abikaasa või perekonna legaalne sissetulek ei taga perekonna ülalpidamist Eestis;
- 5) perekonnal puudub registreeritud elukoht Eestis või
- 6) perekonnal puudub tegelik eluruum Eestis.

(2) Abikaasa juurde elama asumiseks antud tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks samaaegselt selle abikaasa elamisloa kehtetuks tunnistamisega, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti.

(3) Abikaasa juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel kehtetuks tunnistada kolme aasta jooksul elamisloa andmisest arvates.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 147. Erisus tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise alustest

(1) Kui välismaalasel on tähtajaline elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada kõlblust või teiste isikute õigusi või huve.

(2) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav elamisluba, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 148. Kutsuja kohustused

Abikaasal, kelle juurde elama asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.

§ 149. Erisus abikaasa juurde elama asumiseks antud elamisloa nõuetest

(1) Kui välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde ja on sellel alusel elanud Eestis vähemalt kolm aastat, võib talle anda tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks käesoleva seaduse §-des 210¹ ja 210² sätestatud kohaldamata.

(2) Kui välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde ja abielu lõpeb enne kolme aasta möödumist elamisloa saamisest arvates, kuid välismaalase Eestist lahkuma kohustamine oleks talle ilmselgelt liiga koormav, võib talle anda tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks käesoleva seaduse §-des 210¹ ja 210² sätestatud kohaldamata.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 149¹. Erisus abikaasa juurde elama asumiseks elamisluba taotleva välismaalase õigusliku seisundi suhtes

Teise Euroopa Liidu liikmesriigi Euroopa Liidu sinist kaarti omava ja Eestis Euroopa Liidu sinist kaarti taotleva välismaalase abikaasa Eestis viibimine on seaduslik kuni taotluse suhtes otsuse tegemiseni, kui tal on teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud elamisluba kui Euroopa Liidu sinist kaarti omava välismaalase perekonnaliikmele ning ta taotleb Eestis elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde eesmärgiga asuda elama Euroopa Liidu sinist kaarti taotleva välismaalase juurde.
[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

2. alljaotis

Tähtajaline elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde

§ 150. Lähedane sugulane

(1) Välismaalasele võib anda tähtajalise elamisloa elama asumiseks Eesti kodanikust või Eestis elava ja elamisluba omava välismaalasest lähedase sugulase juurde ühel järgmistest juhtudest:

- 1) alaealise lapse elama asumine Eestis elava vanema juurde;
- 2) täisealise lapse elama asumine Eestis elava vanema juurde, kui laps ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema;
- 3) vanema või vanavanema elama asumine Eestis elava täisealise lapse või lapselapse juurde, kui vanem või vanavanem vajab hooldust ja tal ei ole võimalik seda saada oma asukohajärgses riigis või muus riigis ning tema või tema Eestis seaduslikult viibiva lapse või lapselapse püsiv leaalne sissetulek tagab tema ülalpidamise Eestis ja
- 4) eestkostetava elama asumine Eestis elava eestkostja juurde, kui eestkostja püsiv leaalne sissetulek tagab eestkostetava ülalpidamise Eestis.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud juhul peab lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, olema pikaajalise elaniku elamisluba.

(3) Eelnevalt Eestis elamise nõuet ei kohaldata, kui:

1) lähedasel sugulasel on tähtajaline elamisluba ning välismaalane ja lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, saabuvad Eestisse koos;

2) lähedasel sugulasel on Euroopa Liidu sinine kaart;

3) lähedasele sugulasele on antud tähtajaline elamisluba käesoleva seaduse § 210³alusel;

4) lähedasel sugulasel on tähtajaline elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 150¹. Eestis sündinud alaealisele lapsele antav tähtajaline elamisluba

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud või kes asub kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, saab tähtajalise elamisloa, et asuda elama Eestis elava vanema juurde, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti tähtajaline elamisluba.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus enne lapse üheaastaseks saamist.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 151. Lähedase sugulase registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi nõue

(1) Lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, peab olema registreeritud elukoht ja tegelik eluruum Eestis.

(2) Elamisloa taotlemisel elama asumiseks lähedase sugulase juurde, ei kohaldata elamisloa andmise tingimusena käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi nõuet, kui välismaalane ja lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, saabuvad Eestisse koos.

§ 151¹. Erisus elamisloa andmise ja pikendamise tingimustest

Kui välismaalane taotleb elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluks antav tähtajaline elamisluba, ei kohaldata elamisloa andmise ja pikendamise tingimusena käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud tegeliku elukoha ning §-s 121 ja § 129 lõikes 3 nimetatud elukoha rahvastikuregistris registreerimise nõuet.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 152. Välismaalase hooldus- ja ravikulude kandmise nõue

Kui elamisluba on antud täisealisele lapsele elama asumiseks Eestis elava vanema juurde, vanemale või vanavanemale elama asumiseks Eestis elava täisealise lapse või lapselapse juurde või eestkostetavale elama asumiseks Eestis elava eestkostja juurde, on lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, kohustatud kandma välismaalase hooldus- ja ravikulud.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 153. Erisus tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise alustest

Kui välismaalane taotleb tähtajalist elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde, ei kohaldata elamisloa andmisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada kõlblust või teiste isikute õigusi või huve.

§ 154. Lapse õiguste ja huvidega arvestamine

(1) Tähtajalise elamisloa andmisel alaealisele lapsele elama asumiseks vanema juurde arvestatakse eelkõige lapse õiguste ja huvidega.

(2) Tähtajalist elamisluba ei anta, kui lapse Eestisse elama asumine kahjustab tema õigusi ja huve ning tema õiguslik, majanduslik või sotsiaalne seisund võib Eestisse elama asumisel halveneda.

(3) Ühise hooldusõiguse korral on elamisloa andmiseks nõutav teise vanema nõusolek.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(3¹) Ühise hooldusõiguse korral ei ole Eestis sündinud alaealisele lapsele käesoleva seaduse § 150¹ lõikes 1 sätestatud tähtajalise elamisloa saamiseks nõutav teise vanema nõusolek,

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(4) Alaealise lapse elamisluba ei või kehtetuks tunnistada ega keelduda selle pikendamisest, kui see ei ole kooskõlas lapse õiguste ja huvidega.

(5) Kui alaealine laps on saanud elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde ja saab elamisloa kehtivusaajal täisealiseks, kehtib tema elamisluba selle kehtivusaja lõppemiseni.

(6) Pärast täisealiseks saamist võib välismaalasele, kes on alaealisena saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde, anda elamisloa, mille tingimused ja kehtivus ei ole seotud lähedase sugulasega, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti. Nimetatud juhul kohaldatakse välismaalasele tähtajalise elamisloa andmisel elamisloa andmise tingimusi ja nõudeid, mis peavad olema täidetud tähtajalise elamisloa saamiseks mis tahes alusel.

§ 155. Lähedase sugulase juurde elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

Kui tähtajaline elamisluba antakse elama asumiseks lähedase sugulase juurde, kellel on tähtajaline elamisluba, ei tohi välismaalasele antava elamisloa kehtivusaeg ületada selle lähedase sugulase, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, elamisloa kehtivusaega.

§ 155¹. Erisus lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisest

(1) Kui alaealine laps on käesoleva seaduse § 150 lõike 1 punkti 1 alusel või § 150¹ lõike 1 alusel saanud tähtajalise elamisloa, et asuda elama Eestis elava vanema juurde, ja vanema tähtajalist elamisluba pikendatakse või talle antakse uus tähtajaline elamisluba, siis pikeneb alaealise lapse elamisloa kehtivusaeg vanema elamisloa kehtivusaja lõpuni.

(2) Ühise hooldusõiguse korral ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul tähtajalise elamisloa kehtivusaja pikendamiseks nõutav teise vanema nõusolek.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 156. Lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise täiendavad alused

Eestis elava lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldutakse, kui:

- 1) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- 2) lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, ei taga mõjuva põhjuseta välismaalase ülalpidamist Eestis või
- 3) lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, puudub registreeritud elukoht või tegelik eluruum.

§ 157. Erisus tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise alustest

(1) Kui välismaalasel on tähtajaline elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde, ei kohaldata elamisloa pikendamisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada kõlblust või teiste isikute õigusi või huve.

(2) Kui välismaalasele anti tähtajaline elamisluba kui alaealisele lapsele elama asumiseks vanema juurde, ei keelduta tema elamisloa pikendamisest täisealiseks saamise tõttu, kui ta on vanema ülalpeetav.

(3) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluseks antav elamisluba, ei kohaldata elamisloa pikendamisest keeldumise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 158. Lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise täiendavad alused

(1) Eestis elava lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- 2) lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, ei taga mõjuva põhjuseta välismaalase ülalpidamist Eestis või
- 3) lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, puudub registreeritud elukoht või tegelik eluruum.

(2) Lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks samaaegselt selle lähedase sugulase elamisloa kehtetuks tunnistamisega, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti.

§ 159. Erisus tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise alustest

(1) Kui välismaalasel on tähtajaline elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada kõlblust või teiste isikute õigusi või huve.

(2) Kui välismaalasele anti tähtajaline elamisloa kui alaealisele lapsele elama asumiseks vanema juurde, ei tunnistata tema elamisloa kehtetuks täisealiseks saamise tõttu.

(3) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde, kellel on suurinvestorile ettevõtluks antav elamisloa, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 160. Kutsuja kohustused

Lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks välismaalasele elamisloa anti, on käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.

§ 161. Erisus lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud elamisloa nõuetest

Kui välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde ja elamisloa andmise alus on ära langenud, kuid välismaalase Eestist lahkuma kohustamine oleks talle ilmselgelt liiga koormav, võib talle anda tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks käesoleva seaduse §-des 210¹ ja 210² sätestatud kohaldamata.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 161¹. Erisus lähedase sugulase juurde elama asumiseks elamisloa taotleva välismaalase õigusliku seisundi suhtes

Teise Euroopa Liidu liikmesriigi Euroopa Liidu sinist kaarti omava ja Eestis Euroopa Liidu sinist kaarti taotleva välismaalase lähedase sugulase Eestis viibimine on seaduslik kuni taotluse suhtes otsuse tegemiseni, kui tal on teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud elamisloa kui Euroopa Liidu sinist kaarti omava välismaalase perekonnaliikmele ning ta taotleb Eestis elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde eesmärgiga asuda elama Euroopa Liidu sinist kaarti taotleva välismaalase juurde.

[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

3. alljaotis Tähtajaline elamisloa õppimiseks

§ 162. Õppeasutusele ja vabatahtlikule teenistusele esitatavad nõuded

(1) Tähtajalise elamisloa õppimiseks võib anda välismaalasele:

1) õppimiseks riigi poolt tunnustatud põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses või kõrgharidustaseme riiklikult tunnustatud õppekava alusel kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis;

[RT I 2010, 41, 240- jõust. 01.09.2010]

2) pedagoogilisel või muul õppeotstarbelisel eesmärgil praktikal osalemiseks riigi poolt tunnustatud põhikoolis või gümnaasiumis;

[RT I 2010, 41, 240- jõust. 01.09.2010]

3) ettevalmistuskursustel osalemiseks riigi poolt tunnustatud kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis;

4) riigi poolt tunnustatud kutseõppeasutuse, rakenduskõrgkooli, ülikooli või rahvusvahelise üliõpilasorganisatsiooni vahendatud praktikal osalemiseks;

5) vabatahtlikuks teenistuseks Haridus- ja Teadusministeeriumi tunnustatud noorteprojekti või -programmi raames;

6) õppimiseks välislepingu alusel asutatud õppeasutuses.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(2) Tähtajaline elamisloa õppimiseks antakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õppeasutuse õppekava täiskoormusega läbimiseks kõrgharidusseaduse § 14 tähenduses.

[RT I, 19.03.2019, 12- jõust. 01.09.2019]

§ 163. Õppima asumise tõendamise nõue

Õppimiseks tähtajalise elamisloa taotlemisel esitab õppeasutus või üliõpilasorganisatsioon Politsei- ja Piirivalveametile kutse.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 164. Praktikale esitatavad nõuded

Tähtajalise elamisloa õppimiseks võib anda riigi poolt tunnustatud kutseõppeasutuse, rakenduskõrgkooli, ülikooli või rahvusvahelise üliõpilasorganisatsiooni vahendatud praktikal osalemiseks järgmistel tingimustel:

- 1) praktika on seotud omandatava haridusega;
- 2) [kehtetu -RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]
- 3) välismaalase ja praktikat läbiviiva asutuse vahel on sõlmitud praktikaleping.

§ 165. Vabatahtlikule teenistusele esitatavad täiendavad nõuded

Tähtajalise elamisloa õppimiseks võib anda Haridus- ja Teadusministeeriumi tunnustatud noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks järgmistel tingimustel:

- 1) välismaalase tegevus noorteprojekti või -programmi raames ei tohi olla töötamine käesoleva seaduse mõistes, sealhulgas ei tohi välismaalane saada tegevuse eest tasu;
- 2) asutus või ühing, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks välismaalane elamisloa taotleb, kannab välismaalase ülalpidamiskulud Eestis elamise ajal; [RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]
- 3) asutus või ühing, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks välismaalane elamisloa taotleb, on sõlminud kindlustuslepingu, mis kataks kõik välismaalase haigusest või vigastusest tingitud ravikulud, ja [RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]
- 4) välismaalase ja asutuse või ühingu vahel, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks välismaalane elamisloa taotleb, on sõlmitud vabatahtliku teenistuse leping. [RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 166. Vabatahtliku teenistuse lepingule esitatavad nõuded

Välismaalase ja asutuse või ühingu vahel, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks välismaalane elamisloa taotleb, sõlmitud vabatahtliku teenistuse lepingust peavad nähtuma järgmised andmed:

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

- 1) välismaalase tööülesanded;
- 2) tööülesannete täitmisega seotud juhendamise tingimused;
- 3) välismaalase tööaeg;
- 4) vahendid reisi-, elamis- ja majutuskulude katmiseks ning taskurahaks kogu Eestis viibimise ajal ja
- 5) vajaduse korral välismaalasele vabatahtliku teenistuse paremaks sooritamiseks antav koolitus.

§ 167. Eluruumi kasutamise võimaluse nõue

[Kehtetu -RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

§ 168. Õppekeele oskuse nõue

(1) Tähtajalise elamisloa õppimiseks võib anda, kui välismaalase riigis viibimise eesmärk on kõrgharidustaseme õppekava alusel õppimine ja tema õppekeele oskus on piisav.

(2) Välismaalase õppekeele oskus loetakse piisavaks, kui see vastab õppeasutuse kehtestatud õppekeele taseme miinimumnõuetele või kui välismaalane asub süvendatult riigikeelt õppima.

(3) Välismaalase õppekeele oskuse piisavuse tõendamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 168¹. Legaalse sissetuleku nõude erisus

Õppimiseks elamisloa andmise, selle omamise ja pikendamise tingimuseks oleva piisava legaalse sissetuleku nõude võib täita ka käesoleva seaduse §-s 9 nimetatata sissetulekuga.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

§ 169. Euroopa Liidu liikmesriigi pikaajalise elaniku elamisloa olemasolu tõendamise nõue

Välismaalane, kellel on Euroopa Liidu liikmesriigi pikaajalise elaniku elamisloa ning kes taotleb tähtajalist elamisloa õppimiseks, peab täiendavalt tõendama Euroopa Liidu pikaajalise elaniku elamisloa olemasolu.

§ 170. Õppimiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

(1) Tähtajalise elamisloa õppimiseks võib välismaalasele anda kehtivusajaga kuni õppekava nominaalaja lõpuni, kuid mitte kauemaks kui õppimise eeldatav kestus.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) Tähtajalist elamisluba õppimiseks võib pikendada kuni õppekava nominaalaja lõpuni või kui õppekava nominaalaeg on lõppenud, siis õppimise eeldatava kestuse lõpuni.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 171. Välismaalase esindamise õigus

Õppeasutusel, kuhu õppima asumiseks välismaalasele tähtajaline elamisluba anti, on alaealise välismaalase esindamise õigus tema Eestis viibimise ja Eestist lahkumisega seotud menetlustes, kui välismaalase seaduslik esindaja ei viibi Eestis.

§ 172. Ravikindlustatus

Välismaalase suhtes, kes on saanud tähtajalise elamisloa õppimiseks, ei kohaldata ravikindlustuse seaduse § 5 lõike 4 punkte 2 ja 5.

§ 172¹. Õppimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise täiendav alus

Õppimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisest võib keelduda, kui on põhjust kahelda õppeasutuse, kuhu õppima asumiseks tähtajalist elamisluba taotletakse, praktikat läbiviiva asutuse, rahvusvahelise üliõpilasorganisatsiooni, kes välismaalase praktikat Eestis vahendab, või asutuse või ühingu, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks tähtajalist elamisluba taotletakse, usaldusväärsuses.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 173. Õppimiseks antud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise täiendav alus

(1) Õppimiseks antud tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui välismaalane on jätnud täitmata õppekava õppimiseks antava elamisloa omamise nõutavas ulatuses, katkestanud õppimise või on jätnud olulisel määral täitmata käesolevast või muust seadusest tuleneva kohustuse.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(2) Välismaalase suhtes, kes on saanud tähtajalise elamisloa õppimiseks doktoriõppes ning kelle osalemine õppetöös osakoormusega on põhjendatud, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud õppekava nõutavas ulatuses täitmata jätmist elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 174. Kutsuja kohustused

(1) Õppeasutusel, kuhu õppima asumiseks välismaalasele tähtajaline elamisluba anti, praktikat läbiviival asutusel, rahvusvahelisel üliõpilasorganisatsioonil, kes välismaalase Eestisse praktikale vahendas, ja asutusel või ühikul, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks välismaalasele tähtajaline elamisluba anti, on käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.

(2) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba käesoleva seaduse § 162 lõike 1 punkti 2 või 4 alusel praktikal osalemiseks, lõpevad kutsuja kohustused, kui välismaalasele antakse elamisluba muul alusel või 180 päeva pärast praktikandiga sõlmitud lepingu lõppemist.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 175. Õppimiseks antud tähtajalise elamisloa alusel Eestis töötamise tingimused

Välismaalane, kellele on antud elamisluba õppimiseks, võib Eestis töötada selleks eraldi luba omamata tingimused, et tema töötamine ei takista õppimist.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

4. alljaotis

Tähtajaline elamisluba töötamiseks

§ 176. Töötamiseks antava tähtajalise elamisloa eesmärk

(1) Tähtajalise elamisloa töötamiseks andmise eesmärk on soodustada Eesti majanduse, teaduse, hariduse või kultuuri arengut, luues võimaluse võtta Eestisse tööle vajalike teadmiste ja oskustega välismaalasi.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

(2) Tähtajalise elamisloaga töötamiseks antakse välismaalasele õigus viibida Eestis ja töötada Eestis registreeritud tööandja juures elamisloas määratud tingimustel.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 176¹. Renditöö

(1) Tähtajalise elamisloa töötamiseks võib anda välismaalasele ka töötamiseks renditöötajana kasutajaettevõtja juures töölepingu seaduse § 6 lõike 5 tähenduses.

(2) Tähtajalise elamisloa töötamiseks võib anda töötamiseks renditöötajana, kui Eestis registreeritud tööandja tegutseb renditöö vahendajana ning tööandjal on deposiidis vahendid vähemalt kümne protsendi ulatuses töötasufondist.

(3) Deposiidikonto peab olema avatud Eestis registreeritud krediidiuasutuses krediidiuasutuste seaduse tähenduses ning deposiidis peab olema vahendeid käesoleva paragrahvi lõikes 2 kehtestatud määras kogu tähtajalise elamisloa kehtivusaja jooksul.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 177. Eesti Töötukassa loa nõue

(1) Tähtajalise elamisloa töötamiseks võib anda välismaalasele töötamiseks Eestis registreeritud tööandja juures töökohal, mille täitmiseks välismaalasega on Eesti Töötukassa andnud loa, sest töökohta ei ole võimalik täita töökohale esitatavatele kvalifikatsiooni- ja kutsenõuetele vastava Eesti kodaniku, Euroopa Liidu kodaniku ega Eestis elamisloa alusel elava välismaalasega ning töökohta täitmine välismaalasega on põhjendatud tööturu olukorda arvestades ning Eesti Töötukassa andmetele tuginedes.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud luba ei ole seotud välismaalase isikuga ning see antakse ühe või mitme töökohta täitmiseks välismaalasega Eestis registreeritud tööandja juures.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(1²) Kui välismaalane taotleb tähtajalist elamisluba töötamiseks renditöötajana, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimusi Eestis registreeritud kasutajaettevõtja töökohta täitmisele.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) [Kehtetu - RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(3) Töötamiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisel ei kohaldata Eesti Töötukassa loa nõuet.

[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

(4) Käesoleva seaduse § 185 lõikes 4 nimetatud juhul ei kohaldata Eesti Töötukassa loa nõuet.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 178. Makstavale töötasule esitatavad nõuded

(1) Tööandja on kohustatud maksma välismaalasele tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutopalgaga.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1¹) Tööandja on kohustatud maksma välismaalasele, kellele on antud elamisluba töötamiseks käesoleva seaduse § 181 lõike 2 punkti 3 alusel, tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalga ja koefitsiendi 2 korrutisega.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(1²) Välismaalase suhtes, kes on omandanud Eestis kutsehariduse neljanda või viienda taseme kutseõppes või kes on omandanud Eestis kõrghariduse rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes või doktoriõppes, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõiget 1 ja 1¹ nimetatud tasu määra.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(1³) Tööandja on kohustatud maksma välismaalasele, kellele on antud elamisluba töötamiseks käesoleva seaduse § 181 lõike 2 punkti 4 alusel, tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalgaga käesoleva seaduse § 181 lõike 8 alusel antud Vabariigi Valitsuse korraldusega nimetatud valdkonnas.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Välismaalasele makstava tasu suurus peab vastama tähtajalise elamisloa taotluse menetluse võtmise hetkel Statistikaameti poolt viimati avaldatud andmetele ning seda korrigeeritakse tähtajalise elamisloa pikendamisel või uue esmase tähtajalise elamisloa taotlemisel.

(3) Maksu- ja Tolliamet esitab Politsei- ja Piirivalveameti päringu peale andmed välismaalasele makstud tasu kohta.

(4) Tähtajalise elamisloa töötamiseks andmise korral peab välismaalase töötasu võimaldama tema toimetulekut Eestis.

§ 179. Välismaalasele esitatavad nõuded

(1) Tähtajalise elamisloa töötamiseks andmiseks peab välismaalasel olema töökoha täitmiseks nõutav kvalifikatsioon, haridus, tervise seisund ja töökogemus ning vajalikud erialaoskused ja teadmised.

(2) Kui välismaalane vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustele ja tööandja esitab kinnituse välismaalase töөлövõtmise kohta, võib Politsei- ja Piirivalveamet anda välismaalasele tähtajalise elamisloa töötamiseks tööleasumiseks töökohal, mille täitmiseks on tööandjal Eesti Töötukassa luba.

(3) Välismaalane, kes taotleb tähtajalist elamisluba töötamiseks ja kes on enne Eestis elanud töötamiseks antud tähtajalise elamisloa alusel vähemalt viis aastat, peab oskama eesti keelt vähemalt A2-tasemel.
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eesti keele oskuse nõuet ei kohaldata välismaalase suhtes, kes taotleb:

1) tähtajalist elamisluba töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil käesoleva seaduse § 182 alusel;

2) Euroopa Liidu sinist kaarti käesoleva seaduse § 190¹ alusel;

3) tähtajalist elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks käesoleva seaduse § 190¹⁴ alusel või

4) tähtajalist elamisluba töötamiseks õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 180. Tööandja usaldusväärsus

(1) Tähtajalise elamisloa töötamiseks andmisest keeldutakse, kui tööandjat või kasutajaettevõtjat või vastuvõtvat üksust on karistatud karistusseadustiku §-des 133–133³, 175 või 260¹ sätestatud kuriteo eest ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Tähtajalise elamisloa töötamiseks andmisest võib keelduda, kui:

1) välismaalase töötasu ei taga tema toimetulekut Eestis;

2) tööandjal või kasutajaettevõtjal või vastuvõtval üksusel on maksuvõlgnevusi;

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

3) tööandjal või kasutajaettevõtjal või vastuvõtval üksusel on karistus käesoleva seaduse §-des 300–302 sätestatud väärteo eest;

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

4) tööandja või kasutajaettevõtja või vastuvõttev üksus ei ole täitnud seaduses sätestatud teavitamiskohustust;

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

5) muul põhjusel on põhjendatult alust kahelda tööandja või kasutajaettevõtja või vastuvõtva üksuse usaldusväärsusel.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 181. Erisused tähtajalise elamisloa töötamiseks andmise tingimustest

(1) Tähtajalise elamisloa töötamiseks võib anda ilma Eesti Töötukassa loa nõuet ja välismaalasele makstava töötasu suuruse nõuet täitmata, kui esineb üks järgmistest juhtudest:

1) välismaalase, kes on vaimulik, nunn või munk, kutsub Eestisse usuline ühendus ning see kutse on kooskõlastatud Siseministeeriumiga;

2) välismaalane on Välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanik;

3) välismaalasel on välislepingust tulenev õigus töötada Eestis ilma selleks eraldi luba omamata;

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

4) töötamine etendusasutuses loominguilise töötajana etendusasutuse seaduse tähenduses;

5) töötamine õpetajana Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

6) teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus ning teadus- ja arendusasutus on temaga sõlminud võõrustamislepingu, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

7) erialane tegevus sportlasena, treenerina, spordikohtunikuna või sporditöötajana vastava spordialaliidu kutsel;

8) töötamine Eestis registreeritud avalik-õigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil;

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

9) välismaalane on lähetatud töötaja Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse tähenduses;

10) välismaalasel on Euroopa Liidu liikmesriigi pikaajalise elaniku elamisluba;

11) välismaalane on omandanud Eestis neljanda või viienda taseme kutseõppes kutsehariduse või rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes või doktoriõppes kõrghariduse;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

12) töötamine iduettevõttes;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

13) töötamine lapsehoidja-koduabilisena.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(2) Töötamiseks tähtajalise elamisloa võib anda ilma Eesti Töötukassa loa nõuet täitmata:

1) eksperdi, nõustaja või konsultandina, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus;

2) Eestis registrisse kantud eraõigusliku juriidilise isiku ja välismaa äriühingu filiaali (edaspidi käesolevas alljaotises *eraõiguslik juriidiline isik*) juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil;

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

3) tippspetsialistina, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

4) töötamiseks käesoleva paragrahvi lõike 8 alusel antud Vabariigi Valitsuse korralduses nimetatud valdkonnas.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud Eestis registrisse kantud eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil võib anda tähtajalise elamisloa töötamiseks täisühingu ja usaldusühingu osanikule, osaühingu, aktsiaseltsi, sihtasutuse ja tulundusühingu juhatuse või nõukogu liikmele, mittetulundusühingu juhatuse liikmele, prokuristile, likvideerijale, pankrotihaldurile, audiitorile, revidendile, revisjonikomisjoni liikmele ja välismaa äriühingu filiaali juhatajale.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

(4) Tippspetsialist käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 3 tähenduses on mis tahes valdkonnas erialast ettevalmistust omav välismaalane, kellele Eestis registreeritud tööandja kohustub maksma erialase töö eest tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalga ja koefitsiendi 2 korrutisega.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud alusel võib elamisloa töötamiseks anda, kui äriühing, kuhu välismaalane tööle asub, on olnud Eestis registreeritud vähemalt 12 kuud ja täidetud on vähemalt üks järgmistest tingimustest:

1) äriühingul on vähemalt 65 000 eurot sissemakstud omakapitali, mille eest on Eestis soetatud ja põhivarana arvele võetud kinnisvara, masinaid või seadmeid või mille eest on tehtud investeering teise Eesti äriregistrisse kantud äriühingusse, millel on tegelik majandustegevus Eestis, või investeerimisfondide seaduse alusel loodud või asutatud investeerimisfondi;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) äriühingu müügitulu on vähemalt 200 000 eurot aastas;

3) äriühingus töötavate isikute eest igakuiselt Eestis makstud sotsiaalmaks on vähemalt võrdne viiekordse Eesti aasta keskmise brutokuupalga suuruse tasu korral Eestis igakuiselt makstava sotsiaalmaksuga.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(5¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 kehtestatud nõuet, et äriühing peab olema Eestis registreeritud vähemalt 12 kuud, ei kohaldata, kui äriühingu emavõõtja on tegutsenud vähemalt 12 kuud ja emavõõtja käive aastas on vähemalt kümme miljonit eurot.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(5²) Käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud äriühing peab ühe aasta möödumisel elamisloa andmise päevast arvates täitma vähemalt ühe käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 1–3 sätestatud tingimustest.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(6) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud alusel võib elamisloa töötamiseks anda, kui äriühing, kuhu välismaalane tööle asub, on olnud Eestis registreeritud vähem kui 12 kuud ja alustab tegevust riigi või erainvesteeringu toel, olles saanud investeeringu või laenu riigilt või Finantsinspektsiooni tegevusloaga erafondivalitsejalt või toetuse mõnest riiklikust toetusmeetmest.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(8) Tähtajalise elamisloa töötamiseks võib anda ilma Eesti Töötukassa loa nõuet täitmata töötamiseks valdkonnas, milles on Eestis vaja vähendada tööjõupuudust ning võtta Eestisse tööle vajalike teadmiste ja oskustega välismaalasi, et soodustada Eesti majanduse, teaduse, hariduse või kultuuri arengut. Loetelu valdkondadest, milles on tööjõupuudus, võib kehtestada Vabariigi Valitsus korraldusega kuni kaheks aastaks.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 181¹. Tähtajalise elamisloa töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil andmise täiendavad tingimused

(1) Tähtajalise elamisloa töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil võib anda, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) eraõiguslik juriidiline isik on kantud Eestis registrisse vähemalt viis kuud enne elamisloa taotluse esitamist;
- 2) eraõiguslikul juriidilisel isikul on olnud vähemalt viie kuu jooksul enne elamisloa taotluse suhtes otsuse tegemist tegevus Eestis;
- 3) eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil eraõigusliku juriidilise isiku tegevus ja välismaalase Eestisse elama asumine aitab oluliselt kaasa tähtajalise elamisloa töötamiseks andmise eesmärgi saavutamisele.

(2) Äriühingul või välismaa äriühingu filiaalil, mille juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil tähtajalist elamisluba töötamiseks taotletakse, peab olema vähemalt viie kuu jooksul enne elamisloa taotluse esitamist olnud tegelik majandustegevus Eestis.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 181². Tähtajalise elamisloa töötamiseks saanud välismaalase Eestis töötamise erisused

(1) Välismaalane, kes on saanud elamisloa töötamiseks, võib samal ajal töötada mitme tööandja juures, järgides töötamiseks antud elamisloas kindlaks määratud tingimusi.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(4) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(5) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 181³. Renditöötajana töötamiseks tähtajalise elamisloa saanud välismaalase Eestis töötamise erisused

Välismaalane, kes on saanud elamisloa töötamiseks renditöötajana, võib asuda tööle elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja asemel teise kasutajaettevõtja juurde või ühekorraga nii elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja kui ka teise kasutajaettevõtja juurde, järgides töötamiseks antud elamisloas kindlaks määratud tingimusi.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 181⁴. Lapsehoidja-koduabilisena Eestis tegutsemise erisused

(1) Välismaalasele võib anda tähtajalise elamisloa töötamiseks lapsehoidja-koduabilisena, kui tal on leping Eestis püsivalt elava vastuvõtva perekonna abistamiseks seoses lapse hoidmise ja majapidamistöödega.

(2) Lapsehoidja-koduabilise kohustuste maht ei tohi ületada 25 tundi nädalas ja üks päev nädalas peab olema kohustustest vaba.

(3) Vastuvõttev perekond võib maksta lapsehoidja-koduabilisele tasu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu täitmise eest.

(4) Kui välismaalase faktiline tegevus ei vasta lapsehoidja-koduabilisena tegutsemise sisule ja eesmärgile, on vastuvõttev perekond ja välismaalane kohustatud lähtuma neist õiguslikest alustest, millele tegevus sisult vastab.

(5) Vastuvõtva perekonna suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 176 lõikes 2 sätestatud tööandja Eestis registreerimise nõuet.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 182. Tähtajaline elamisluba töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil

(1) Tähtajaline elamisluba töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil antakse, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus ja kui:

- 1) Haridus- ja Teadusministeeriumi tunnustatud teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevus on vähemalt ühes valdkonnas positiivselt evalveeritud või
- 2) õppeasutusel on kehtiv institutsionaalne akrediteering või
- 3) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikku registrisse kantud asutuse põhitegevusalaks on teadus- ja arendustöö ja
- 4) välismaalase ning teadus- ja arendusasutuse vahel on sõlmitud võõrustamisleping teadus- või uurimistöö tegemiseks.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Võõrustamislepingut ei pea sõlmima juhul, kui töölepingu sõlmimisel välismaalase ning teadus- ja arendusasutuse vahel on järgitud käesoleva seaduse § 183 lõikes 1 sätestatud tingimusi ning tööleping sisaldab käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punkti 8 alusel kehtestatud määruises ettenähtud andmeid.
[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 183. Võõrustamislepingu sõlmimise tingimused

- (1) Teadus- ja arendusasutus võib võõrustamislepingu sõlmida, kui:
- 1) välismaalasel on püsiv legaalne sissetulek Eestis toimetulekuks;
 - 2) välismaalasel on kindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise samas ulatuses ravikindlustatud isikuga taotletava elamisloa kehtivusaajal, kui selle omamise vabastus ei tulene seadusest või välislepingust, ja
 - 3) on olemas rahalised vahendid teadusliku tegevuse jaoks, milleks välismaalasele elamisluba taotletakse.
- (2) Võõrustamislepingu sõlmimisega võtab teadus- ja arendusasutus endale käesolevas alljaotises sätestatud tööandja kohustused.

§ 184. Võõrustamislepingus sisalduvad andmed

[Kehtetu -RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 185. Töötamiseks antavas tähtajalises elamisloas kindlaks määratavad tingimused

(1) Töötamiseks antavas tähtajalises elamisloas määratakse kindlaks välismaalase Eestis töötamise tingimused, sealhulgas vähemalt tööandja, töötamise koht ja töökoht.

(2) Kui välismaalane on lähetatud töötaja Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse tähenduses, määratakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele töötamiseks antud tähtajalises elamisloas kindlaks füüsiline või juriidiline isik, kelle juures Eestis teenust osutatakse.

(2¹) Kui välismaalane taotleb tähtajalist elamisluba töötamiseks renditöötajana, määratakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele töötamiseks antud tähtajalises elamisloas kindlaks ka kasutajaettevõtja.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2²) Kui välismaalane taotleb tähtajalist elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks, määratakse tähtajalises elamisloas lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustele kindlaks ka Eestis registreeritud vastuvõttev üksus.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(3) Välismaalasel, kellele on antud tähtajaline elamisluba töötamiseks, on lubatud Eestis töötada üksnes elamisloas kindlaks määratud tingimustel, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(4) Välismaalane, kellele on antud tähtajaline elamisluba töötamiseks, võib sama tööandja juures asuda tööle teisele ametikohale tingimusel, et muud elamisloas kindlaks määratud tingimused ei muutu ning teisel ametikohal töötamiseks on nõutavad samad kutse- ja kvalifikatsiooninõuded.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 186. Töötamiseks antud tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

(1) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(2) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(3) Erandina käesoleva seaduse §-des 119 ja 132 sätestatud tähtajast võib käesoleva seaduse §-s 189¹ sätestatud juhul tähtajalise elamisloa töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil anda lühemaks ajaks kui kuni viis aastat ja seda pikendada lühemaks ajaks kui kuni kümneks aastaks.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(4) Tähtajaline elamisluba töötamiseks Eestis vastuvõtvas perekonnas lapsehoidja-koduabilisena antakse kehtivusaajaga kuni üks aasta ja seda võib ühekordselt pikendada kuni kuue kuu võrra.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 187. Töötamiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamise täiendavad tingimused

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

(1) Töötamiseks antud tähtjalist elamisluba võib pikendada, kui välismaalase senine tegevus on olnud vastavuses elamisloa andmise tingimustega.

(2) Töötamiseks antud tähtjalise elamisloa pikendamisel peab taotleja olema omandanud eesti keele oskuse vähemalt A2-tasemel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eesti keele oskuse nõuet ei kohaldata välismaalase suhtes, kes taotleb:

- 1) käesoleva seaduse § 182 alusel töötamiseks teadusliku tegevuse eesmärgil antud tähtjalise elamisloa pikendamist;
- 2) käesoleva seaduse § 190¹ alusel antud Euroopa Liidu sinise kaardi pikendamist;
- 3) käesoleva seaduse § 190¹⁴ alusel ettevõtjasiseseks üleviimiseks antud tähtjalise elamisloa pikendamist või
- 4) töötamiseks õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses antud tähtjalise elamisloa pikendamist.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 188. Töötamiseks antud tähtjalise elamisloa pikendamisest keeldumise täiendavad alused

(1) Töötamiseks antud tähtjalise elamisloa pikendamisest keeldutakse, kui:

- 1) välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise või töötamisega seonduvat kohustust või
- 2) elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimus on muutunud.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuse muutmiseks ei peeta seda, kui käesoleva seaduse § 181 lõike 1 punktides 5 ja 6 sätestatud juhul muudetakse elamisloa kehtivusaajal välismaalase ametikohta sama tööandja juures.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuse muutmiseks ei peeta seda, kui ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtjalise elamisloa kehtivusaajal muudetakse käesoleva seaduse §-s 190¹⁴ nimetatud juhul Euroopa Liidu liikmesriiki, kui ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja viiakse üle samasse kontserni kuuluvasse teise Euroopa Liidu liikmesriigi vastuvõtvasse üksusesse.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 189. Töötamiseks antud tähtjalise elamisloa kehtetuks tunnistamise täiendavad alused

(1) Töötamiseks antud tähtjaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise või töötamisega seonduvat kohustust või
- 2) elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimus on muutunud.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud töötamiseks antud elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuse muutmiseks ei peeta, kui:

1) välismaalase ametikoht muutub sama tööandja juures käesoleva seaduse § 181 lõike 1 punktides 5 ja 6 sätestatud juhul elamisloa kehtivusaajal;

2) välismaalane asub tööle teise tööandja juurde;

3) välismaalane asub tööle elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja asemel teise kasutajaettevõtja juurde või ühekorraga nii elamisloas kindlaks määratud kasutajaettevõtja kui ka teise kasutajaettevõtja juurde;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

4) välismaalase ametikoht muutub sama tööandja juures käesoleva seaduse § 185 lõikes 4 nimetatud juhul.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuse muutmiseks ei peeta seda, kui käesoleva seaduse §-s 190¹⁴ nimetatud juhul muudetakse ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtjalise elamisloa kehtivusaajal Euroopa Liidu liikmesriiki, kui ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja viiakse üle samasse kontserni kuuluvasse teise Euroopa Liidu liikmesriigi vastuvõtvasse üksusesse.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 189¹. Eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil töötamiseks tähtjalise elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise ja kehtetuks tunnistamise täiendavad alused

Töötamiseks tähtjalise elamisloa, mis antakse eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil, andmisest või pikendamisest võib keelduda või elamisloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) välismaalane ei tõenda eraõigusliku juriidilise isiku senise ja kavandatava tegevuse, partnerite või rahaliste allikate usaldusväärsust;

- 2) välismaalase selgitused eraõigusliku juriidilise isiku senise ja kavandatava tegevuse kohta ei ole veenvad või on vastuolulised;
- 3) välismaalane ei tõenda, et tema elamisloa alusel Eestis viibimine aitaks oluliselt kaasa töötamiseks antava tähtjalise elamisloa eesmärgi saavutamisele;
- 4) välismaalane ei tõenda, kuidas aitab eraõigusliku juriidilise isiku tegevus kaasa töötamiseks antava tähtjalise elamisloa eesmärgi saavutamisele;
- 5) välismaalase või eraõigusliku juriidilise isiku senine tegevus ei ole vastavuses töötamiseks antava tähtjalise elamisloa eesmärgiga;
- 6) välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise või töötamisega seonduvat kohustust.
[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 189². Töötamiseks antud tähtjalise elamisloa kehtetuks tunnistamise erisus

Välismaalasele antud tähtjalist elamisluba ei tunnistata kehtetuks 90 päeva jooksul välismaalase töötuks jäämise päevast arvates, kui tööandja ütles töölepingu erakorraliselt üles majanduslikel põhjustel töölepingu seaduse § 89 lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhtudel.
[RT I, 17.12.2015, 3- jõust. 01.01.2016]

§ 190. Kutsuja kohustused

(1) Tööandjal, kelle juures töötamiseks on välismaalasele tähtjaline elamisluba antud, on käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.

(2) Teadus- ja arendusasutuse kui kutsuja, kuhu välismaalasele teadus- või uurimistöö tegemiseks elamisluba töötamiseks antakse, kohustused lõpevad 180 päeva pärast teadus- ja arendusasutuse poolt käesolevas seaduses sätestatud teadus- ja arendusasutuse teavitamiskohustuse täitmist või võõrustamislepingu lõppemist.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

4¹. alljaotis Euroopa Liidu sinine kaart

[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

§ 190¹. Euroopa Liidu sinine kaart

Euroopa Liidu sinine kaart (edaspidi *EL sinine kaart*) on elamisluba töötamiseks, mis antakse välismaalasele Eestis elamiseks ja töötamiseks kõrget kvalifikatsiooni nõudval ameti- või töökohal.

§ 190². Kõrget kvalifikatsiooni nõudev töö

Kõrget kvalifikatsiooni nõudev töö käesoleva seaduse tähenduses on töö, mille tegemiseks vajalikke teadmisi ja oskusi tõendab kõrgem kutsekvalifikatsioon.

§ 190³. Kõrgem kutsekvalifikatsioon

(1) Kõrgem kutsekvalifikatsioon käesoleva seaduse tähenduses on EL sinise kaardi taotlemiseks vajalik kvalifikatsioon, mille omandamiseks ettenähtud nominaalne õppeaeg on vähemalt kolm aastat ja mida tõendab kõrgharidust kinnitav dokument, või vähemalt viieaastane erialase töö kogemus.

(2) Kui välismaalane taotleb EL sinist kaarti tööle asumiseks reguleeritud ametikohal või kutsealal, hinnatakse välismaalase kutsekvalifikatsiooni välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamist reguleeriva seaduse alusel.

(3) Kui välismaalane taotleb EL sinist kaarti tööle asumiseks reguleerimata ametikohal või kutsealal, hindab tema kõrgharidust tõendava dokumendi vastavust haridusseaduse § 28¹ lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse poolt määrusega kehtestatud välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimuste ja korra kohaselt kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate ja kõrgharidust tõendavate välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ning õppeperioodide hindamiseks pädev asutus.

(4) Välismaalase poolt EL sinise kaardi taotlusele lisatud töökogemust kinnitavaid dokumente, mis on vajalikud kõrgema kutsekvalifikatsiooni tõendamiseks, hindab Politsei- ja Piirivalveamet.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul esitab välismaalane või tema tööandja kõrgemat kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide hindamiseks taotluse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamist reguleeriva seaduse alusel nimetatud pädevale asutusele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul esitab välismaalane või tema tööandja välismaalase kõrgharidust tõendavate dokumentide hindamiseks haridusseaduse § 28¹ lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse poolt määrusega kehtestatud välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimuste ja korra kohaselt kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate ja kõrgharidust tõendavate välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ning õppeperioodide hindamiseks pädevale asutusele.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhul hinnatakse välismaalase kvalifikatsiooni vastavust nõuetele enne, kui välismaalane esitab EL sinise kaardi taotluse.

§ 190⁴. EL sinise kaardi suhtes kohaldatavad sätted

EL sinise kaardi andmisel, pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel kohaldatakse töötamiseks antava elamisloa alast regulatsiooni, arvestades käesolevas alljaotises sätestatud erisusi.

§ 190⁵. Erisus välismaalasele esitatavatest nõuetest

EL sinise kaardi võib anda välismaalasele töötamiseks üksnes sellisel töökohal, millel töötamiseks on nõutav kõrgem kutsekvalifikatsioon.

§ 190⁶. Erisus elamisloa andmise tingimustest

EL sinise kaardi andmiseks peab tööandja sõlmima enne elamisloa taotluse esitamist välismaalasega vähemalt üheaastase kehtivusajaga töölepingu või tegema tööpakkumise, millega väljendab tahet olla sõlmitava lepinguga õiguslikult seotud ja kohustub välismaalase vähemalt üheks aastaks tööle võtma kõrgemat kvalifikatsiooni nõudvale sõlmitud lepingus või tehtud tööpakkumises kindlaks määratud töökohale.

§ 190⁷. Erisus makstavale töötasule esitatavast nõudest

(1) Tööandja on kohustatud maksma EL sinise kaardi kehtivusajal välismaalasele tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalga ja koefitsiendi 1,5 korrutisega.

(2) Tööandja on kohustatud maksma EL sinise kaardi kehtivusajal välismaalasele tasu, mille suurus on vähemalt võrdne Statistikaameti poolt viimati avaldatud Eesti aasta keskmise brutokuupalga ja koefitsiendi 1,24 korrutisega, järgmistel juhtudel:

- 1) töötamine tippjuhina või keskastmejuhina;
- 2) töötamine loodus- või tehnikateaduse tippspetsialistina;
- 3) töötamine tervishoiu tippspetsialistina;
- 4) töötamine pedagoogikaspetsialistina;
- 5) töötamine äri- või haldusspetsialistina;
- 6) töötamine info- või kommunikatsioonispetsialistina või
- 7) töötamine õigus-, kultuuri- või sotsiaalvaldkonna spetsialistina.

§ 190⁸. Teise tööandja juurde tööle asumine

(1) Kui välismaalane elab Eestis EL sinise kaardi alusel ja soovib EL sinise kaardi kehtivusaja kahe esimese aasta jooksul lõpetada töötamise selle tööandja juures, kelle juurde tööle asumiseks talle EL sinine kaart anti, ning asuda tööle teise tööandja juurde, vajab teine tööandja välismaalase tööle võtmiseks Eesti Töötukassa luba.

(2) Tööandja taotlusel võib Eesti Töötukassa anda tööandjale loa töökoha täitmiseks välismaalasega, kui tööandja, kelle juurde välismaalane soovib tööle asuda, ei ole käesoleva seaduse §-s 177 sätestatud tingimustel ja korras leidnud sobivat töötajat.

(3) Kui välismaalane on elanud Eestis EL sinise kaardi alusel vähemalt kaks aastat järjest ja tal on kehtiv EL sinine kaart, võib ta asuda tööle teise tööandja juurde, lõpetades töötamise senise tööandja juures. Sellisel juhul ei vaja uus tööandja, kes soovib välismaalase tööle võtta, Eesti Töötukassa luba töökoha täitmiseks välismaalasega.

§ 190⁹. Ajutine töötus

(1) Välismaalane võib EL sinise kaardi kehtivusajal olla töötu ühel korral kestusega kuni kolm kuud.

(2) Ajutise töötuse alguse päevaks loetakse välismaalase töösuhte lõppemise päevale järgnevat päeva.

§ 190¹⁰. Erisus EL sinise kaardi kehtetuks tunnistamise alustest

Välismaalasele antud EL sinist kaarti ei tunnistata kehtetuks välismaalase töötuks jäämise tõttu:

- 1) Eesti Töötukassa poolt teise tööandja juurde tööle asumiseks esitatava taotluse läbivaatamise ajal;
- 2) kolme kuu jooksul välismaalase töötuks jäämise päevast arvates, kui ta on jäänud EL sinise kaardi kehtivusajal töötuks esimest korda.

§ 190¹¹. Erisus töötamiseks antud tähtajalise elamisloa kehtivusajast

(1) Kui välismaalasele antakse EL sinine kaart, määratakse selle kehtivusaeg kolme kuu võrra pikem kui tööandja tagatud töötamise aeg, arvestades, et EL sinise kaardi kehtivusaeg ei tohi ületada kahte aastat ja kolme kuud.

(2) EL sinist kaarti võib pikendada kuni neljaks aastaks ja kolmeks kuuks korraga.

§ 190¹². Erisus töötamiseks antud tähtajalise elamisloa pikendamisest keeldumise ja kehtetuks tunnistamise alustest

EL sinise kaardi pikendamisest keeldutakse või EL sinine kaart tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) välismaalane on EL sinise kaardi kehtivusaja kahe esimese aasta jooksul asunud tööle teise tööandja juurde, kellel ei olnud Eesti Töötukassa luba töökoha täitmiseks välismaalasega;
- 2) välismaalane on olnud EL sinise kaardi kehtivusaja jooksul kauem kui kolm järjestikust kuud töötütu;
- 3) välismaalane on olnud EL sinise kaardi kehtivusaja jooksul rohkem kui ühe korra töötütu või
- 4) välismaalasele on määratud EL sinise kaardi kehtivusajal toimetulekutoetus.

§ 190¹³. Erisus EL sinist kaarti taotleva välismaalase õigusliku seisundi suhtes

Kui teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud EL sinist kaarti omav välismaalane taotleb Eestis EL sinist kaarti, on tema Eestis viibimine seaduslik kuni taotluse suhtes otsuse tegemiseni.

[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

4². alljaotis

Tähtajaline elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190¹⁴. Tähtajaline elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks

Tähtajaline elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks on elamisluba töötamiseks, mis antakse välismaalasele, kes viiakse töötamise või praktika eesmärgil ettevõtjasiseselt üle Eestisse väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki paiknevast äriühingust Euroopa Liidu liikmesriigis paikneva äriühinguga samasse kontserni kuuluvasse äriühingusse või äriühingu filiaali (edaspidi *vastuvõttev üksus*).

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190¹⁵. Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa taotlemine

(1) Välismaalane, kelle elukoht on väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki, esitab taotluse Eestisse ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisloa saamiseks juhul, kui Eestis kavandatud viibimisaeg on kõige pikem kogu Euroopa Liidus kavandatud ettevõtjasisesest üleviimise ajast.

(2) Kui Eestis kavandatud viibimisaeg on vähemalt võrdne teises Euroopa Liidu liikmesriigis kavandatud töötamisajaga, võib välismaalane esitada taotluse Eestile, kui Eesti on esimene liikmesriik, kus ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja töötamist alustab.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190¹⁶. Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa suhtes kohaldatavad sätted

(1) Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisel, pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel kohaldatakse töötamiseks antava elamisloa regulatsiooni, arvestades käesolevas alljaotises sätestatud erisusi.

(2) Vastuvõtvale üksusele laienevad käesolevast seadusest tulenevad tööandja õigused, kohustused ja vastutus.

(3) Välisriigis töösuhte kohta sõlmitud leping loetakse töölepinguks, kui see vastab töölepingu seaduses töölepingu kohta sätestatule.

(4) Ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja töösuhte kohta sõlmitud lepingule kohaldatava õiguse valikul kohaldatakse rahvusvahelise eraõiguse seadust.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190¹⁷. Välismaalasele esitatavad lisanõuded

Tähtajalise elamisloa ettevõtjasiseseks üleviimiseks võib anda välismaalasele, kes töötab ettevõtjasisese üleviimise raames äriühingus:

- 1) spetsialistina, kui tal on vastuvõtva üksuse tegevusvaldkondade, töövõtete või juhtimise alased eriteadmised ning vastav kvalifikatsioon;
- 2) juhtivtöötajana, kui ta allub vastuvõtva üksuse juhatuse või nõukogu kontrollile ning juhib Eestis asutatud äriühingut, osakonda või selle allüksust;
- 3) praktikandina, kui ta omab akadeemilist kraadi ning praktika eesmärk on äritegevuse korralduse või meetoditega seotud väljaõppe saamine.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190¹⁸. Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa andmise lisatingimused

Tähtajalise elamisloa ettevõtjasiseseks üleviimiseks võib anda, kui:

- 1) vastuvõttev üksus kuulub väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki asuva äriühinguga samasse kontserni või on äriühingu filiaal;
- 2) ettevõtjasiseselt üleviidud töötajal on väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki paikneva äriühinguga tööleping, mille alusel kohustub vastuvõttev üksus isiku tööle võtma vastavalt töölepingus kindlaks määratud tingimustele;
- 3) ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja on vahetult enne äriühingu üleviimist töötanud äriühinguga samasse kontserni kuulavas äriühingus või äriühingu filiaalis juhtivtöötajana või spetsialistina vähemalt 12 kuud järjest ning praktikandina vähemalt kuus kuud järjest.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190¹⁹. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajale kohalduvad töötingimused

(1) Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajale kohaldatakse järgmisi Eestis kehtestatud töötingimusi:

- 1) tööaeg;
- 2) puhkeaeg;
- 3) töötasu ja ületunnitöö hüvitamine;
- 4) põhipuhkuse kestus;
- 5) võrdne kohtlemine ja võrdsed võimalused.

(2) Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajale kohaldatakse töötervishoiu ja tööohutuse seadust ka siis, kui see on talle vähem soodne kui välisriigi seaduse sätted. Käesolevas lõikes nimetatud nõuete täitmise tagab käesoleva seaduse § 190¹⁴alusel töötamise korral vastuvõttev üksus.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190²⁰. Erisus töötamiseks antud tähtajalise elamisloa kehtivusajast

Tähtajaline elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks antakse kokku kõige kauemaks:

- 1) töötamiseks praktikandina kuni üheks aastaks;
- 2) töötamiseks juhtivtöötajana või spetsialistina kuni kolmeks aastaks.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190²¹. Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa pikendamine

Tähtajalist elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks võib pikendada praktikantide puhul kuni käesoleva seaduse § 190²⁰punktis 1 ning juhtivtöötajate ja spetsialistide puhul kuni käesoleva seaduse § 190²⁰punktis 2 nimetatud tähtaja saabumiseni.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190²². Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise täiendavad alused

(1) Tähtajalise elamisloa ettevõtjasiseseks üleviimiseks andmisest keeldutakse, kui vastuvõttev üksus on loodud peamiselt ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate Eestisse või Schengeni territooriumile sisenemise hõlbustamiseks.

(2) Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisest võib keelduda, kui:

- 1) vastuvõtva üksuse suhtes on algatatud pankrotimenetlus või likvideerimine või on välja kuulutatud ettevõtte pankrot ning tööandja tegelik majandustegevus puudub;
- 2) vastuvõtvat üksust on karistatud välismaalase ebaseadusliku töölevõtmise või töötamise võimaldamise eest.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190²³. Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise ning pikendamise keeldumise täiendavad alused

(1) Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa pikendamise keeldutakse või luba tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) vastuvõttev üksus on loodud peamiselt ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate Eestisse või Schengeni territooriumile sisenemise hõlbustamiseks;
- 2) saabunud on käesoleva seaduse §-s 190²⁰ nimetatud tähtaeg;
- 3) vastuvõtva üksuse suhtes on algatatud pankrotimenetlus või likvideerimine, välja on kuulutatud ettevõtte pankrot või tööandja tegelik majandustegevus puudub.

(2) Ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa pikendamisest võib keelduda või loa võib kehtetuks tunnistada, kui välismaalane ei vasta enam ettevõtjasiseseks üleviimiseks tähtajalise elamisloa andmise tingimustele.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 190²⁴. Teabevahetuse korraldamine

[Kehtetu -RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 190²⁵. Välismaalase tagasivõtmine ettevõtjasiseseks üleviimiseks antava tähtajalise elamisloa alusel

[Kehtetu -RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

5. alljaotis

Tähtajaline elamisluba ettevõtluseks

§ 191. Ettevõtluseks tähtajalise elamisloa andmise eesmärk

Ettevõtluseks tähtajalise elamisloa andmise eesmärk on soodustada selliste äriühingute ja välismaa äriühingute filiaalide (edaspidi käesolevas alljaotises *äriühing*) asutamist Eestisse ja füüsilisest isikust ettevõtjate elama asumist Eestisse ning nende tegutsemist Eestis, mis aitavad oluliselt kaasa Eesti majanduse arengule.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 192. Ettevõtluseks tähtajalise elamisloa andmise täiendavad tingimused

(1) Tähtajalise elamisloa ettevõtluseks võib anda, kui välismaalase Eestisse elama asumine aitab oluliselt kaasa ettevõtluseks antava elamisloa andmise eesmärgi saavutamisele ja on täidetud järgmised tingimused:

- 1) välismaalasel on osalus äriühingus või ta tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana;
- 2) äriühing või füüsilisest isikust ettevõtja on kantud Eestis äriregistrisse;
- 3) välismaalasel on piisavad rahalised vahendid ettevõtluseks Eestis.

(2) Välismaalasel, kellel on osalus äriühingus, peab olema vähemalt 65 000 eurot kapitali, mis on investeeritud äritegevusse Eestis.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud investeeringu suuruse nõuet ei kohaldata järgmistel juhtudel:

1) äriühing on olnud Eestis registreeritud vähem kui 12 kuud ja alustab tegevust riigi või erainvesteeringu toel, olles saanud investeeringu või laenu riigilt või Finantsinspektsiooni tegevuslooga erafondivalitsejalt või toetuse mõnest riiklikust toetusmeetmest;

2) iduettevõttele.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Välismaalasel, kes taotleb tähtajalist elamisluba ettevõtluseks füüsilisest isikust ettevõtjana, peab olema vähemalt 16 000 eurot Eestisse investeeritud kapitali.

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud investeeringu suuruse nõuet ei kohaldata iduettevõttele.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(4) Ettevõtluseks tähtajalise elamisloa andmise ja pikendamise tingimusena loetakse investeeritud kapitali hulka ettevõtte omakapital, allutatud laen ja arvele võetud põhivara suurus.

(5) Välismaalane peab esitama äriplaani kirjelduse, mille põhjal on võimalik hinnata, et talle elamisloa andmine vastab ettevõtluseks antava elamisloa andmise eesmärgile, ning tõendama lisaks teistele menetluses tähtsust omavatele asjaoludele, et tema suhtes ei esine asjaolusid, mis välistaksid tema nimetamist juhtorgani liikmeks, prokuristikks või olulise osaluse omandamist või keelaks olla tegelik kasusaaja.

(6) Välismaalane peab esitama äriplaani kirjelduse eesti või inglise keeles.

(6¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud äriplaani kirjelduse esitamise nõuet ei kohaldata iduettevõttele.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(7) Ettevõtluseks antava tähtjalise elamisloa kehtivusajal võib ühe aasta möödumisel elamisloa andmise päevast arvates täita käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud elamisloa omamise tingimuse asemel ühe järgmise tingimuse:

1) äriühingu müügitulu on vähemalt 200 000 eurot aastas või
2) äriühingus töötavate isikute eest igakuiselt Eestis makstud sotsiaalmaks on vähemalt võrdne viiekordse Eesti aasta keskmise brutopalga suuruse tasu korral Eestis igakuiselt makstava sotsiaalmaksuga.

(8) Maksu- ja Tolliamet esitab Politsei- ja Piirivalveameti päringu peale andmed tasu kohta, millelt äriühing on sotsiaalmaksu maksnud.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 193. Ettevõtluseks antavas tähtjalises elamisloas kindlaks määratavad tingimused

Ettevõtluseks antavas tähtjalises elamisloas määratakse kindlaks ettevõtja tegevusalad ja vajaduse korral tegevuspiirkond.

§ 194. Ettevõtluseks antud tähtjalise elamisloa pikendamise täiendav tingimus

(1) Ettevõtluseks antud tähtjalist elamisloa võib pikendada, kui välismaalase senine tegevus on olnud vastavuses elamisloa andmise ja pikendamise tingimustega ning ettevõtluseks antava tähtjalise elamisloa eesmärgiga.

(2) Käesoleva seaduse § 192 lõikes 2 sätestatud tingimuse asemel võib välismaalane ettevõtluseks antud elamisloa pikendamise tingimuseks täita ühe järgmise tingimuse:

1) äriühingu müügitulu on vähemalt 200 000 eurot aastas või
2) äriühingus töötavate isikute eest igakuiselt Eestis makstud sotsiaalmaks on vähemalt võrdne viiekordse Eesti aasta keskmise brutopalga suuruse tasu korral Eestis igakuiselt makstava sotsiaalmaksuga.

(3) Kui äriühingu tegevusega seoses on saanud ettevõtluseks tähtjalise elamisloa mitu välismaalast, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuet iga ettevõtluseks tähtjalise elamisloa saanud välismaalase kohta eraldi.

(4) Maksu- ja Tolliamet esitab Politsei- ja Piirivalveameti päringu peale andmed tasu kohta, millelt äriühing on sotsiaalmaksu maksnud.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 195. Ettevõtluseks tähtjalise elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise ja elamisloa kehtetuks tunnistamise täiendavad alused

Ettevõtluseks tähtjalise elamisloa andmisest või pikendamisest võib keelduda või elamisloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) välismaalane ei tõenda enda või äriühingu senise ja kavandatava äritegevuse, äripartnerite või rahaliste allikate usaldusväärsust;
- 2) välismaalase selgitused enda või äriühingu senise ja kavandatava äritegevuse kohta ei ole veenvad või on vastuolulised;
- 3) välismaalane ei tõenda, et tema elamisloa alusel Eestis viibimine aitaks oluliselt kaasa ettevõtluseks antava tähtjalise elamisloa eesmärgi saavutamisele;
- 4) välismaalane ei tõenda, kuidas aitab tema või äriühingu tegevus kaasa ettevõtluseks antava tähtjalise elamisloa eesmärgi saavutamisele;
- 5) välismaalase või äriühingu senine tegevus ei ole kooskõlas äriplaani kirjelduses kavandatuga;
- 6) välismaalase või äriühingu senine tegevus ei ole kooskõlas ettevõtluseks antava tähtjalise elamisloa eesmärgiga;
- 7) välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise või töötamisega seonduvat kohustust.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 196. Asjaolude muutumisest teavitamise nõue

Välismaalane, kellele on antud tähtjaline elamisloa ettevõtluseks, on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit elamisloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumisest, raskustest võetud kohustuste täitmisel või võetud kohustuste täitmise võimatusest.

§ 197. Tähtjalise elamisloa ettevõtluseks saanud välismaalase Eestis töötamise erisused

[Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 197¹. Ettevõtluseks antud tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

(1) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(2) Erandina käesoleva seaduse §-des 119 ja 132 sätestatud tähtajast võib käesoleva seaduse §-s 195 sätestatud juhul tähtajalise elamisloa ettevõtluseks anda lühemaks ajaks kui kuni viis aastat ja seda pikendada lühemaks ajaks kui kuni kümneks aastaks.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

5¹. alljaotis

Suurinvestorile ettevõtluseks antav tähtajaline elamisluba

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 197². Suurinvestorile ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärk

Suurinvestorile ettevõtluseks antav tähtajaline elamisluba on elamisluba ettevõtluseks, mille andmise eesmärk on soodustada investeringute tegemist sellisesse äritegevusse Eestis, mis on avalikes huvides ja aitab oluliselt kaasa Eesti majanduse arengule.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 197³. Suurinvestorile ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa andmise nõuded

(1) Suurinvestor käesoleva alljaotise tähenduses on välismaalane, kes on teinud vähemalt 1 000 000 euro suuruse otseinvesteeringu Eesti äriregistrisse kantud äriühingusse, mis investeerib peamiselt Eesti majandusse, või investeeringu investeerimisfondi, mille investeerimispoliitika kohaselt investeeritakse fondi vahendeid peamiselt Eesti äriregistrisse kantud äriühingutesse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud investeering peab olema elamisloa kehtivusaja jooksul püsiv. Investeering on püsiv juhul, kui elamisloa kehtivusaja jooksul investeering ei vähene, välja arvatud investeeringu turuhinna kõikumisest tulenevatel põhjustel, või seda ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud äriühingust või investeerimisfondist välja võetud.

(3) Äriühingut või investeerimisfondi, kuhu tehti elamisloa andmise tingimusena algne investeering, võib elamisloa kehtivusaja jooksul muuta tingimusel, et äriühing või investeerimisfond, kuhu investeeritakse, vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 197⁴. Erisus elamisloa andmise ja pikendamise tingimustest

Suurinvestorile ettevõtluseks tähtajalise elamisloa andmise ja pikendamise tingimusena ei pea olema täidetud käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud tegeliku elukoha ning §-s 121 ja § 129 lõikes 3 nimetatud elukoha rahvastikuregistris registreerimise nõue.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 197⁵. Suurinvestorile ettevõtluseks tähtajalise elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise ja elamisloa kehtetuks tunnistamise täiendavad alused

Suurinvestorile ettevõtluseks tähtajalise elamisloa andmisest või pikendamisest võib keelduda või elamisloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) välismaalane ei ole teinud käesoleva seaduse § 197³ lõikes 1 nimetatud investeeringut või investeering ei ole tähtajalise elamisloa kehtivusaja jooksul püsiv;
- 2) välismaalase või käesoleva seaduse § 197³ lõikes 1 nimetatud äriühingu või investeerimisfondi tegevus ei aita kaasa investorile ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärgile;
- 3) investeering ei ole avalikes huvides;
- 4) välismaalane ei tõenda investeeringu rahalise allika või oma äripartneri usaldusväärset või
- 5) välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise või töötamisega seonduvat kohustust.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 197⁶. Asjaolude muutumisest teavitamise nõue

Suurinvestor on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit elamisloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumisest, sealhulgas käesoleva seaduse § 197³ lõikes 3 sätestatud korras äriühingu või investeerimisfondi muutumisest.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 197⁷. Erisus tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise alustest

Kui välismaalasel on suurinvestorile ettevõtluseks antav tähtajaline elamisluba, ei kohaldata elamisloa kehtetuks tunnistamise alusena asjaolu, et välismaalasel puudub registreeritud elukoht Eestis või tegelik eluruum Eestis.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 197⁸. Suurinvestorile ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa suhtes kohaldatavad sätted

Suurinvestorile ettevõtluseks antava tähtajalise elamisloa andmisel, pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel ei kohaldata käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jao 4. jaotise 5. alljaotises sätestatud regulatsiooni.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

6. alljaotis

Tähtajaline elamisluba piisava legaalse sissetuleku olemasolu korral

§ 198. Tähtajaline elamisluba piisava legaalse sissetuleku olemasolu korral

Tähtajalise elamisloa piisava legaalse sissetuleku olemasolu korral võib anda välismaalasele, kelle legalne sissetulek tagab tema toimetuleku Eestis, kui elamisloa andmine ei kahjusta avalikke huve.

§ 199. Piisava legaalse sissetuleku olemasolu korral antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

Piisava legaalse sissetuleku olemasolu korral antava tähtajalise elamisloa võib anda kuni kaheks aastaks korraga ja seda võib pikendada kümne aasta võrra korraga.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 200. Eestis töötamise piirang

Välismaalasel, kellel on tähtajaline elamisluba piisava legaalse sissetuleku alusel, on keelatud Eestis töötada.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

6¹. alljaotis

Tähtajaline elamisluba kaaluka riikliku huvi korral

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 200¹. Kaaluka riikliku huvi korral tähtajalise elamisloa andmise eesmärk

Kaaluka riikliku huvi korral tähtajalise elamisloa andmise eesmärk on luua võimalus asuda elama Eestisse välismaalasele, kellel puudub käesoleva seaduse § 118 punktides 1–5 ja 7 sätestatud elamisloa taotlemise alus, kuid kelle elama asumine Eestisse on riiklikes huvides.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 200². Kaaluka riikliku huvi korral tähtajalise elamisloa andmise ja pikendamise täiendavad tingimused

Kaaluka riikliku huvi korral võib tähtajalise elamisloa anda või seda pikendada, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) välismaalasele Eestis tähtajalise elamisloa andmist või pikendamist toetab Vabariigi Valitsus või valitsusasutus, kelle hinnangul on välismaalase Eestis elamisloa alusel elamine riiklikes huvides;
- 2) välismaalasele elamisloa andmine vastab elamisloa andmise eesmärgile kaaluka riikliku huvi korral.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 200³. Kaaluka riikliku huvi korral antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 200⁴. Eestis töötamise piirang

Välismaalasel, kellele on antud tähtjaline elamisluba kaaluka riikliku huvi korral, on keelatud Eestis töötada ja talle ei anta Eestis töötamiseks tööloa.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

7. alljaotis

Tähtjaline elamisluba välislepingu alusel

§ 201. Tähtjaline elamisluba välislepingu alusel

Tähtjalise elamisloa välislepingu alusel võib anda välismaalasele, kelle elamisloa taotlus põhineb Eesti või Euroopa Liidu sõlmitud välislepingus sätestatud.

§ 202. Välislepingu alusel antava tähtjalise elamisloa põhjendatus

Elamisloa taotlemisel peab välismaalane viitama välislepingu sättele, millel tema elamisloa taotlus põhineb, ja esitama põhjenduse.

8. alljaotis

Tähtjaline elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 203. Kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtjalise elamisloa juhud

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

(1) Välismaalasele võib tähtjalise elamisloa anda kriminaalmenetluses osalemiseks kuriteo tõendamiseseme asjaolude selgitamisele kaasaaitamise eesmärgil, kui:

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

1) ta on kannatanu või tunnistaja kriminaalmenetluses, mille esemeks on karistusseadustiku §-des 133–133³, 138–140, §-s 145¹, 175 või § 260¹ lõike 1 punktis 3 või 5 sätestatud kuritegu;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

2) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

3) [kehtetu -RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

4) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

5) ta on saanud tähtjalise elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde ja abielu on lõppenud enne kolme aasta möödumist elamisloa saamisest arvates ning ta on kannatanu kriminaalmenetluses, mille esemeks on karistusseadustiku § 121 lõike 2 punktis 2 või §-s 141 sätestatud kuritegu.

[RT I, 26.06.2017, 69- jõust. 06.07.2017]

(2) Kriminaalmenetluses osalemiseks tähtjalise elamisloa andmiseks peab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kannatanu või tunnistaja olema eelnevalt kaasa aidanud kuriteo tõendamiseseme asjaolude selgitamisele või andnud nõusoleku seda teha ja katkestanud kõik suhted isikutega, keda kahtlustatakse või süüdistatakse vastava kuriteo toimepanemises.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 204. Välismaalase teavitamine

Käesoleva seaduse § 203 lõikes 1 sätestatud aluste esinemisel teavitab prokuratuur või prokuratuuri korraldusel uurimisasutus välismaalast järelemõtlemisajal pakutavatest teenustest, kriminaalmenetluses osalemiseks tähtjalise elamisloa andmise ja rahvusvahelise kaitse saamise võimalusest ning tingimustest.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.01.2015]

§ 205. Järelemõtlemisaeg

Prokuratuuri otsusega antakse välismaalasele järelemõtlemisaega 30–60 kalendripäeva hetkest, kui teda teavitatakse käesoleva seaduse §-s 204 sätestatud asjaoludest, et võimaldada välismaalasel jõuda otsusele, kas ta soovib uurimisasutuse või prokuratuuriga koostööd teha.

[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

§ 206. Järelemõtlemisaja kehtetuks tunnistamine

(1) Prokuratuur võib otsuse välismaalasele antud järelemõtlemisaja kohta ennetähtaegselt kehtetuks tunnistada, kui välismaalane on vabatahtlikult ja omal initsiatiivil loonud uuesti kontaktid isikuga, keda kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteo toimepanemises, või välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule.

(2) Järelemõtlemisaja otsuse kehtetuks tunnistamist ei põhjendata.

(3) Järelemõtlemisaja otsuse kehtetuks tunnistamisel viiakse välismaalase lahkumiskohustus viivitamata täide väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

§ 207. Kriminaalmenetluses osalemiseks tähtajalise elamisloa andmise tingimused

(1) Tähtajaline elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks antakse juhul, kui välismaalase puhul on täidetud käesolevas jaotises sätestatud tähtajalise elamisloa andmise tingimused ja välismaalane ei kujuta endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule.

(2) Alaealisele või piiratud teovõimega isikule võib anda elamisloa kriminaalmenetluses osalemiseks, kui elamisloa andmine on kooskõlas tema õiguste ja huvidega.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 208. Kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

(1) Tähtajaline elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks antakse prokuratuuri taotlusel kuueks kuni kaheteistkümneks kuuks.

(2) Tähtajalist elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks pikendatakse prokuratuuri taotluses nimetatud tähtajaks, kuid mitte kauemaks kui kaheteistkümneks kuuks korraga.

(3) Kui välismaalane tõendab, et tal on õigus nõuda tööandjalt Eestis töötamise eest saamata jäänud tasu, võib Politsei- ja Piirivalveamet pikendada tähtajalist elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks kuni tasu väljamaksmiseni juhul, kui välismaalase Eestis viibimine aitab kaasa tasu väljamaksmise kohustuse täitmisele.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 209. Kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtajalise elamisloa pikendamise tingimused

(1) Tähtajalist elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks pikendatakse, kui nimetatud elamisloa andmise aluseks olnud asjaolud on säilinud.

(2) Kriminaalmenetluses osalemiseks tähtajalise elamisloa pikendamiseks on nõutav prokuratuuri taotlus ja välismaalase kirjalik nõusolek.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 210. Kriminaalmenetluses osalemiseks antud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamine

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

(1) Tähtajalise elamisloa kriminaalmenetluses osalemiseks võib kehtetuks tunnistada:

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

- 1) kriminaalmenetluse lõpetamisel;
- 2) kui välismaalane on loobunud kuriteo tõendamiseseme asjaolude selgitamisele kaasaaitamisest või on vabatahtlikult taastanud suhted isikuga, kes on kuriteos kahtlustatav või süüdistatav, või
- 3) kui välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud juhul tunnistatakse tähtajaline elamisluba kriminaalmenetluses osalemiseks kehtetuks prokuratuuri ettepanekul.

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

9. alljaotis

Tähtajaline elamisluba püsivalt Eestisse elama asumiseks

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 210¹. Püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärk

(1) Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärk on võimaldada Eestisse elama jääda välismaalasel, kes on Eestisse elama asunud tähtajalise elamisloa alusel ja kelle Eestisse elama jäämine on kooskõlas avalike huvidega.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks võib anda ka välismaalasele, kellel on olnud Eesti tähtajaline või alaline elamisõigus, Eesti pikaajalise elaniku elamisloa või kes on olnud Eesti kodanik.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks võib anda ka välismaalasele, kellel on doktorikraad, kohaldamata käesoleva seaduse § 210² lõikes 1 sätestatud lisatingimusi, tingimusel et välismaalase kõrgharidust tõendava dokumendi vastavust doktorikraadile on hinnanud Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28¹ lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimuste ja korra kohaselt kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate ja kõrgharidust tõendavate välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ning õppeperioodide hindamiseks pädev asutus.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 210². Püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise lisatingimused

(1) Püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa lisatingimused on:
1) välismaalane on Eestis elanud viie järjestikuse aasta jooksul vähemalt kolm aastat;
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) välismaalane on Eestis hästi kohanenud ja
3) välismaalase senine tegevus on olnud kooskõlas talle antud elamisloa andmise eesmärgi ja tingimustega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud tingimusi ei kohaldata välismaalase suhtes, kes on omandanud kõrghariduse Eestis bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes või magistri- või doktoriõppes.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud tingimusi ei kohaldata välismaalase suhtes, kellel on olnud Eesti tähtajaline elamisloa või elamisõigus, kuid kes on elamisloa või elamisõiguse kehtivusaaja jooksul viidud mõnda teise riiki tahtvastase abielu eesmärgil ning kes on selle tagajärjel kaotanud Eesti elamisloa või elamisõiguse.
[RT I, 26.06.2017, 69- jõust. 06.07.2017]

§ 210³. Erand püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa andmise eesmärgist ja tingimustest

(1) Erandina käesoleva seaduse §-s 210¹ sätestatud eesmärgist võib erakorralistel asjaoludel välismaalasele anda tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks, kui välismaalane viibib Eestis ning välismaalase Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestis töötamise või Eestist lahkumise menetluste käigus on ilmnenu, et välismaalase Eestist lahkumise kohustamine oleks talle ilmselgelt liiga koormav, välismaalasel puudub võimalus saada Eestis elamisloa muul alusel ning ta ei kujuta ohtu avaliku korrale ja riigi julgeolekule.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtajalise elamisloa erandina andmise otsus peab olema põhjendatud ja selles tuleb märkida kaalutlused, millest otsuse tegemisel lähtuti.
[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

§ 210⁴. Erandina püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg

Käesoleva seaduse § 210³ alusel püsivalt Eestisse elama asumiseks antava tähtajalise elamisloa võib anda kuni üheks aastaks korraga ja seda võib pikendada kuni kolme aasta võrra korraga.
[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

5. jaotis

Tähtajalise elamisloa menetlus

1. alljaotis

Pädevus

§ 211. Tähtajalise elamisloa andmise ja pikendamise pädevus

(1) Tähtajalise elamisloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet, kui käesolev seadus või välisleping ei sätesta teisiti.

[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

(2) Käesoleva seaduse §-s 210³ nimetatud tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks erandina andmise otsustab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor.

[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

§ 212. Tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise pädevus

Tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistamise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet, kui välisleping ei sätesta teisiti.

2. alljaotis Taotlemine

§ 213. Tähtajalise elamisloa taotlemine

(1) Tähtajalise elamisloa taotlemiseks esitab välismaalane tähtajalise elamisloa taotluse isiklikult.

(1¹) Välismaalane ei pea tähtajalise elamisloa taotlemiseks isiklikult Eesti välisesindusse või Politsei- ja Piirivalveametisse ilmuma, kui teda on elamisloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Vähemalt 15-aastane alaliselt välisriigis elav alaealine laps võib tähtajalise elamisloa taotluse esitada iseseisvalt üksnes seadusliku esindaja notariaalselt kinnitatud nõusolekul.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(3) Alaealisele lapsele elamisloa taotlemisel tuleb esitada Eestisse elama mitteasuva vanema notariaalselt või Eesti välisesinduses ametlikult kinnitatud nõusolek. Vanema nõusolekut eeldatakse, kui ta esitab elamisloa taotluse alaealise lapse eest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõiget 3 ei kohaldata, kui alaealine laps saab tähtajalise elamisloa elama asumiseks vanema juurde käesoleva seaduse § 150¹ alusel.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 214. Tähtajalise elamisloa taotlemise erisused

(1) Kinnipidamisasutuses viibiva kinnipeetava, vahistatu või arestialuse tähtajalise elamisloa taotluse edastab välismaalase poolt selleks volitatud kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja. Kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja esitab nimetatud toimingute sooritamisel lisaks kinnipeetava volikirjale oma ametitõendi.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Kinnipidamisasutuses viibiv kinnipeetav, vahistatu või arestialune võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse esitada posti teel kinnipidamisasutuse kaudu kinnipidamisasutuse kaaskirjaga, kui tema isikusamasust on kontrollinud kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

§ 215. Tähtajalise elamisloa taotluse esitamine Eesti välisesindusele

Välismaalane esitab tähtajalise elamisloa taotluse Eesti välisesindusele, kes edastab selle pärast taotleja isiku tuvastamist või isikusamasuse kontrollimist ja biomeetriliste andmete võtmist, kui see on nõutav, menetlemiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 216. Tähtajalise elamisloa taotluse esitamine Politsei- ja Piirivalveametile

(1) Politsei- ja Piirivalveametist võib tähtajalist elamisloa taotleda:

- 1) välismaalane, kellel on Eestis viibimiseks seaduslik alus;
- 2) ebaseaduslikult riigis viibiv välismaalane, kellel puudub mõjuval põhjusel võimalus esitada tähtajalise elamisloa taotlus Eesti välisesindusele, välja arvatud juhul, kui tema lahkumiskohustus kuulub sundtäitmisele.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(1¹) Hiljemalt ühe kuu möödumisel Eestisse sisenemise päevast arvates peab taotlema EL sinist kaarti, elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde või elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde:

- 1) teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud EL sinist kaarti omav välismaalane, kes taotleb Eestis EL sinist kaarti;

2) teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud EL sinist kaarti omava välismaalase abikaasa, kellel kui EL sinist kaarti omava välismaalase perekonnaliikmel on teise Euroopa Liidu liikmesriigi väljastatud elamisluba, kui ta taotleb Eestis elamisluba elama asumiseks abikaasa juurde;
3) teise Euroopa Liidu liikmesriigi antud EL sinist kaarti omava välismaalase lähedane sugulane, kellel kui EL sinist kaarti omava välismaalase perekonnaliikmel on teise Euroopa Liidu liikmesriigi väljastatud elamisluba, kui ta taotleb Eestis elamisluba elama asumiseks lähedase sugulase juurde.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) [Kehtetu -RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

§ 217. Kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtajalise elamisloa taotlemine

(1) Kriminaalmenetluses osalemiseks algatatakse tähtajalise elamisloa andmise menetlus prokuratuuri kirjalikul taotlusel, millele on lisatud välismaalase kirjalik nõusolek. Välismaalane ei pea nimetatud elamisloa taotlust isiklikult esitama.

(2) Välismaalane kaasatakse kriminaalmenetluses osalemiseks tähtajalise elamisloa andmise menetlusse kolmanda isikuna haldusmenetluse seaduse § 11 lõike 1 punkti 3 tähenduses.

(3) Kriminaalmenetluses osalemiseks tähtajalise elamisloa andmise juhtude asjaolude selgitamiseks on prokuratuuril või prokuratuuri korraldusel uurimisasutusel õigus küsitleda välismaalast, teha järelepärimisi andmekogusid haldavatesse asutustesse ja kasutada psühholoogi, üld- ja erialaarstide ning tõlgi abi.
[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 217¹. Tähtajalise elamisloa pikendamise taotlemine

(1) Tähtajalise elamisloa pikendamiseks esitab välismaalane tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse isiklikult Politsei- ja Piirivalveametile.

(2) Välismaalane ei pea tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse esitamiseks isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse ilmuma käesoleva seaduse §-s 277 sätestatud juhtudel ja juhul, kui taotleja viimases elamisloa, tööloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(4) Kinnipidamisasutuses viibiva kinnipeetava, vahistatu või arestialuse tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse edastab välismaalase poolt selleks volitatud kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja. Kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja esitab nimetatud toimingute sooritamisel lisaks kinnipeetava volikirjale oma ametitõendi.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(5) Kinnipidamisasutuses viibiv kinnipeetav, vahistatu või arestialune võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse esitada posti teel kinnipidamisasutuse kaudu kinnipidamisasutuse kaaskirjaga, mis kinnitab, et kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja on kontrollinud taotleja isikusamasust.
[RT I, 19.03.2015, 2- jõust. 29.03.2015]

3. allaotis Menetlus

§ 218. Mitme tähtajalise elamisloa taotluse üheaegne läbivaatamine

Kui välismaalase suhtes on üheaegselt menetluses mitu elamisloa taotlust, tehakse otsus välismaalase valikul ainult ühe elamisloa taotluse suhtes. Kui välismaalane ei teavita otsuse tegemiseks pädevat haldusorganit, millise elamisloa taotluse suhtes ta soovib otsuse tegemist, tehakse otsus kõige hiljem esitatud elamisloa taotluse suhtes ja ülejäänud elamisloa taotlused jäetakse läbi vaatamata.

§ 219. Tähtajalise elamisloa taotluse läbi vaatamata jätmine

Tähtajalise elamisloa taotlus loetakse ilmselgelt põhjendamatuks ja see jäetakse läbi vaatamata, kui:
1) välismaalasele on keeldutud käesoleva seaduse alusel elamisluba andmast ja välismaalane ei ole esitanud uusi olulisi tõendeid asjaolude kohta, mis ei olnud välismaalasele eelmise taotluse menetlemise ajal teada;
2) välismaalane on esitanud tähtajalise elamisloa taotluse selleks, et vältida tagasi- või väljasaatmise või väljaandmise täideviimist ning tal on olnud eelnevalt võimalus esitada tähtajalise elamisloa taotlus;

- 3) välismaalane ei ole esitanud usutavaid tõendeid tähtjalise elamisloa taotlemise põhjuse kohta;
- 4) välismaalase või seletuste andmiseks kohustatud isiku seletused ei ole järjekindlad, on vastuolulised, ebatõenäolised või ei sisalda olustikulisi või isiklikke asjaolusid;
- 5) ilmneb haldusmenetluse seaduses sätestatud taotluse läbivaatamata jätmise alus või
- 6) välismaalase puhul ei ole nõutav tähtjalise elamisloa olemasolu Eestis.

§ 220. Tähtjalise elamisloa pikendamise taotluse läbi vaatamata jätmine

(1) Tähtjalise elamisloa pikendamise taotlus loetakse ilmselgelt põhjendamatuks ja see jäetakse läbi vaatamata, kui ilmneb käesoleva seaduse §-s 219 sätestatud alus.

(2) Kui välismaalase Eesti elukoha andmed ei ole kantud rahvastikuregistrisse, antakse välismaalasele tähtaeg elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks. Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmata jätmisel jäetakse tähtjalise elamisloa pikendamise taotlus läbi vaatamata.

§ 221. Tähtaja ennistamise keeld

(1) Tähtjalise elamisloa pikendamise taotlemiseks ettenähtud tähtaega ei ennistata, kui tähtjalise elamisloa kehtivusaeg on lõppenud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui välismaalane on esitanud tähtjalise elamisloa pikendamise taotluse käesoleva seaduse § 43 lõigetes 4 ja 5 sätestatud tähtaja jooksul.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 222. Kaebuse esitamine

(1) Tähtjalise elamisloa andmise, andmisest keeldumise, pikendamise, pikendamisest keeldumise, kehtetuks tunnistamise või taotluse läbi vaatamata jätmise otsuse peale võib kümne päeva jooksul otsuse teatavaks tegemise päevast arvates esitada kaebuse halduskohtule või vaide. Vaideotsuse võib vaidlustada sama tähtaja jooksul halduskohtus.

(2) Kui tähtjalise elamisloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise otsustamine on Vabariigi Valitsuse pädevuses, ei saa vaiet esitada.

(3) Kriminaalmenetluses osalemiseks tähtjalise elamisloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise otsuse peale võib välismaalane esitada kaebuse või vaide käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud korras.
[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 222¹. Kaebeõiguse piiramine

(1) Käesoleva seaduse § 210³lõikes 1 nimetatud tähtjalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks erandina andmise otsuse või selle tegemata jätmise peale võib esitada vaide.

(2) Käesoleva seaduse § 210³lõikes 1 nimetatud tähtjalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks erandina andmise otsuse või selle tegemata jätmise peale ega vaideotsuse peale ei saa esitada kaebust halduskohtule.
[RT I, 06.04.2016, 1- jõust. 01.05.2016]

6. jaotis Tähtjalise elamisloa asjade korraldamine

§ 223. Isikukood

Välismaalasele, kellele on antud elamisluba, antakse isikukood rahvastikuregistri seaduses sätestatud korras.

§ 223¹. Välismaalaste kohanemisprogramm

(1) Kohanemisprogrammi välismaalastele, kellele on elamisluba antud või kelle elamisluba on pikendatud, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Valdkonna eest vastutav minister võib kohanemisprogrammis sätestatud ülesande täitmiseks sõlmida sõltuvalt ülesande olemusest tsiviilõigusliku või halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras.
[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

§ 224. Tähtjalise elamisloa menetluse korraldamine

(1) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

- 1) tähtajalise elamisloa taotlemise, andmise, pikendamise ja kehtetuks tunnistamise korra, tähtajad, taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate tõendite loetelu;
 - 2) käesolevas seaduses sätestatud legaalse sissetuleku ja töötasu määrad;
 - 3) vanuse alampiiri, millest nooremat isikut ei daktüloskopeerita;
 - 4) muud isikud või isikute kategooriad, keda ei daktüloskopeerita;
 - 5) tähtajalist elamisluba või selle pikendamist taotleva välismaalase daktüloskopeerimise korraja
 - 6) tähtajalise elamisloa vormi;
 - 7) ettevõtluseks tähtajalise elamisloa taotlemisel esitatava äriplaani kirjelduse andmete loetelu;
 - 8) võõrustamislepingus sisalduvate andmete loetelu.
- [RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

(1¹) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega käesoleva seaduse § 181 lõikes 7 ja § 192 lõikes 2¹ nimetatud erafondivalitsejale esitatavad nõuded või erafondivalitsejate loetelu.
[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(1²) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega käesoleva seaduse § 140 lõikes 3 nimetatud Eesti riigi rahastatavate ja rahvusvaheliselt tunnustatud stipendiumide, riikidevaheliste lepingute, õppeasutuste väliskoostöölepingute ning rahvusvaheliste koostööprogrammide loetelu ja neile esitatavad nõuded.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(1³) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega tähtajalise elamisloa ja tähtajalise elamisloa pikendamise taotlemisel iduettevõtte määratlusele vastavuse hindamise tingimused ja korra ning selleks esitatavate andmete ja tõendite loetelu ning nende esitamise nõuded.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Tähtajalise elamisloa taotluste, tähtajalise elamisloa pikendamise taotluste, tähtajalise elamisloa andmete välisriigi reisidokumenti kandmise taotluste ja Eestist eemalviibimise registreerimise taotluste menetluste käigus antud haldusaktide ja toimingute, samuti elamisloa ja tööloa kehtetuks tunnistamise menetluste käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute andmeid töödeldakse elamislubade ja töölubade registris.

§ 225. Kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtajalise elamisloa andmise korraldamine

[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega tähtajalise elamisloa andmise menetluse algatamiseks esitatavas prokuratuuri taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate tõendite loetelu.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 226. Välismaalase viibimiskoht ja välismaalasele osutatavad teenused

(1) Välismaalane paigutatakse välismaalase nõusolekul käesoleva seaduse §-s 205 sätestatud järelemõtlemisajaks, kriminaalmenetluses osalemiseks tähtajalise elamisloa taotluse läbivaatamise ajaks ja nimetatud elamisloa andmisel elamisloa kehtivuse ajaks Sotsiaalkindlustusameti määratud kohta.
[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.01.2015]

(2) Sotsiaalkindlustusamet osutab välismaalasele tema nõusolekul ohvriabi seaduse §-des 3 ja 3¹ nimetatud teenuseid.

(3) Välismaalasele teenuste osutamisel arvestatakse alaealiste, saatjata alaealiste, puuetega inimeste, eakate, rasedate, alaealiste lastega üksikvanemate ning piinamise, vägistamise või muu raske psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivaldiga ohvriks langenud isikute erivajadusi.

(4) Saatjata alaealise välismaalase viibimiskoha määramisel ning teenuste osutamisel arvestatakse eelkõige alaealise õiguste ja huvidega. Võimaluse korral ei lahutata üksteisest saatjata alaealisi õdesid ja vendi.
[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

§ 227. Saatjata alaealise ja piiratud teovõimega täisealise välismaalase esindamine

Saatjata alaealise ja piiratud teovõimega täisealise välismaalase esindamisele käesolevas seaduses sätestatud menetlustes kohaldatakse välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses vastavalt saatjata alaealise või piiratud teovõimega täisealise rahvusvahelise kaitse taotleja või saaja esindamise kohta sätestatud.
[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

§ 228. Elamislubade ja töölubade register

(1) Elamislubade ja töölubade registri asutab Vabariigi Valitsus ja registri põhimääruse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Elamislubade ja töölubade registri pidamise eesmärk on tagada avalik kord ja riigi julgeolek välismaalaste Eestis elamise ja töötamise seaduslike aluste ja tingimuste andmete töötlemise kaudu.

(3) Andmekogu pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses ja määruses sätestatud ülesannete täitmise käigus elamislubade ja töölubade ning tähtajalise elamisloa taotluste, tähtajalise elamisloa pikendamise taotluste, pikaajalise elaniku elamisloa taotluste, pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluste, tööloa taotluste, tööloa pikendamise taotluste, elamisloa andmete välisriigi reisidokumenti kandmise taotluste, Eestist eemalviibimise registreerimise taotluste, elamisloa ja tööloa kehtetuks tunnistamise menetluste, samuti Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikme tähtajalise elamisõiguse ja selle pikendamise ning Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme alalise elamisõiguse registreerimise ning elamisõigusega seotud menetluste käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute andmeid ning kohanemisprogrammiga seotud toimingute andmeid.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.08.2015]

(4) Eraõiguslikes ja avalik-õiguslikes suhetes võib andmekogu andmed käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud menetlustes antud haldusaktide ja sooritatud toimingute kohta võtta aluseks andmetena välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise seadusliku aluse olemasolu ja Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise tingimuste kohta.

(4¹) Andmekogu vastutav töötleja on Politsei- ja Piirivalveamet ning volitatud töötleja määratakse andmekogu põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4²) Andmekogusse kantavate andmete koosseis ja nende säilitamise tähtaeg määratakse andmekogu põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5) Andmekogus töödeldavad andmed ei ole avalikud, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(6) Politsei- ja Piirivalveamet võib avalikul veebilehel võimaldada kontrollida elamisloa ja elamisõiguse kehtivust, avaldamata seejuures välismaalase isikuandmeid.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

§ 229. Tähtajalise elamisloa vormistamine

Tähtajaline elamisluba vormistatakse tähtajalise elamisloa andmise või pikendamise otsuse andmete alusel.

§ 229¹. Teabevahetuse korraldamine

Tähtajalise elamisloa alast teabevahetust Euroopa Liidu liikmesriikidega korraldab Siseministeerium või valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 229². Välismaalase tagasivõtmine

Eesti võtab tagasi välismaalase, kellele on käesoleva seaduse § 162 lõike 1, § 182 lõike 1 või § 190¹⁴ kohaselt antud tähtajaline elamisluba ja see on kehtetuks tunnistatud või selle kehtivusaeg on lõppenud teises Euroopa Liidu liikmesriigis ettevõttesisese üleviimise, teadustöö tegemise või õppimise ajal.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

2. jagu Pikaajalise elaniku elamisluba

1. jaotis Pikaajalise elaniku elamisloa andmine ja andmisest keeldumine

§ 230. Pikaajalise elaniku elamisluba

Pikaajalise elaniku elamisluba on välismaalasele antav luba Eestisse saabumiseks ja tähtajatult Eestis elamiseks vastavalt käesolevas seaduses sätestatud ja elamisloaga kindlaks määratud tingimustele.

§ 231. Pikaajalise elaniku elamisloaga välismaalase õigused

(1) Pikaajalise elaniku elamisluba annab välismaalasele nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT L 016, 23.01.2004, lk 44–53) III peatükis sätestatud õigused.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata:

- 1) [kehtetu - RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]
- 2) Eestis elava Eesti kodaniku või Eesti pikaajalise elaniku elamisluba omava välismaalase kuni viieaastase lapse suhtes, kui lapsele antakse pikaajalise elaniku elamisluba;
- 3) käesoleva seaduse § 232 lõikes 5 sätestatud tingimustel antud Eesti pikaajalise elaniku elamisluba omava välismaalase suhtes.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Eestis pikaajalise elaniku elamisluba omav välismaalane ei vaja Eestis töötamiseks ja ettevõtlusega tegelemiseks eraldi luba.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

§ 232. Pikaajalise elaniku elamisloa andmise tingimused

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa võib anda välismaalasele, kes vastab järgmistele tingimustele:

1) ta on elanud Eestis elamisloa alusel vähemalt viis aastat vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taotluse esitamist;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) tal on kehtiv tähtajaline elamisluba;

3) tal on püsiv legaalne sissetulek Eestis toimetulekuks;

4) ta on kindlustatud isik ravikindlustuse seaduse või Eesti Vabariigi välislepingu tähenduses;

5) ta on täitnud integratsiooninõude;

6) tema elukoha andmed on kantud rahvastikuregistrisse ja

7) tema puhul ei esine pikaajalise elaniku elamisloa andmisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkte 1–3 ei kohaldata Eestis elava Eesti kodaniku või Eestis elava ja Eesti pikaajalise elaniku elamisluba omava välismaalase alla 15-aastase lapse suhtes.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud elamisloa alusel elamise nõude asemel võib Eestis EL sinist kaarti omava välismaalase suhtes kohaldada nõuet, et ta on vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taotluse esitamist elanud EL sinise kaardi alusel Euroopa Liidu liikmesriikides vähemalt viis aastat, sealhulgas viimased kaks aastat EL sinise kaardi alusel Eestis.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud tingimuse täitmisel arvatakse vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taotluse esitamisele eelneva Eestis elamise aja hulka vahetult enne rahvusvahelise kaitse saamisele eelnenud rahvusvahelise kaitse taotlejana elamise aeg ja rahvusvahelise kaitse saajana Eestis elamise aeg.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud elamisloa alusel elamise nõuet ja punkti 2 ei kohaldata välismaalase suhtes, kes on kaotanud Eesti kodakondsuse või kes on saanud ekslikult Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi, kuue kuu jooksul, arvates Eesti kodakondsuse kaotamisest või Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi kehtetuks tunnistamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõiget 3 ei kohaldata välismaalase suhtes, kes on esitanud Eesti kodakondsuse või Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi taotlemisel valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta või võltsitud dokumente.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 2 ja 4–6 sätestatud tingimusi ei kohaldata välismaalase suhtes, kes on asunud Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ning kes on elanud ja elab faktiliselt Eestis ning ei ole siit lahkunud elama mõnda teise riiki ning kelle Eestis elamine ei kahjusta Eesti riigi huve.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 232¹. Pikaajalise elaniku elamisluba Eestis sündinud alaealisele lapsele

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud või kes asub kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisluba.

(2) Alla 15-aastane laps saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui tema vanemale, kelle juurde elama asumiseks talle elamisloa anti, antakse pikaajalise elaniku elamisloa.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus enne lapse üheaastaseks saamist.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 233. Eestis elamise perioodi arvestamine

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks nõutava Eestis elamise perioodi hulka arvatakse Eestist ajutine eemalviibimine, mis ei ületa kuut järjestikust kuud ja kokku kümnet kuud viimase viie aasta jooksul vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taotluse esitamist.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(1¹) EL sinist kaarti omavale välismaalasele pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks nõutava Eestis elamise perioodi hulka arvatakse Euroopa Liidu liikmesriikidest ajutine eemalviibimine, mis ei ületa 12 järjestikust kuud ja kokku 18 kuud viimase viie aasta jooksul vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taotluse esitamist.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Õppimiseks antud tähtajalise elamisloa alusel Eestis viibitud aeg võetakse pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks vajaliku viibimisperioodi arvestamisel arvesse pooles ulatuses, kui välismaalane on saanud hiljem elamisloa muul alusel.

(3) Kui välismaalase Eestist eemalviibimine viimase viie aasta jooksul on kestnud kauem kui kuus kuud järjest ja kokku kümme kuud viimase viie aasta jooksul ning Politsei- ja Piirivalveamet on tema eemalviibimise lugenud põhjendatuks, pikeneb pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks nõutud püsivalt Eestis elamise periood eemalviibitud aja võrra, mis ületab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lubatud aega.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 234. Integratsiooninõue

(1) Välismaalane, kes taotleb pikaajalise elaniku elamisloa, peab oskama eesti keelt vähemalt algtasemel – keeleoskustase B1 või sellele vastav tase.

(2) Integratsiooninõuet ei pea täitma:

- 1) alla 15-aastane välismaalane;
- 2) üle 65-aastane välismaalane ja
- 3) täisealine piiratud teovõimega välismaalane.

(3) Eesti keele oskust hinnatakse eesti keele tasemeeksamil keeleseaduses sätestatud tingimustel.

(4) Eesti keele eksamit ei pea sooritama välismaalane, kes on omandanud eesti keeles põhi-, kesk- või kõrghariduse.

§ 235. Eesti keele tasemeeksamist vabastamine

(1) Välismaalane, kes terviseseisundi tõttu pole püsivalt võimeline sooritama eesti keele tasemeeksamit, vabastatakse sellest.

(2) Välismaalane, kes terviseseisundi tõttu pole püsivalt võimeline sooritama eesti keele tasemeeksamit täies ulatuses, teeb eesti keele tasemeeksami sellises ulatuses ja viisil, mida tema terviseseisund võimaldab.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhul otsustab välismaalase osalise või täieliku vabastamise eesti keele tasemeeksami sooritamiseks ekspertkomisjon.

§ 236. Ekspertkomisjoni otsuse vaidlustamine

Ekspertkomisjoni otsuse peale võib kolmekümne päeva jooksul otsuse kättesaamise päevast arvates esitada kaebuse halduskohtule.

§ 237. Pikaajalise elaniku elamisloa andmisest keeldumine

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa andmisest võib keelduda, kui:

- 1) välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule;
- 2) välismaalane on esitanud valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta või kasutanud pettust pikaajalise elaniku elamisloa taotlemisel või
- 3) välismaalast on karistatud Eestis riigivastase tahtliku kuriteo eest ja tema karistus ei ole kustunud.

(2) Pikaajalise elaniku elamisloa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) välismaalasele on antud tähtajaline elamisloa õppimiseks;
 - 2) välismaalane on saanud tähtajalise elamisloa kaaluka avaliku huvi korral;
- [RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

3) välismaalane ei vasta käesolevas seaduses sätestatud pikaajalise elaniku elamisloa andmise tingimustele; [RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

4) välismaalasel on enne pikaajalise elaniku elamisloa taotluse suhtes otsuse tegemist kehtiv tähtajaline elamisluba välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel ja tema suhtes ilmneb nimetatud seaduses sätestatud välismaalase pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi lõppemise või kehtetuks tunnistamise alus.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

(3) Pikaajalise elaniku elamisloa andmisest keeldumise korral põhjusel, et isik kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule või et ta on esitanud pikaajalise elaniku elamisloa taotlemisel valeandmeid või kasutanud pettust või välismaalast on karistatud Eestis riigivastase tahtliku kuriteo eest ja tema karistus ei ole kustunud, kaalutakse välismaalase poolt toimepandud õigusrikkumise raskust või laadi või asjaomase isikuga seotud ohte, võttes arvesse välismaalase Eestis elamise kestust ning sidemeid Eesti ja päritoluriigiga.

(4) Pikaajalise elaniku elamisloa andmisest keeldumisel põhjusel, et isik kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule, kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 124 sätestatud.

2. jaotis

Pikaajalise elaniku elamisloa taastamine

§ 238. Pikaajalise elaniku elamisloa taastamise tingimused

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa kehtetuks tunnistamisel Eestist või teistest Euroopa Liidu liikmesriikidest eemalviibimise tõttu või pikaajalise elaniku staatuse saamise tõttu Euroopa Liidu liikmesriigis võib taastada välismaalase pikaajalise elaniku elamisloa, kui ta vastab järgmistele tingimustele:

1) ta on elanud Eestis tähtajalise elamisloa alusel vähemalt kaks aastat vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluse esitamist;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) tal on kehtiv tähtajaline elamisluba;

3) tal on püsiv legaalne sissetulek Eestis toimetulekuks;

4) ta on kindlustatud isik ravikindlustuse seaduse või välislepingu tähenduses ja

5) tema puhul ei esine pikaajalise elaniku elamisloa andmisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid.

(2) Pikaajalise elaniku elamisloa taastamiseks nõutava Eestis elamise perioodi hulka arvatakse Eestist ajutine eemalviibimine, mis ei ületa kokku nelja kuud viimase kahe aasta jooksul vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluse esitamist.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

3. jaotis

Pikaajalise elaniku elamisloa kehtivus

§ 239. Pikaajalise elaniku elamisloa kehtivus

Pikaajalise elaniku elamisluba kehtib kuni elamisloa kehtivusaja lõppemiseni või elamisloa kehtetuks tunnistamiseni.

§ 240. Pikaajalise elaniku elamisloa kehtivusaja lõppemine

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa kehtivusaeg lõpeb:

1) välismaalasele Eesti kodakondsuse andmisel või taastamisel;

2) välismaalasele Euroopa Liidu liikmesriigi kodakondsuse andmisel või taastamisel või

3) välismaalase surma või surnuks tunnistamise korral.

(2) Välismaalasele Euroopa Liidu liikmesriigi kodakondsuse andmisel või taastamisel omandab isik Euroopa Liidu kodaniku alalise elamisõiguse Euroopa Liidu kodaniku seaduse tähenduses.

§ 241. Pikaajalise elaniku elamisloa kehtetuks tunnistamine

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa võib kehtetuks tunnistada, kui:

1) välismaalane on pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks esitanud valeandmeid menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta või kasutanud pettust;

2) välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale ja riigi julgeolekule;

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

3) välismaalast on karistatud Eestis riigivastase tahtliku kuriteo eest ja tema karistus ei ole kustunud;

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

4) välismaalasel on olnud vahetult enne pikaajalise elaniku elamisloa taotlemist kehtiv tähtajaline elamisloa välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel ja tema suhtes ilmneb nimetatud seaduses sätestatud välismaalase pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi lõppemise või kehtetuks tunnistamise alus. [RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

(2) Pikaajalise elaniku elamisloa tunnistatakse kehtetuks:

1) välismaalase isikliku sooviavalduse alusel;

2) kui välismaalane viibib väljaspool Euroopa Liidu liikmesriike kaksteist järjestikust kuud;

3) kui välismaalane on saanud pikaajalise elaniku staatuse teises Euroopa Liidu liikmesriigis;

[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

4) kui välismaalase eemalviibimine Eestist on kestnud vähemalt kuus järjestikust aastat;

5) kui välismaalane, kellel on pikaajalise elaniku elamisloa kui endisel EL sinise kaardi alusel Eestis elanud isikul, viibib väljaspool Euroopa Liidu liikmesriike 24 järjestikust kuud või

[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

6) kui välismaalasel on pikaajalise elaniku elamisloa, mis on antud talle kui endise EL sinise kaardi alusel Eestis elanud isiku perekonnaliikmele, ja ta viibib väljaspool Euroopa Liidu liikmesriike 24 järjestikust kuud. [RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

(3) Pikaajalise elaniku elamisloa kehtetuks tunnistamisel põhjusel, et välismaalane on pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks esitanud valeandmeid või kasutanud pettust või välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale ja riigi julgeolekule või välismaalast on karistatud Eestis riigivastase tahtliku kuriteo eest ja tema karistus ei ole kustunud, kaalutakse välismaalase poolt toimepandud õigusrikkumise raskust või laadi või asjaomase isikuga seotud ohte, võttes arvesse välismaalase Eestis elamise kestust, välismaalase vanust, pikaajalise elaniku elamisloa kehtetuks tunnistamise tagajärgi välismaalase ja tema perekonnaliikmete jaoks ning sidemeid Eesti ja päritoluriigiga.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2–4 sätestatud asjaolud ei ole elamisloa kehtetuks tunnistamise aluseks, kui Politsei- ja Piirivalveamet on välismaalase Eestist eemalviibimise lugenud põhjendatuks.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

4. jaotis Pikaajalise elaniku elamisloa menetlus

1. alljaotis Pädevus

§ 242. Pikaajalise elaniku elamisloa andmise pädevus

Pikaajalise elaniku elamisloa andmise või andmisest keeldumise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet, kui välisleping ei sätesta teisiti.

§ 243. Pikaajalise elaniku elamisloa kehtetuks tunnistamise pädevus

Pikaajalise elaniku elamisloa kehtetuks tunnistamise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet, kui välisleping ei sätesta teisiti.

§ 244. Pikaajalise elaniku elamisloa taastamise pädevus

Pikaajalise elaniku elamisloa taastamise või taastamisest keeldumise otsustab Politsei- ja Piirivalveamet, kui välisleping ei sätesta teisiti.

2. alljaotis Menetlus

§ 245. Pikaajalise elaniku elamisloa ja pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotlemine

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa taotlemiseks või pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotlemiseks esitab välismaalane pikaajalise elaniku elamisloa taotluse või pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluse isiklikult Politsei- ja Piirivalveametile.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(2) Pikaajalise elaniku elamisloa taotluse või pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluse esitamiseks ei pea isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse pöörduma käesoleva seaduse §-s 277 sätestatud juhtudel ja juhul, kui taotleja viimases elamisloa, tööloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastada ja vastavad isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6

ning käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 246. Erisus pikaajalise elaniku elamisloa ja pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotlemisel

(1) Kinnipidamisasutuses viibiva kinnipeetava, vahistatu või arestialuse pikaajalise elaniku elamisloa taotluse või pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluse edastab välismaalase poolt selleks volitatud kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja. Kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja esitab nimetatud toimingute sooritamisel lisaks kinnipeetava volikirjale oma ametitõendi.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Kinnipidamisasutuses viibiv kinnipeetav, vahistatu või arestialune võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse esitada posti teel kinnipidamisasutuse kaudu kinnipidamisasutuse kaaskirjaga, mis kinnitab, et kinnipidamisasutuse ametnik või töötaja on kontrollinud taotleja isikusamasust.

[RT I, 19.03.2015, 2- jõust. 29.03.2015]

§ 247. Taotluse läbivaatamata jätmine

Kui välismaalase Eesti elukoha andmed ei ole kantud rahvastikuregistrisse, antakse välismaalasele tähtaeg elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks. Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmata jätmisel jäetakse pikaajalise elaniku elamisloa taotlus ja pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotlus läbi vaatamata.

§ 248. Kaebuse esitamine

Pikaajalise elaniku elamisloa andmise, taastamise, andmisest, taastamisest keeldumise, kehtetuks tunnistamise või taotluse läbivaatamata jätmise otsuse peale võib kümne päeva jooksul otsuse teatavaks tegemise päevast arvates esitada kaebuse halduskohtule või vaide. Vaideotsuse võib vaidlustada sama tähtaja jooksul halduskohtus.

§ 249. Pikaajalise elaniku elamisloa vormistamine

(1) Pikaajalise elaniku elamisloa vormistatakse pikaajalise elaniku elamisloa andmise otsuse andmete alusel.

(2) [Kehtetu -RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

5. jaotis

Pikaajalise elaniku elamisloaga seotud asjade korraldamine

§ 250. Pikaajalise elaniku elamisloa andmise korraldamine

(1) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega:

1) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

2) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

3) pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks nõutava eesti keele tasemeeksami osalise sooritamise ulatuse ja viisi või nimetatud eksami sooritamist vabastamise tingimused ja korra;

4) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

5) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

6) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

7) [kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

1) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

2) [kehtetu -RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

3) [kehtetu -RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

4) pikaajalise elaniku elamisloa ja selle taastamise taotlemise, andmise, taastamise ning kehtetuks tunnistamise korra ja tähtajad ning taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate tõendite loetelu;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

5) pikaajalise elaniku elamisloa saamiseks või taastamiseks nõutava legaalse sissetuleku määra;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

6) vanuse alampiiri, millest nooremat isikut ei daktüloskopeerita;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

7) loetelu muudest isikutest või isikute kategooriatest, keda ei daktüloskopeerita;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

8) pikaajalise elaniku elamisloa või selle taastamist taotleva välismaalase daktüloskopeerimise korra;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

9) pikaajalise elaniku elamisloa vormi.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Eesti keele tasemeeksamist vabastamise või selle osalise sooritamise ulatuse ja viisi hindamiseks pädeva ekspertkomisjoni moodustab ja selle töökorralduse kehtestab valdkonna eest vastutav minister kooskõlastatult valdkonna eest vastutava ministriga.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatakse lause keskel sõnad „haridus- ja teadusminister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister” ning lause lõpus sõna „sotsiaalministriga” sõnadega „valdkonna eest vastutava ministriga”.]

(4) Pikaajalise elaniku elamisloa taotluste ja pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluste, pikaajalise elaniku elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise taotluste ja Eestist eemalviibimise registreerimise taotluste menetluste käigus antud haldusaktide ja toimingute, samuti pikaajalise elaniku elamisloa kehtetuks tunnistamise menetluse käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute andmeid töödeldakse elamislubade ja töölubade registris.

§ 251. Teabevahetuse korraldamine

Pikaajalise elaniku elamisloa alast teabevahetust Euroopa Liidu liikmesriikidega korraldab Siseministerium või valdkonna eest vastutava ministri määratud Siseministeriumi valitsemisala asutus.

3. jagu Eestist eemalviibimine

[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 252. Eestist eemalviibimise registreerimine
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 253. Eestist eemalviibimise registreerimise õiguslikud alused
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 253¹. Eestist eemalviibimise registreerimisest keeldumise õiguslikud alused
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 254. Eestist eemalviibimise registreerimise õiguslik tagajärg
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 255. Eestist eemalviibimise registreerimise tähtaeg
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 256. Eestist eemalviibimine eemalviibimist registreerimata
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 257. Eestist eemalviibimise põhjendamine
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 258. Eestist eemalviibimise registreerimise korraldamine
[Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

4. jagu Elamisloa alusel Eestis töötamine

§ 259. Eestis töötamise õiguslikud alused

(1) Elamisloa alusel Eestis elaval välismaalasel on õigus Eestis töötada, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Kui tähtajalist elamisluba omava välismaalase Eestis töötamise tingimusi on piiratud või ta ei tohi Eestis töötada, on see sätestatud eraldi vastava tähtajalise elamisloa andmise aluse juures.

§ 260.–§ 269. [Kehtetud -RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

4. peatükk

ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

§ 270. Isikuandmete töötlemise lubatavus

(1) Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise seadusliku aluse taotlemise, selle omamise õiguspärasuse kontrollimise, pikendamise taotlemise ja kehtetuks tunnistamise, samuti väljasõidukohustuse täitmise menetluses võib menetlust läbiviiv haldusorgan töödelda isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Haldusorgan võib menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks ja kontrollimiseks edastada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikuandmeid kolmandatele isikutele ilma isiku nõusolekuta ja teda sellest eraldi teavitamata. Kolmandad isikud võivad töödelda neile edastatud isikuandmeid ulatuses, mis on vajalik menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks.

(3) Füüsiline või juriidiline isik, kellel on käesolevast seadusest tulenevalt kutsuja kohustused, välismaalase tööandja, kasutajaettevõtja, majutusteenuse osutaja, transporditeenuse osutaja ning välismaalasele eluaset võimaldav isik võivad töödelda välismaalase isikuandmeid, välja arvatud eriliiki isikuandmeid, ilma välismaalase nõusolekuta ja teda sellest eraldi teavitamata käesolevast seadusest või väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks ulatuses, mis on vajalik vastava kohustuse täitmiseks.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Haldusorgan võib nõuda isikult kirjaliku taotluse esitamist, et selgitada isikule temaga seonduvalt töödeldavate isikuandmete töötlemise eesmärke, ulatust ja viisi, isikuandmete koosseisu ja allikaid ning kolmandatele isikutele andmete edastamise lubatavust ja avaldada kolmandate isikute andmed, kellele tema isikuandmeid on edastatud.

(5) Kaitsepolitseiamet võib käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks kohaldada julgeolekuasutuste seaduses isikuandmete töötlemise kohta sätestatud.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 271. Isikuandmete edastamine ja kogumine

(1) Menetluse läbiviimisel on haldusorganil õigus koguda andmeid välismaalasega seonduvate menetluses tähtsust omada võivate asjaolude kohta andmekogudest, teistelt avalik-õiguslikke ülesandeid täitvatelt asutustelt ja isikutelt ning eraõiguslikelt isikutelt. Nimetatud isikutel ja asutustel on kohustus need andmed haldusorganile edastada ja haldusorganil on õigus neid andmeid töödelda.

(2) Välismaalase kohta kogutud isikuandmete, sealhulgas eriliiki isikuandmete edastamine välisriigile, rahvusvahelisele organisatsioonile, Euroopa Liidu institutsioonile ja Euroopa Liidu ühtsesse andmekogusse on lubatud välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist, seadusest või määrusest tuleneva kohustuse täitmiseks.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3) Välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist, seadusest või määrusest tuleneva kohustuse täitmiseks võib töödelda välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt saadud isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Politsei- ja Piirivalveametil on õigus ilma välismaalase nõusolekuta teavitada välismaalase tööandjat välismaalasele elamisloa andmisest keeldumisest või tema elamisloa pikendamisest keeldumisest või elamisloa kehtetuks tunnistamisest.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 272. Biomeetriliste andmete töötlemine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud menetluste läbiviimisel võib isikult võtta biomeetrilisi andmeid ja neid töödelda.

(2) Biomeetrilised andmed käesoleva seaduse tähenduses on näokujutis, sõrmejäljekujutised, allkiri või allkirjakujutis ja silmairisekujutised.

(3) Välismaalase suhtes, kes keeldub biomeetriliste andmete võtmise võimaldamisest, võib kohaldada sundi füüsilise jõu kasutamisega või sidumisvahendit nii kaua, kuni see on vajalik biomeetriliste andmete võtmiseks. Enne sunni kohaldamist teavitatakse välismaalast sunni kohaldamisest.

(4) Sundi ei kohaldata, kui välismaalane keeldub biomeetriliste andmete võtmise võimaldamisest viisataotluse esitamisel.

(5) Käesolevas seaduses sätestatud menetluste käigus kogutud biomeetriliste andmete töötlemine on lubatud ainult seaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel.

§ 273. Eestis ajutise viibimise seaduslike aluste menetlustes töödeldavad andmed

Viisataotluste ja viibimisaja pikendamise taotluste, viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise, viisa tühistamise ja kehtetuks tunnistamise menetluste käigus kogutud andmeid töödeldakse välislepingus, Euroopa Liidu õigusaktis, seaduses või määruses sätestatud ülesannete täitmiseks ilma välismaalase nõusolekuta.

§ 274. Elamisloa ja tööloa menetlustes töödeldavad andmed

Elamislubade ja töölubade ning tähtajalise elamisloa taotluste, tähtajalise elamisloa pikendamise taotluste, pikaajalise elaniku elamisloa taotluste, pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluste, tööloa taotluste, tööloa pikendamise taotluste, Eestist eemalviibimise registreerimise taotluste, elamisloa andmete välisriigi reisidokumenti kandmise taotluste, samuti elamisloa ja tööloa kehtetuks tunnistamise menetluste käigus kogutud andmeid töödeldakse välislepingus, Euroopa Liidu õigusaktis, seaduses või määruses sätestatud ülesannete täitmiseks ilma välismaalase nõusolekuta.

§ 275. DNA-andmete töötlemine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud menetluste läbiviimisel võib välismaalasel võtta DNA-proove ja vastavaid andmeid töödelda, kui teisiti ei ole võimalik isikut tuvastada.

(2) Välismaalase suhtes, kes keeldub DNA-proovide andmisest, võib kohaldada sunni füüsilise jõu kasutamist või sidumisvahendit nii kaua, kuni see on vajalik DNA-proovide võtmiseks. Enne sunni kohaldamist teavitatakse välismaalast sunni kohaldamisest.

(3) Käesolevas seaduses sätestatud menetluste käigus kogutud DNA-andmete töötlemine on lubatud ainult seaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel.

(4) DNA-proovide tulemusel saadud andmed kantakse riiklikusse DNA-registrisse.

§ 276. Daktüloskopeerimine

(1) Viisamenetluses ning elamisloa ja tööloa menetlustes daktüloskopeeritakse isik ja töödeldakse vastavaid isikuandmeid ilma isiku nõusolekuta.

(2) Viisamenetluses daktüloskopeerimisel kogutud andmed kantakse viisaregistrisse.

(3) Elamisloa ja tööloa menetlustes daktüloskopeerimisel kogutud andmed kantakse elamislubade ja töölubade registrisse.

§ 277. Piirangud daktüloskopeerimisel

(1) Välismaalast ei daktüloskopeerita, kui:

- 1) välismaalasel puuduvad kõik sõrmed;
- 2) välismaalase terviseseisund ei võimalda teda daktüloskopeerida või
- 3) välismaalane kuulub isikute hulka, keda ei daktüloskopeerita tulenevalt viisaeeskirjas sätestatust või käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktidest 6 ja 7, § 224 lõike 1 punktidest 3 ja 4, § 250 lõike 2 punktidest 6 ja 7 ning § 268 lõike 1 punktidest 2 ja 3.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Välismaalane peab tõendama, et tema terviseseisund ei võimalda daktüloskopeerimist.

(3) Välismaalast ei daktüloskopeerita, kui tema terviseseisund ei võimalda isiklikult haldusorgani asukohta ilmuda. Välismaalane peab tõendama, et tema terviseseisund ei võimalda isiklikult haldusorgani asukohta ilmuda.

§ 278. Daktüloskopeerimine viisamenetluses

Viisataotluse ja viibimisaja pikendamise taotluse esitamisel taotleja daktüloskopeeritakse, kui viisaeeskiri või käesolev seadus ei sätesta teisiti.

§ 279. Daktüloskopeerimine elamisloa ja tööloa menetluses

(1) Tähtajalise elamisloa taotluse, tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse, pikaajalise elaniku elamisloa taotluse ja pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluse esitamisel taotleja daktüloskopeeritakse. [RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(2) Kui välismaalane on varem elamisloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses daktüloskopeeritud ning võetud sõrmejäljed võimaldavad isikut tuvastada ja vastavad isikut

tõendavate dokumentide seaduse § 15 lõike 6 ning käesoleva seaduse § 224 lõike 1 punktide 4 ja 5 ning § 250 lõike 2 punktide 7 ja 8 alusel kehtestatud nõuetele, siis ei pea välismaalast daktüloskopeerima.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Kui välismaalane esitas tähtajalise elamisloa taotluse, tähtajalise elamisloa pikendamise taotluse, pikaajalise elaniku elamisloa taotluse, pikaajalise elaniku elamisloa taastamise taotluse, tööloa või tööloa pikendamise taotluse ja teda ei daktüloskopeeritud selle menetluse käigus, kohaldatakse elamisloakaardi kehtivusaja määramisel isikut tõendavate dokumentide seaduses sätestatud.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 279¹. Erisus kinnipidamisasutuses viibiva isiku biomeetriliste andmete võtmisel

Kui käesolevast seadusest tuleneva menetluse käigus on ette nähtud välismaalasel biomeetriliste andmete võtmine, võib haldusorgan Eestis kinnipidamisasutuses viibivalt kinnipeetavalt, vahistatult või arestialuselt võtta biomeetrilisi andmeid kinnipidamisasutuses.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 279². Erisus kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtajalise elamisloa taotleja biomeetriliste andmete võtmisel

(1) Kui käesolevast seadusest tuleneva menetluse käigus on ette nähtud välismaalasel biomeetriliste andmete võtmine, võetakse kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtajalise elamisloa taotlejalt biomeetrilisi andmeid tema elamisloa taotluse menetluse käigus.

(2) Haldusorgan võib võtta kriminaalmenetluses osalemiseks antava tähtajalise elamisloa taotlejalt biomeetrilisi andmeid taotleja viibimiskohas Eestis.
[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.01.2015]

§ 279³. Andmesubjekti õiguste piiramine

(1) Andmesubjekti õigust saada teavet ja juurdepääsu tema kohta kogutud isikuandmetele, samuti õigust tutvuda tema kohta andmekogusse kantud andmetega, sealhulgas menetlustoimikuga, võib piirata, kui see võib:

- 1) takistada või kahjustada süüteo tõkestamist, avastamist, menetlemist või karistuse täideviimist;
- 2) kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi;
- 3) ohustada Eesti Vabariigi, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Schengeni konventsiooni liikmesriigi või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmesriigi julgeolekut;
- 4) ohustada avaliku korra kaitset.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete avaldamise piirangut kohaldatakse andmesubjekti järgmiste õiguste kohta:

- 1) saada teada tema isikuandmete töötlemisest, sealhulgas sellest, milliseid isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise viisi, meetodit, eesmärki, õiguslikku alust, ulatust või põhjust;
- 2) saada teada tema isikuandmete vastuvõtjaid ja avaldatavate isikuandmete kategooriaid ning teavet, kas tema isikuandmed edastatakse välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile;
- 3) nõuda tema isikuandmete töötlemise piiramist;
- 4) esitada vastuväiteid tema isikuandmete töötlemise kohta;
- 5) saada teada tema isikuandmetega seotud rikkumisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete avaldamise piirangut võib kohaldada ka andmete suhtes, mis on saadud välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

5. peatükk KOHUSTUSED

§ 280. Välismaalase teavitamiskohustus

Välismaalane on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit järgmistest asjaoludest:

- 1) perekonnaseisu muutumisest, kui perekonnaseisu muutumine on registreeritud välisriigis;
- 2) kriminaalkorras karistamisest, kui välismaalasele on määratud karistus välisriigi õiguskaitseorgani poolt;
- 3) töötamiseks antud tähtajalises elamisloas kindlaks määratud töötamistingimuste muutumisest, lepingu lõpetamisest ja töösuhte lõppemisest;

[RT I, 09.03.2011, 3- jõust. 19.06.2011]

- 4) välismaalase haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumist tagava kindlustuslepingu lõppemisest või lõpetamisest või ravikindlustuse seaduses sätestatud ravikindlustuse lõppemisest;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

5) välisriigi relvajõududesse ajateenistusse minemisest, välisriigi relvajõududes tegevteenistusse või lepingulisse teenistusse astumisest, reservi arvamistest või erru minemisest;

6) majutuse asukoha ja tingimuste muutumisest, kui välismaalase lühiajaline töötamine on registreeritud käesoleva seaduse § 106 lõike 10 alusel ja välismaalase majutus ei ole tagatud tööandja poolt või kaudu.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 281. Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulude kandmise kohustus

(1) Välismaalane on kohustatud kandma Eestis viibimise ja Eestis elamise kulud, sealhulgas tagama enda majutamise, toitlustamise ja haigusest või vigastusest tingitud ravikulude ja muude toimetulekukulude katmise.

(2) Välismaalane on kohustatud kandma enda Eestist lahkumise kulud, sealhulgas väljasõidukohustuse sundtäitmise, kinnipidamiskeskuses ja politsei arestimajas kinnipidamise kulud, mis kantakse seoses välismaalase väljasaatmisega.

[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

§ 282. Menetluskulude kandmise kohustus

(1) Menetluses osalemise kulud, sealhulgas haldusorgani asukohta ilmumise kulud ja tõendite esitamisega seotud kulud, kannab menetlusosaline.

(2) Kui välismaalane ei täida kaasaaitamiskohustust või käitub menetluses muul viisil pahauskselt, põhjustades sellega haldusorganile täiendavaid menetluskulusid, nõutakse need kulud sisse välismaalasel, kuid mitte rohkem kui 6400 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud menetluskulud võib välismaalasel sisse nõuda täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(4) Menetluskulude sissenõudmiseks tehakse välismaalasele ettekirjutus, milles määratakse kulude vabatahtliku täitmise tähtaeg ja tehakse hoiatus kulude sissenõudmise kohta täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(5) Menetluskulude sissenõudmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 283. Menetluses osalemise kohustuse täitmise korraldamine

(1) Menetluses osalemise kohustust mittetäitvat välismaalast, keda haldusorgan on kohustanud isiklikult ilmuma haldusorgani asukohta, võib välismaalase Eestis viibimise ja Eestis töötamise asjaolude kontrollimiseks taga otsida ja kinni pidada ning kohaldada tema suhtes sundtoomist, kui menetlust ei ole võimalik teisiti läbi viia.

(2) Välismaalase sundtoomisel peetakse välismaalane kinni, tuvastatakse tema isik või kontrollitakse tema isikusamasust, viiakse läbi turvakontroll ja toimetatakse ta haldusorgani asukohta menetlustoimingute läbiviimiseks.

(3) Välismaalast võib menetluses osalemise kohustuse täitmise tagamiseks ilma halduskohtu loata kinni pidada Politsei- ja Piirivalveameti ametiruumis või politsei arestimajas kuni 48 tundi, kuid mitte kauem kui menetluses osalemise kohustuse täitmiseks vajalik.

(4) Sundtoomisel ja välismaalase kinnipidamisel võib Politsei- ja Piirivalveamet kohaldada korrakaitseaduse §-des 30–33 ja 45–53 sätestatud erimeetmeid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(5) Korrakaitseaduse §-des 50 ja 51 sätestatud erimeetmeid võib kohaldada üksnes juhul, kui on põhjendatult alust arvata, et ilma nimetatud meetmeid kohaldamata ei ole välismaalase eeldatava ebaseadusliku Eestis viibimise või töötamise tõkestamine tulemuslik, ja muud meetmed on ammendunud.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(6) Korrakaitseaduse §-s 45 sätestatud erimeedet võib kohaldada üksnes politseiametnik.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(7) Välismaalase kinnipidamisel võetakse leitud dokumendid, raha, väärtasjad ja keelatud asjad kinnipidamise ajaks hoiule. Keelatud asjad on esemed või ained, mida ei tohi tsiviilkäibes hoida või mis võivad ohustada välismaalast ennast või teisi isikuid või mille omamine ei ole haldusorgani ametiruumis või politsei arestimajas lubatud.

(8) Välismaalase isikuandmed ja andmed tema tagaotsimise, kinnipidamise ja sundtoomise kohta on avalikud ulatuses, mis on vajalik tema menetluses osalemise kohustuse täitmiseks.

(9) Välismaalase isikuandmeid ja andmeid tema tagaotsimise, kinnipidamise ja sundtoomise kohta võib töödelda viisaregistris, elamislubade ja töölubade registris ning Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogus.

§ 284. Menetluses osalemise kulude sissenõudmine

(1) Välismaalasel ja isikult või asutuselt, kellel on kutsuja kohustused (edaspidi *kutsuja*), võib sisse nõuda välismaalase tagaotsimise, kinnipidamise ja sundtoomise kulud, kuid mitte rohkem kui 6400 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kulud võib välja nõuda tööandjalt, kes on võimaldanud ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, välja arvatud juhul, kui tööandja on täitnud käesoleva seaduse §-s 285 ning § 286 lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustused ning ta ei teadnud, et välismaalase töötamise õigust või viibimisõigust tõendav dokument oli võltsitud.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Välismaalase tagaotsimise, kinnipidamise ja sundtoomise kulud võib sisse nõuda täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(3) Kulude hüvitamiseks teeb haldusorgan välismaalasele või tema Eestisse kutsujale ettekirjutuse hüvitada välismaalase tagaotsimise, kinnipidamise ja sundtoomise kulud.

(4) Ettekirjutuse vabatahtlikuks täitmiseks on isikul aega 90 päeva.

(5) Ettekirjutuses tehakse hoiatus ettekirjutuse sundtäitmise kohta täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(6) Välismaalase tagaotsimise, kinnipidamise ja sundtoomise korra ja välismaalase tagaotsimise, kinnipidamise ja sundtoomise kulude loetelu, kulude arvestamise korra ja sissenõudmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 285. Tööandja teavitamiskohustus

(1) Tööandja on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit välismaalase tema juurde tööleasumisest, lühiajalise töötamise registreerinud välismaalasega töösuhte aluseks oleva lepingu sõlmimata jätmisest, välismaalase tööle asumata jätmisest, töötamiseks antud tähtajalises elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuste muutmisest, töösuhte aluseks oleva lepingu ennetähtaegselt lõpetamisest ja välismaalase töötamise tegelikust lõpetamisest.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(1¹) Kui välismaalase lühiajaline Eestis töötamine on registreeritud käesoleva seaduse § 106 lõike 10 alusel ja välismaalase majutus on tagatud tööandja poolt või kaudu, on tööandja kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit välismaalase majutuse asukoha ja tingimuste muutumisest.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2¹) Tööandjal ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamiskohustust andmete osas, mis ta on registreerinud töötamise registris.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2²) Tööandjal ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamiskohustust, kui välismaalane töötab Eestis käesoleva seaduse § 105 alusel.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Teadus- ja arendusasutus on kohustatud viivitamata teavitama Politsei- ja Piirivalveametit välismaalasega sõlmitud võõrustamislepingu lõpetamisest.

§ 286. Tööandja kohustus seoses välismaalase Eestis töötamisega

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(1) Tööandja on kohustatud kontrollima, et tema juures töötaval välismaalasel oleks Eestis viibimiseks ja töötamiseks õiguslik alus.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(1¹) Kui välismaalane teeb Eestis renditööd, on kasutajaettevõtja kohustatud kontrollima, et tema juures töötaval välismaalasel oleks Eestis viibimiseks ja töötamiseks õiguslik alus.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Tööandjal on keelatud sõlmida lepingut töötamiseks välismaalasega, kellel puudub õiguslik alus Eestis viibimiseks või töötamiseks, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(3) Tööandja on kohustatud lõpetama lepingu välismaalasega, kellel puudub õiguslik alus Eestis viibimiseks või töötamiseks, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(4) Tööandja on kohustatud säilitama välismaalase töötamise ajal ja kümme aastat pärast välismaalase töötamise lõpetamist koopiaid andmetest ja dokumentidest, mis tõendavad välismaalase Eestis töötamise õigusliku aluse olemasolu tema töölevõtmisel ja töötamise ajal.
[RT I, 30.06.2011, 1- jõust. 20.07.2011]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud säilitamiskohustuse täitmiseks vajalike andmete ja dokumentide loetelu kehtestab **valdkonna eest vastutav minister** määrusega.
[RT I, 30.06.2011, 1- jõust. 20.07.2011]

§ 286¹. Tööandja kohustused ebaseaduslikult riigis viibiva välismaalase töölevõtmise korral

(1) Tööandja, kes võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, on kohustatud maksma kogu välismaalasele maksmata jäänud töötasu, sealhulgas töötasust kinnipeetavad seaduses ettenähtud maksud ja maksed, ning vajaduse korral kulud, mis kaasnevad tagasi pöördunud või tagasi saadetud välismaalasele maksmata jäänud töötasu saatmisega. Töötasu ja töötasust kinnipeetavate maksude ja maksete sissenõudmisel eeldatakse, et välismaalane töötas tööandja juures vähemalt kolm kuud, kui tööandja või töötaja ei tõenda teisiti.

(2) Kui välismaalane ei kannu menetluskulusid või lahkumiskohustuse sundtäitmise, sealhulgas väljasaadeta kinnipidamiskeskuses või politsei arestimajas pidamise kulusid, on tööandja, kes võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, kohustatud hüvitama nimetatud kulud, kuid kõige rohkem 32 000 euro ulatuses.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud välismaalase lahkumiskohustuse sundtäimisega seotud kulud ei nõuta tööandjalt välja juhul, kui tööandja on täitnud käesoleva seaduse §-s 285 ning § 286 lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustused ning ta ei teadnud, et välismaalase töötamise õigust või viibimisõigust tõendav dokument oli võltsitud.

(4) Kui välismaalase tööandja on alltöövõtja, kes võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada, võib peatöövõtjat kohustada kandma tööandjaga solidaarselt välismaalase lahkumiskohustuse sundtäimisega seotud kulud, maksmata jäänud töötasu ja töötasu maksmisega seotud kulud.

(5) Peatöövõtjat ja tema vahetus alltöövõtjat ning iga järgnevat alltöövõtjat, kellega tööandjal puudub lepinguline suhe, võib kohustada kandma tööandjaga solidaarselt käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud kulusid, kui nad teadsid, et tööandja võimaldas ebaseaduslikult riigis viibival välismaalasel Eestis töötada.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud vastutust ei kohaldata, kui tööandja oli peatöövõtjale edastanud enne töötaja tööleasumist kirjaliku kinnituse, et ta täidab käesoleva seaduse §-s 285 ning § 286 lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohustusi.

(7) Välismaalase lahkumiskohustuse sundtäimisega seotud kulud arvestatakse ja need nõutakse sisse käesoleva seaduse §-s 292 sätestatud korras.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(8) Välismaalane, kellel tööandja võimaldas Eestis töötada, võib töötasu välja nõuda töövaidluse lahendamise seaduses sätestatud korras.
[RT I, 04.07.2017, 3- jõust. 01.01.2018]

§ 286². Tööandja kohustus maksta lühiajaliselt Eestis töötavale või töötanud hooajatöötajale hüvitist

(1) Kui käesoleva seaduse § 106 lõike 10 alusel lühiajaliselt Eestis töötava välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimine tunnistatakse kehtetuks tööandjast või kasutajaettevõtjast tuleneval põhjusel käesoleva seaduse § 108 lõike 1¹ punktide 1–4 alusel, kohustub tööandja maksma välismaalasele hüvitist ulatuses, mis vastab töötasule, mida välismaalasel oleks olnud õigus saada lepingu tähtaja saabumiseni.

(2) Kui käesoleva seaduse § 106 lõike 10 alusel lühiajaliselt Eestis töötava välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimine tunnistatakse kehtetuks kasutajaettevõtjast tuleneval põhjusel käesoleva seaduse § 108 lõike 1¹ punktide 1–4 alusel, võib kasutajaettevõtjat kohustada tööandjaga solidaarselt maksma välismaalasele hüvitist ulatuses, mis vastab töötasule, mida välismaalasel oleks olnud õigus saada lepingu tähtaja saabumiseni.

(3) Käesoleva seaduse alusel ei maksta hooajatöötajale hüvitist ulatuses, mida tal on õigus saada töölepingu seaduse või töötuskindlustuse seaduse alusel, välja arvatud töölepingu seaduse § 100 lõigetes 4 ja 5 ning § 109 lõikes 1 sätestatud hüvitis.
[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(4) Käesoleva seaduse § 106 lõike 10 alusel lühiajaliselt Eestis töötav välismaalane, kelle lühiajalise Eestis töötamise registreerimine tunnistatakse kehtetuks tööandjast või kasutajaettevõtjast tuleneval põhjusel käesoleva seaduse § 108 lõike 1¹ punktide 1–4 alusel, võib hüvitise välja nõuda tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 287. Õppeasutuse teavitamiskohustus

Õppeasutus on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit õppimiseks tähtajalise elamisloa saanud välismaalase, õppimiseks viisa saanud välismaalase ja käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punktis 10 nimetatud Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud pikaajalise viisa või elamisloa alusel Eestis õppiva välismaalase ettenähtud ajal õppetööle mitteasumisest, õppekava mittetäitmisest õppimiseks antud elamisloa omamiseks nõutavas ulatuses, õppeasutusest eksmatrikuleerimisest, õpingute lõpetamisest või katkestamisest või välismaalasega praktikalepingu sõlmimisest või sõlmitud praktikalepingu lõpetamisest.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 287¹. Võõrustamislepingu sõlminud asutuse teavitamiskohustus

Kui välismaalane, kellele on antud elamisloa töötamiseks teaduslikul eesmärgil, kavatab sooritada osa teadustegevusest teises liikmesriigis, teavitab võõrustamislepingu sõlminud asutus sellest Politsei- ja Piirivalveametit.

[RT I, 17.05.2018, 1- jõust. 23.05.2018]

§ 288. Majutustevõtte kohustus

Välismaalane majutatakse majutustevõttes vastavalt turismiseaduse nõuetele. Majutustevõtte on kohustatud esitama majutatud välismaalase andmetega külastajakaardi Politsei- või Piirivalveameti või Kaitsepolitsei ameti nõudmisel teavet nõudnud asutusele.

§ 289. Välismaalasele eluaset võimaldava isiku kohustus

(1) Isik, kes võimaldab välismaalasele eluaset või sõlmib temaga üürilepingu, on kohustatud kontrollima välismaalase Eestis viibimise seaduslikkust.

(2) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata majutusteenuse osutaja suhtes.

§ 290. Vedaja kohustused

(1) Isik, kes transpordib või kelle esindaja transpordib välismaalase Eesti riigipiirile, ajutisele kontrolljoonele või transiiditsoonile (edaspidi *vedaja*), on kohustatud enne välismaalase transpordivahendile võtmist kontrollima, et transpordivahendile lubataval välismaalasel on Eestisse sisenemiseks või transiiditsoonis viibimiseks nõutav seaduslik alus ja piiriületuseks ettenähtud dokument.

(2) Vedaja, kes transportis või kelle esindaja transportis välismaalase, kellel puudus Eesti piirile saabumisel Eestis ajutise viibimise või elamise seaduslik alus või piiriületamist võimaldav dokument, Eesti piirile, on kohustatud Eesti piirilt tagasisaadetava välismaalase toimetama tagasi samasse kohta, kust vedaja välismaalase transpordivahendile võttis, või välismaalase asukohariiki.

(3) Kui välismaalane ei kanna väljasõidukohustuse sundtäitmise või kinnipidamiskeskuse või politsei arestimajas kinnipidamise kulusid, siis on vedaja kohustatud hüvitama nimetatud kulud, kuid mitte rohkem kui 32 000 eurot.

[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

§ 291. Kutsuja kohustused

(1) Kutsuja on kohustatud kontrollima, et tema poolt Eestisse kutsutud välismaalasel oleks Eestis viibimiseks seaduslik alus.

(2) Kutsuja on kohustatud võtma välismaalase Eestis vastu, tagama tema majutamise ning kandma välismaalase Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud.

(3) Kui välismaalane ei kanna menetluskulusid või väljasõidukohustuse sundtäitmise või kinnipidamiskeskuse või politsei arestimajas viibimise kulusid, siis on kutsuja kohustatud hüvitama nimetatud kulud, kuid mitte rohkem kui 32 000 eurot.

[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

(4) Kutsuja on kohustatud tõendama vastavust kutsuja suhtes kohaldatavatele nõuetele.

§ 292. Ettekirjutus kulude hüvitamiseks

- (1) Kulude hüvitamiseks teeb haldusorgan kutsujale või vedajale ettekirjutuse hüvitada välismaalase Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud, sealhulgas väljasõidukohustuse sundtäitmise kulud ja menetluskulud.
- (2) Ettekirjutuse vabatahtlikuks täitmiseks on kutsujal ja vedajal aega 90 päeva.
- (3) Ettekirjutuses tehakse hoiatus ettekirjutuse sundtäitmise kohta täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.
- (4) Ettekirjutuse täitmata jätmisel sundtäidetakse ettekirjutus ja nõutakse kulud sisse täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.
- (5) Kui välismaalasel ei olnud Eestisse kutsujat, võib väljasõidukohustuse sundtäitmise kulud, kuid mitte rohkem kui 32 000 eurot, sisse nõuda käesolevas peatükis sätestatud korras välismaalaselst.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]
- (6) Välismaalase Eestis viibimise ja Eestist lahkumise sissenõutavate kulude loetelu ning välismaalase kinnipidamiskeskuses või politsei arestimajas viibimisega seotud sissenõutavate kulude arvestamise korra ja kulude määrad kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

§ 293. Tõendamiskohustus

- (1) Eestis ajutiseks viibimiseks, elamiseks ja töötamiseks seadusliku aluse taotlemisel on välismaalane kohustatud tõendama viisa andmise aluseks olevaid asjaolusid, viibimisaja pikendamise aluseks olevaid asjaolusid ja nende erakorralisust, lühiajalise Eestis töötamise registreerimise aluseks olevaid asjaolusid, tähtajalise elamisloa andmise ja selle pikendamise, pikaajalise elaniku elamisloa andmise ja selle taastamise aluseks olevaid asjaolusid ning muid asjaolusid, mis võivad tähtsust omada välismaalase Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise seadusliku aluse puhul.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- (2) Välisministeeriumil, Politsei- ja Piirivalveametil, Kaitsepolitseiametil ja Eesti Töötukassal on õigus välismaalase Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise ja Eestis töötamise seadusliku aluse taotlemise, omamise, pikendamise taotlemise ja kehtetuks tunnistamise aluseks olevate asjaolude kontrollimiseks küsitleda välismaalast, tema perekonnaliikmeid ja muid asjassepuutuvaid isikuid ja asutusi ning siseneda isiku loal tema eluruumi või muusse ruumi või alale.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- (3) Välismaalane, välismaalase perekonnaliige, välismaalase tööandja ja muu asjassepuutuv isik ja asutus on kohustatud tõendama Välisministeeriumi, Politsei- ja Piirivalveameti ning Kaitsepolitseiameti nõudmisel välismaalase Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise ja Eestis töötamise seadusliku aluse taotlemise, omamise, pikendamise taotlemise ja kehtetuks tunnistamise asjaolusid.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]
- (4) Tööandja on kohustatud viivitamata võimaldama Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile juurdepääsu tööruumidesse, töötajatele, andmetele ja dokumentidele, mis on seotud selle tööandja juures töötavate välismaalastega. Tööandja juures tehtud kontrolli tulemusi arvestatakse tööandja usaldusväarsuse hindamisel, kui elamisluba või lühiajalise töötamise registreerimist taotletakse töötamiseks selle tööandja juures.
- (5) Kui välismaalane teeb Eestis renditööd, on kasutajaettevõtja kohustatud viivitamata võimaldama Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile juurdepääsu tööruumidesse, töötajatele, andmetele ja dokumentidele, mis on seotud selle kasutajaettevõtja juures töötava välismaalasega. Kasutajaettevõtja juures tehtud kontrolli tulemusi arvestatakse kasutajaettevõtja usaldusväarsuse hindamisel, kui elamisluba või lühiajalise töötamise registreerimist taotletakse töötamiseks renditöötajana selle kasutajaettevõtja juures.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 294. Kohaliku omavalitsusüksuse kohustused

- (1) Kohalik omavalitsusüksus on kohustatud tagama, et omavalitsuse territooriumil viibiva välismaalase elamisluba oleks vormistatud vastavalt käesolevale seadusele.
- (2) Kohalik omavalitsusüksus on kohustatud teavitama Politsei- ja Piirivalveametit kohaliku omavalitsusüksuse territooriumil seadusliku aluseta viibivast või töötavast välismaalast.

§ 295. Teavitamiskohustuse täitmine

- (1) Käesolevas seaduses sätestatud teavitamiskohustuse täitmise korra ja tähtaja ning teavitamisel esitatavate andmete ja tõendite loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
- (2) [Kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

6. peatükk

RIIKLIK JÄRELEVALVE

§ 296. Riiklik järelevalve

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Politsei- ja Piirivalveametil, Kaitsepolitseiametil ja Eesti Töötukassal on õigus teostada riiklikku järelevalvet välismaalase Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise ja Eestis töötamise ning Eestist eemalviibimise asjaolude üle.

(2) Kaitsepolitseiamet teostab riiklikku järelevalvet välismaalase Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise ja Eestis töötamise ning Eestist eemalviibimise asjaolude üle julgeolekuasutuste seadusest tulenevate ülesannete täitmisel kuriteo tõkestamiseks.

(3) Eesti Töötukassa teostab riiklikku järelevalvet välismaalase Eestis töötamisel käesoleva seaduse §-s 177 sätestatud nõuete täitmise üle.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 296¹. Majandustegevuse keelamine

(1) Politsei- ja Piirivalveametil on õigus keelata füüsilise või juriidilise isiku majandustegevus majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse §-s 36 sätestatu kohaselt, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi, kui ta on süstemaatilisel:

- 1) võimaldanud Eestis seadusliku aluseta viibiva välismaalase töötamist;
- 2) võimaldanud välismaalase Eestis töötamise tingimuste rikkumist;
- 3) maksnud välismaalasele Eestis töötamise eest käesolevas seaduses sätestatud töötasu määrast väiksemat töötasu või jätnud töötasu maksmata.

(2) Käesoleva seaduse alusel kehtestatud majandustegevuse keelu võib kehtetuks tunnistada Politsei- ja Piirivalveamet.

(3) Käesoleva seaduse alusel kehtestatud majandustegevuse keeldu ei tunnistata kehtetuks, kui isikul on kehtiv karistus käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 sätestatud tegevuse eest.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 297. Riikliku järelevalve erimeetmed

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Politsei- ja Piirivalveamet ning Kaitsepolitseiamet võib välismaalase Eestis ajutise viibimise, Eestis elamise, Eestis töötamise ja Eestist eemalviibimise asjaolude üle riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30–33 ja 45–53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi. Kaitsepolitseiamet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada julgeolekuasutuste seaduses isikuandmete töötlemise kohta sätestatud.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Eesti Töötukassa võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(3) Korrakaitseaduse §-des 50 ja 51 sätestatud meetmeid võib kohaldada üksnes juhul, kui on põhjendatult alust arvata, et ilma nimetatud meetmeid kohaldamata ei ole välismaalase eeldatava ebaseadusliku Eestis viibimise või töötamise tõkestamine tulemuslik, ja muud meetmed on ammendunud.

(4) Korrakaitseaduse §-s 45 sätestatud meetet võib kohaldada üksnes politseiametnik.

(5) Kaitsepolitseiamet võib riikliku järelevalve teostamisel kohaldada vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

7. peatükk VASTUTUS

§ 298. Välismaalase seadusliku aluseta Eestis viibimine

Välismaalase seadusliku aluseta Eestis viibimise eest – karistatakse rahaträhviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 299. Välismaalase transiiditsooni, riigipiirile ja ajutisele kontrolljoonele toimetamine

(1) Transporditeenust osutava füüsilise isiku poolt Eestis või transiiditsoonis viibimiseks seaduslikku alust mitteomava välismaalase Eesti riigipiirile, transiiditsooni või ajutisele kontrolljoonele vahetu toimetamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot iga toimetatud isiku kohta.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 300. Eestis ilma seadusliku aluseta viibival välismaalasel töötamise võimaldamine

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(1) Eestis seadusliku aluseta viibival välismaalasel töötamise võimaldamise eest, kui tööandja ei ole täitnud käesoleva seaduse §-s 285 või § 286 lõikes 1 või 4 sätestatud kohustusi – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 301. Välismaalase Eestis töötamise tingimuste rikkumise võimaldamine

(1) Tööandja poolt välismaalase Eestis töötamise tingimuste rikkumise võimaldamise eest, sealhulgas välismaalase poolt seadusliku alusega kindlaks määratud tingimustele mittevastava töötamise võimaldamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 302. Seaduses sätestatud töötasu määrast väiksema töötasu maksmine

(1) Tööandja poolt välismaalasele Eestis töötamise eest käesolevas seaduses sätestatud töötasu määrast väiksema töötasu maksmise või töötasu mittemaksmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 303. Eestis ilma seadusliku aluseta viibiva välismaalase töötamine

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

Eestis seadusliku aluseta viibiva välismaalase Eestis töötamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 304. Välismaalase Eestis töötamise tingimuste rikkumine

Eestis töötamise tingimuste rikkumise eest, sealhulgas välismaalase poolt seadusliku alusega kindlaks määratud tingimustele mittevastava töötamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 305. Valeandmete või võltsitud dokumentide esitamine

[RT I, 17.12.2015, 3- jõust. 27.12.2015]

(1) Valeandmete või võltsitud dokumentide esitamise eest eesmärgiga saada välismaalasele seaduslik alus viibida Eesti või Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumil – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 17.12.2015, 3- jõust. 27.12.2015]

§ 306. Teavitamiskohustuse täitmata jätmine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud teavitamiskohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 307. Menetlus

Käesolevas peatükis sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.
[RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

8. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 308. Varem esitatud taotluste ja avalduste läbivaatamine

Enne käesoleva seaduse jõustumist esitatud taotlused ja avaldused vaadatakse läbi taotluse või avalduse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras.

§ 308¹. Elamisloakaardi väljaandmisega seotud üleminekusätted

(1) Enne 2011. aasta 1. jaanuari esitatud tähtajalise elamisloa, tähtajalise elamisloa pikendamise, pikaajalise elaniku elamisloa, pikaajalise elaniku elamisloa taastamise, tööloa või tööloa pikendamise taotlus vaadatakse läbi taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras.

(2) Kui tähtajalise elamisloa, tähtajalise elamisloa pikendamise, pikaajalise elaniku elamisloa, pikaajalise elaniku elamisloa taastamise, tööloa või tööloa pikendamise taotlus on esitatud enne 2011. aasta 1. jaanuari, kuid otsus taotluse suhtes tehakse nimetatud tähtajast hiljem, kantakse elamisloa andmise, pikendamise või taastamise ning tööloa andmise või pikendamise otsuse andmed elamisloakaardile.

(3) Kui tähtajalise elamisloa, tähtajalise elamisloa pikendamise, pikaajalise elaniku elamisloa, pikaajalise elaniku elamisloa taastamise, tööloa või tööloa pikendamise taotlus esitatakse enne 2011. aasta 1. jaanuari, kuid otsus elamisloa andmise, pikendamise või taastamise ning tööloa andmise või pikendamise kohta tehakse nimetatud tähtajast hiljem, võib nimetatud taotluse alusel kuni 2012. aasta 20. maini anda elamisloakaardi välja sõrmejäljekujutisteta.

(4) Enne 2011. aasta 1. jaanuari välisriigi reisidokumendi kantud elamisloa kleebis kehtib kuni kleebises märgitud kehtivusaja lõpuni või välisriigi reisidokumendi, millesse elamisloa andmed on kantud, kehtivusaja lõpuni või elamisloa kleebise annulleerimiseni.

(5) Kui otsus elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise kohta on tehtud enne 2011. aasta 1. jaanuari, kantakse elamisloa andmed välisriigi reisidokumendi kuni 2011. aasta 20. maini vastavalt elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise taotluse esitamise ajal kehtinud korrale.

(6) Pärast 2011. aasta 1. jaanuari keeldutakse elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmisest vastavalt elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise taotluse esitamise ajal kehtinud korrale.

(7) Kui elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise taotlus on esitatud vähem kui 30 kalendripäeva enne 2011. aasta 1. jaanuari, kuid otsus elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise taotluse suhtes tehakse pärast nimetatud tähtaega, jäetakse elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise taotlus läbi vaatamata.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud juhul on elamisloa andmete välisriigi reisidokumendi kandmise taotluse läbivaatamise eest riigilõivu tasunud isikul õigus taotleda riigilõivu tagastamist.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 309. Daktüloskopeerimise alustamise tähtaeg

(1) Viisamenetlustes välismaalaste daktüloskopeerimise alustamise tähtpäeva kehtestab Vabariigi Valitsus.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(2) Elamisloa ja tööloa menetlustes alustatakse välismaalaste daktüloskopeerimist 2011. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 309¹. Õppeasutusele esitatavad nõuded riiklikult tunnustamata õppekava alusel õppimiseks

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 162 sätestatule võib 2011. aasta 31. detsembrini anda tähtajalise elamisloa õppimiseks välismaalasele:

1) õppimiseks magistriõppes, kui magistriõppe õppekava on riiklikult tunnustamata, kuid kuulub rahvusvaheliselt turundatavate ja riigieelarvest toetatavate magistriõppe õppekavade konkursi tulemuste alusel valdkonna eest vastutava ministri käskkirjaga kinnitatud magistriõppe õppekavade nimekirja või

2) õppimiseks doktoriõppes, kui doktoriõppe õppekava on riiklikult tunnustamata, kuid teadus- ja arendustegevuse valdkond, millesse doktoriõppe õppekava kuulub, on ülikoolis positiivselt evalveeritud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhtudel antud tähtajalist elamisluba õppimiseks võib pikendada kuni õppekaval põhineva õppe lõpetamiseni, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.
[RT I 2010, 34, 184- jõust. 01.10.2010]

§ 309². Piisava legaalse sissetuleku alusel tähtajalise elamisloa andmise ja pikendamise erisused

(1) Alates 2012. aasta 1. juulist tähtajalist elamisluba piisava legaalse sissetuleku olemasolu korral ei anta.

(2) Kui välismaalasele on antud tähtajaline elamisluba piisava legaalse sissetuleku olemasolu alusel enne 2012. aasta 1. juulit, võib seda elamisluba pikendada, kohaldades sellel alusel tähtajalise elamisloa pikendamise tingimusi.
[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 309³. Töötamiseks antud tähtajalise elamisloa ja ettevõtluseks antud tähtajalise elamisloa pikendamise ja kehtetuks tunnistamise erisused

(1) Enne 2012. aasta 1. juulit antud tähtajalise elamisloa töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil ning tähtajalise elamisloa ettevõtluseks pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel kohaldatakse alates 2012. aasta 1. juulist kehtivaid vastava elamisloa pikendamise ja pikendamisest keeldumise ning kehtetuks tunnistamise aluseid ja tingimusi.

(2) Enne 2012. aasta 1. juulit antud tähtajalise elamisloa töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil pikendamisel kohaldatakse elamisloa pikendamise täiendava tingimusest kaesoleva seaduse §-s 178 sätestatud tingimustele vastava tasu maksmise nõuet.

(3) Enne 2012. aasta 1. juulit antud tähtajalise elamisloa töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil ei kohaldata kuni elamisloa pikendamiseni või selle 2012. aasta 1. juuli seisuga määratud kehtivusaja lõppemiseni käesoleva seaduse §-s 178 sätestatud tingimustele vastava tasu maksmise nõuet.
[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 309⁴. Sisserände piirarvu arvestamine 2012. aastal

Kui tähtajalise elamisloa taotlus töötamiseks eraõigusliku juriidilise isiku juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmise eesmärgil või piisava legaalse sissetuleku olemasolu alusel on esitatud enne 2012. aasta 1. juulit, kohaldatakse nendele taotlustele käesoleva seaduse § 114 lõike 2 alusel kuni 2012. aasta 1. juulini kehtestatud sisserände piirarvu määra.
[RT I, 29.06.2012, 5- jõust. 01.07.2012]

§ 309⁵. Enne 2013. aasta 20. maid pikaajalise elaniku elamisloa saanud välismaalane, kes omas eelnevalt Eestis pagulaste seaduse või välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel antud elamisluba

(1) Kui välismaalane omas Eestis pagulaste seaduse või välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel antud elamisluba ja ta on saanud enne 2013. aasta 20. maid pikaajalise elaniku elamisloa, loetakse tema pikaajalise elaniku elamisluba alates nimetatud kuupäevast käesoleva seaduse § 231 lõike 1 alusel antud pikaajalise elaniku elamisloaks.

(2) Välismaalase taotlusel antakse talle elamisloakaart, mis tõendab pikaajalise elaniku elamisloa saamist eelnevalt rahvusvahelise kaitse saanud isikuna.
[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

§ 309⁶. Enne 2013. aasta 1. septembrit väljaantud tööload ja esitatud tööloa taotlused

(1) Enne 2013. aasta 1. septembrit väljaantud tööloa kaotab õigusliku tähenduse välismaalase Eestis töötamise õiguse või selle puudumise suhtes alates 2013. aasta 1. septembrist.

(2) Enne 2013. aasta 1. septembrit esitatud ja menetluses olevad tööloa taotlused jätab Politsei- ja Piirivalveamet läbi vaatamata.
[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]

§ 309⁷. Töötasu kohta sätestatud nõuete kohaldamise erisused

Kui lühiajalise töötamise registreerimise taotlus või tähtajalise elamisloa töötamiseks taotlus on esitatud enne 2017. aasta 17. jaanuarit, võib makstava töötasu puhul kohaldada käesoleva seaduse § 107 lõigetes 1–1² ning § 178 lõikes 1 sätestatut.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

§ 309⁸. Eestis sündinud alaealisele lapsele tähtajalise elamisloa andmine

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, kuid kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit tähtajalist elamisluba taotlenud, saab tähtajalise elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti tähtajaline elamisluba.

(2) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama ja kelle tähtajalise elamisloa andmise taotlus on esitatud, kuid Politsei- ja Piirivalveamet ei ole 2017. aasta 1. oktoobriks selle suhtes otsust teinud, saab tähtajalise elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti tähtajaline elamisluba.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul jätab Politsei- ja Piirivalveamet vastava elamisloa taotluse läbi vaatamata.

(4) Alla 15-aastane Eestis elav laps, kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit tähtajalist elamisluba taotlenud, saab tähtajalise elamisloa, kui tema vanemal on tähtajaline elamisluba.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigete 1, 2 ja 4 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus ühe aasta jooksul alates elamisloa saamisest.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 309⁹. Eestis sündinud alaealisele lapsele pikaajalise elaniku elamisloa andmine

(1) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama, kuid kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit tähtajalist elamisluba või pikaajalise elaniku elamisluba taotlenud, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisluba.

(2) Alaealine laps, kes on Eestis sündinud, kes asub või on asunud kohe pärast sündi koos vanema või vanematega Eestisse elama ja kelle tähtajalise elamisloa või pikaajalise elaniku elamisloa andmise taotlus on esitatud, kuid Politsei- ja Piirivalveamet ei ole 2017. aasta 1. oktoobriks selle suhtes otsust teinud, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal on lapse sünni ajal kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisluba.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul jätab Politsei- ja Piirivalveamet vastava elamisloa taotluse läbi vaatamata.

(4) Alla 15-aastane laps, kellele vanem ei ole enne 2017. aasta 1. oktoobrit pikaajalise elaniku elamisluba taotlenud, saab pikaajalise elaniku elamisloa, kui vanemal, kelle juurde elama asumiseks talle elamisluba anti, on kehtiv Eesti pikaajalise elaniku elamisluba või talle antakse pikaajalise elaniku elamisluba.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigete 1, 2 ja 4 alusel antud elamisloast loobumiseks on ühise hooldusõiguse korral vanematel ühiselt õigus esitada taotlus ühe aasta jooksul alates elamisloa saamisest.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.10.2017]

§ 309¹⁰. 2018. aasta sisserände piirarvu arvutamise erisus

Kui välismaalasele on antud pärast 2018. aasta 1. jaanuari tähtajaline elamisluba töötamiseks tippspetsialistina ja tema suhtes on kohaldatud sisserände piirarvu, ei arvestata nimetatud isikut 2018. aasta sisserände piirarvu täitumise arvutamisel.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 309¹¹. Eesti keele oskuse nõude kohaldamise erisus

Eesti keele oskust vähemalt A2-tasemel ei nõuta välismaalasel, kellele on enne 2018. aasta 15. juulit antud tähtajaline elamisluba ja kes taotleb tähtajalist elamisluba töötamiseks.

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]

§ 309¹². Välismaalase ajutise viibimise ja lühiajalise Eestis töötamise erisus

(1) Eestis seaduslikult viibiv välismaalane, kes viibib Eestis 2020. aasta 17. märtsi seisuga, võib lühiajaliselt Eestis töötada käesoleva seaduse § 106 lõikes 1³ sätestatud ajalist piirangut ja § 107 lõikes 1 sätestatud töötasu nõuet kohaldamata kuni 2020. aasta 31. juulini, kui tema tööandja põhitegevusala on Statistikaameti Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori EMTAK A 01 tähtkood, mis hõlmab taime- ja loomakasvatust, jahindust ning neid teenindavaid tegevusalasid.

(2) Valdkonna eest vastutav minister või tema volitusel Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor võib anda välismaalasele, kes viibib Eestis käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärgil, seadusliku aluse Eestis viibimiseks käesoleva seaduse § 43 lõike 1 punkti 5 tähenduses kuni 2020. aasta 31. augustini.

[RT I, 06.05.2020, 1- jõust. 07.05.2020]

§ 310.–§ 316.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 317. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2010. aasta 1. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse § 310 punkt 1, § 311, § 312 punktid 3–9 ja § 315 jõustuvad 2010. aasta 5. aprillil.

(3) Käesoleva seaduse § 310 punkt 2 jõustub üldises korras.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikide vahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.08.2008, lk 60–81); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.09.2009, lk 1–58);

nõukogu otsus 2008/633/JSK, mis käsitleb liikmesriikide määratud asutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemile (VIS) terroriaktide ja teiste raskete kuritegude ärahoidmise, avastamise ja uurimise eesmärgil (ELT L 218, 13.08.2008, lk 129);

nõukogu määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.03.2001, lk 1–7);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/52/EÜ, millega sätestatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele kohaldatavate karistuste ja meetmete miinimumnõuded (ELT L 168, 30.06.2009, lk 24–32);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/36/EL kolmandate riikide kodanike hooajatöötajatena riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 375–390);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (ELT L 157, 27.05.2014, lk 1–22);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetusprogrammides või haridusprojektides osalemise ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.05.2016, lk 21–57);

nõukogu direktiiv 2009/50/EÜ kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 155, 18.06.2009, lk 17–29).

[RT I, 29.06.2018, 4- jõust. 15.07.2018]